

Matoosa Kas'aafero Goottaakkaanki Kayesuusa Kiristoosa Wongala Tabano

Kamatoosa wongala, tyesuusa emeetokotti abddi t'aye kasegaamera usu kafayyisaro laanona Waa ammato ot'awooyi gosakkeessaan kasisero kaʔabddii haafura kakkofelera garakkeessane laano kasegaaro kageggeloo haafuraya. Hikki kageggeloo haafurana Yesuusa isoo orroo alatare kakkojiinatero Ayihuudi kaalalun anlleennon giraan alami dubbaawunna adereya.

Kamatoosa wongala iide diyaame kaʔekkaatero mas'aafaya; tyesuusa alattankko haggaaʔabere t'ammak'amano kakkeessakoki garana c'aafamanokkeessakoki gara sessegee abbaabatere Galiilaayi usu kalallabeero lallabaano, agaalsisanona fayyiisanokokki handdaano sessegaara. Hassukko abbaabatere ade Yesuusa kagaliila ulkko Iyyerusaalemikotti katamaa tos tasesseetero sesseettanna hikka alamii kakkoʔadallaatero geeskokki kagachchoo almaayi kalleero ayees sessegaara; hikki ayeenssa suwaamanokkeessa, goyikkeessana goyikko kiyaanokkeessa wota raattoo abara.

Hikki wongala Yesuusa seera kawaa fureen sisin odonnati kaʔabo laanona wononnati kawaakokki gara kaʔagaalsisaro kanjjinkki yele tusara. Agaalsisikkeessakko gama kahori

raa kamoogganii kaʼekkaatera banʼe kennii tootaamara;

1. Wononnati kawaakki ibaaddokotti yadalii, feloo, feʼi, hunnominna tagachchoo it'aa kaʼagaalssisaro kawodamii lallabaano, (foolssi 5-7).

2. Tomonkko lama Yesuusakko oʼagaalssatareen kawongala lallabaanoon kakkofaramareen goorata isoon kasisamere seeral, (foolssi 10).

3. Wononnati kawaakokki garaan kasegaamero kalekaleekki masuussajjool; (foolssi 13).

4. Yesuusakko oʼagaalssataran laanokotti fureen kasegaaro agaalssis, (foolssi 18).

5. Gees kagiddaneekotti gachchona wononnati kawaa emeetokokki garaan kasisamero agaalssis; (foolssi 24-25).

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʼabera

Yesuusa Kiristoosakokki kasanni hididinna alattaan 1:1–2:23

Kat'ammak'aaro Yaannisakokki handdaano 3:1-12

Yesuusakokki t'ammak'amanona c'aafamano 3:13–4:11

Yesuusa felooʼotteessa Galiilaayi haggaaʼabano 4:12–18:35

Galiilakko Iyyerusaalemi tos 19:1–20:34

Kagachchoo almaaayi Iyyerusaalemiinna gob-obikiseeyi 21:1–27:66

Goottakkaanikki goyikko kiyaanona usukko oʼagaalssatarawun mutano 28:1-20

*Tayesuusa Kiristoosa alattaankokki hidiid
(Mat. 1:1-17; Luk'. 3:23-38)*

¹ Tadaawutena tazabraame sannii kalleero kayesuusa Kiristoosa alattankkokki hididi haaya;

² Abraame Yissaak'a umule, Yissaak'a Yayik'ooba umule, Yayik'ooba Yihuudana abbilaal umule,

³ Yihuudana Tizimaarkko Faaresina Zaara umule, Faaresi Esiroomi umule, Esiroomina Araam umule,

⁴ Araamina Aminadaabi umule, Aminadaabina Nezasooni umule, Nezasoonina Selemooni umule,

⁵ Selmoonina Rezaabkko Bozeezi umule, Bozeezina Ruutikko Iyobed umule, Iyobdina Isseyi umule,

⁶ Isseyi wono Daawute umule, Daawutenna tazooro oorikko Solomooni umule,

⁷ Solomoonina Robizami umule, Robizamina Abiya umule, Abiyanna Aasafi umule,

⁸ Aasafina Iyosafit'i umule, Iyosafit'ina Iyohorami umule, Iyohoramina Oziyaani umule,

⁹ Oziyaanina Iyozataami umule, Iyozataamina Akkaazi umule, Akkaazi Hizk'iyaasa umule,

¹⁰ Hizik'iyaasa Minaase umule, Minaase Amoos'i umule, Amoos'ina Iyosiyaasi umule,

¹¹ Iyosiyaasi gosa kazisirazeel Baabloni tos kakkobojaamere goorata Ikkoniyaanina Abbilaal umule.

¹² Kabbabilooni boojaamanokko abbaabatere Ikkoniyaan Selaatiyaali umule, Selaatiyaanina Zurbbaabeela umule,

¹³ Zurbbaabeela Abiyuudi umule, Abiyuudina Elyaak'emi umule, Elyaak'emia Azaari umule,

¹⁴ Azaari Sadook'i umule, Sadook'i Akiim umule, Akiimina Elyuud umule,

15 Elyuud Alaazari umule, Alaazari Maatani umule, Maatani Yayik'ooba umule,

16 Yayik'ooba Yoosefa umule, Yoosefana kafayyisaro Kiristoosa Yesuusakotti Aaye Mayiraame kaʔeerateroye.*

17 Goortta Abraamekko taa Daawute geeron alattaan tomonkko afartta, Daawutekko taa kabbaabilooni boojaamano geeron alattaan tomonkko afartta; kabbaabilooni boojaanokko taa takiristoosa alattaan geeron alattaan tomonkko afartta.

Alattaan taysuusa Kiristoosa
(Mat. 1:18-25; Luk'. 2:1-7)

18 Taysuusa Kiristoosa alattankkotti jirtti hikkamaleetta, Aayetteessa Mayiraame Yoosefaan eeraanttegudde hāzeseloon Ayyaana K'ulluukkii fato tootaatte mutte.

19 Ese kaʔeeraatera Yoosefa k'ajeelakki ibaaddoti mankkolleero maraan Mayiraame ibaaddo horee fanchoyisiin mankkodooton maraan haʔaddeesisoon iisin murtteesse.

20 Usu goʔameen hikka k'oppaa giraan kagootta erggichcha hisillooyi usuun mute, haanna ame, «Sannii tadaawute kalleetetta Yoosefa, taʔeerattetto Mayiraame atayi oori yelayiin arooʔabssatte aalanttina ese kakkottotaatetta k'ulluukki ayyaanakkoyya.

21 Babbaartitinna umulnatta, megekkeessana Yesuusa† ami uumnatta; aalanttina usu

* 1:16 Mesihi, Kiristoosa amano Mesihi goorttun kashigidame amanoya. 1:18 Luk'. 2:1-7. † 1:21 Hezi taʔibrayist'ii «Yesuusa» amano kafayyisaro Goottaa amanoya.

gosakkeessa c'ubbokkisookko mankkohaasinaro maraanya.»

²² Goottaa gara kahegeroonne haa ame kaʔayeesera felooyi goggohayiroon amegure hikki dubba lee.

²³ «Hikkina, deeleeltiti fato tootaayinatta babbaartitina umulnatta megekkeessana amanuʔeeli amaminnara,» fureeninna «Waa noonne wota gira amanoyya.»

²⁴ Yoosefana huddurokko nabbaade, esekkona kagootta erggichcha goggosegeeroyi Mayiraame oori yelayiin minkkeessa tos atate seete.

²⁵ Hallewo kuwaarre erekkisee taaʔumulttooyi esene wota lakkohuddurero kaʔalatero yiittitina Yesuusa ame uume.

2

Mina tabiyaankko oʔemeeteran barraajja ok'ok'k'oraraan

¹ Wono Herodoosa reede kakkogire geesii; Yesuusa tabeteleemi katamaayi kayihuuda ulii kakkoʔalatata goorata barraajja ok'ok'k'orareen mina tabiyaankko Iyyerusaalemi tos emetengureen,

² Kayihuuda wono liin kaʔalatera yiittiti haggee gira? Mina tabiyaaninne bakkaala deennegunne usuun sagadin emeennenna ameen hoosaten.

³ Wono Herodoosa hikka ayees kakkomaalare goorata nee. Usumaleenna kaʔiyyerusaalemi ibaaddo dubba nee.

⁴ Usu katuuk'aamol woyichchaalna seera kaʔayihuudi oʔagaalssisaran dubba kukkuyisere Kiristoosa haggee alayinaro hoosate.

⁵ Isona, «Kayihuuda ulii tagitto tabeteleemi kata-maayiya;» kahegerooyi haa amame s'aafamera;

⁶ «Ul kayihudaayi tagitta ati Beteleemi!

Kakkalee tayihuuda katamaalkko duuddo lakkoyeraatatto,

Gosakkee Isirazeel kafoofinara mootii kukko binnara ameen.» »

⁷ Esekkona Herodoosa barraajja ok'ok'k'orareen golise uumsegure ayeesisaa bakkaala kakkomutero likkiikki goorata hoosate maale.

⁸ Barraajja ok'ok'k'orareenna Beteleemi tos faregure «Seeyenguddeen yiittiti malaa doota, aninna adi seeyigure usuun goggosagadiroon usu goggohelteeni in tos abbaabayiddeen eetii giro iin segaa» ame.

⁹ Barraajja ok'ok'k'orareenna wono kaʔamero maaleen abbaabatengureen sesseettan horeddeen. Hikina mina tabiyaaninne kaddeeraan bakkaala raa k'ajeelisaa yiittiti mankkogiro banʔe geere aallee.

¹⁰ Bakkaalana kakkodiyaaren goorata aaloo geggelaaten.

¹¹ Min orro kakkotabareen goorata yiittitina Aayetteessa Mayiraamene wota kagiro deen, gilb-bisengureen sagadeen. Saat'inekisonna banatengureen work'k'ii, it'aanane, urit tazidan kaʔabo k'ibaati siseen.

¹² Isona Herodoosa tos goggozabbaabanonkko Waa hisillooyi ataayise isoon mankkosegeero maraan raa iggilissateen ulkkisoo tos abbaabateen.

Gibs's'i tos bak'atano

¹³ Barraajja ok'ok'k'orareen seeteen kakkobuwaaren goorata erggichcha kawaa Yoosefaan mutegure ki ati takkozabbaabatto arri ani kuun taa segiroon yiittiti Aayetteessane wota aati Gibs's'i tos bak'agudde esee giri. «Herodoosa yiittiti lagadin dootara» ame.

¹⁴ Haanssun usuna keegure yiittitina Aayetteessana aategure hemeen Gibs's'i tos seete.

¹⁵ Eseenna Herodoosa taaggooroo adallaate. Hikaniinna «Erekkeena ul kagibs's'ikko uumaye» amaa Goottaa kahegerookotti hizii kaʔayeesera haafura feloo haye.

¹⁶ Herodoosa barraajja ok'ok'k'orareen usu sobano addeesegure aaloo amaraate, barraajja ok'ok'k'orareen barraajja kakkomutero goorata goggosegeerankki malee gees lamana esekko hegelbbaan kalleero Beteleeminna usu gobobii kagiroy maamanjolkokki babbaar yiis dubba kukkuyisere fare lagadisise.

¹⁷ Hassu goorata kahegeroo Ermaasaa haa amame kasegaamera feloo haye.

¹⁸ Kaʔoottaneenna kaʔatii iyyakkotti yaaye Ramaayi malssantte.

«Raheelinna Yiiskkisee maraan ootte,
Goggozinna yelayin lakkodaanddeete, aalant-
tina Yiiskkise mankkogoye maraanya.»

Gibs's'ikko Naazireti tos abbaabatano

¹⁹ Goyi kaherodoosakko abbaabatere kagootta erggichcha Yoosefaan hisillooyi mutegure,

²⁰ «Kingudde yiittitina Aayetteessa aatigudde ul kazisirazeel abbaaba, yiittiti lagadin odootareen goyeeran» ame.

²¹ Yoosefana keegure yiittitina Aayetteessa aategure ul kazisirazeel tos abbaabate.

²² Ayesuun gozameen Arkkiloosa Aabbokkeessa Herodoosakkotti banzeel ul kayihudaa wono lee reedano kakkomaalare goorata Yoosefa eserraa seeyin abssate. Hisillooyi usuun kakkosegaamare goorata tagaliila awuraajjaa tos seete.

²³ Naazireti tazamamatto katamaa tos seetegure hamas's'ee. Hikkaniinna kahegerooli, «Kanaazireti amaminna» amameen osegamaraan hegero felooyi hayeen.

3

Kat'ammak'aaro Yaannisakokki lallabaano

(*Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Luk'. 3:1-18; Yan. 1:19-*

28)

¹ Usu goorata kat'ammak'aara Yaannisa kayihuda k'alullattokki ulii lallabaa emete.

² Lallabaanokkeessana, «Wononnati kadamuure gabbalamera c'ubbokko gula gala» kazamaroya.

³ Kahegeroo Isiyaasayi haa amame kasegaamera usuya,

«K'alullattokki ulii «Raa kawaanna ekkaasa bobbana tukkul umisa» amaa tazokkaatto yaaye.»

⁴ Kayaannisa sarssina ogorro ogaalakko kafe-lamero golleero moo²ootteesayina gii mowatare. Babokkeesana kenttefarrona kagaado malabye.

⁵ Iyyerusaalemikko, kayihuuda ul dubbakkona laga kayorddaanosii gobobii kagirow ulkko ibaaddo dubba Yaannisa tos guuramare.

⁶ C'ubbokkisokkona gula galaa laga kayorddaanosii genetteesaa yi t'ammak'amaa gireen.

⁷ Farasaawilkkona Sodok'aawilkkoo kamooggan ibaaddo usu takkot'ammak'are banze ka²emeetaro kakkodiyaare goorata haa ame, «Isin yiis ka-habeessa ta²emaatto engge tawaakko goggohesaanun ayyoya isin kagorssee?

⁸ Goortanun c'ubbokko gula galanokkisii otusaraan fello fella.

⁹ «Abraame Aabbokkaaniya» ta²amattaan k'ofaayi isii²oottiisin aroosobatteen; Waa hikka e²emoolkko Abraamen yiis keesii daanddaara.

¹⁰ Goortta masaar kagaaddol hidiid goosii akkaattetta, il ta²idan kadubamoon gaa dubba goosaminara; eelen orrona shafaminara.

¹¹ «Ani isin c'ubbokko gula mankko galtee-taan maraan bekeeyi t'ammak'inara, ayesuun go²ameen keferro oottessana sidin ani kadooti-soon, inkko karooraro hunna ka²aba inkko haarre emeetara. Usuna k'ulluukki ayyaanayinna eelenii isin t'ammak'inara.

¹² Kakkobbanp'araanna genetteesaa yi gira, addummaa basamigudde banp'aaminatta, darggammaanna gootaraayi kibaminatta, galabaa adde tabaanon eelenii gubaminnatta.»

3:4 2 Won. 1:8; Zak. 13:4; Woy. 11:22.

3:7 Mat. 12:34; 23:33.

3:9 Yan. 8:33.

3:10 Mat. 7:19.

T'ammak'amano kayesuusa
(*Mar. 1:9-11; Luk'. 3:21-22*)

¹³ Hassu goorata Yesuusa gene tayaannisaa t'ammak'amin Galiilakko laga kayorddaanosii tos emete.

¹⁴ Yaannisa gozameen, «Hikki haa liin lakko-daanddaaro, ani genettaayi t'ammak'amin dootisaa giraan ati misii in tos emaatta?» ame isi tirate.

¹⁵ Yesuusana, «Koonna lakkogiro ati ii ami, hikka felanooyi ok'ullumma felo dubba felano noon dootisara» ame. Yaannisana ayesuun ii ame.

¹⁶ Yesuusana goorsewa t'ammak'ame bekekko goggobeeyi daruurnna bananttegudde Ayyaana kawaa arabe aani usu gutii dagaa giraan dee.

¹⁷ Usu goorata, «Ani kakkogeggelayinara, ani kageelaatara erekki hikkaya» tazamatta yaaye daruurkko maalssantte.

4

C'aafamano kayesuusa
(*Mar. 1:12-13; Luk'. 4:1-13*)

¹ Hikkakko abbaabatere Ayyaana k'ulluukki Yesuusa durrisaa goggoc'aafamiro k'alullattokki ul tos aate bee.

² Hemeen afarttamnna arri afarttam agabuukko abbaabatere uuze.

³ Kac'aafarekkina Yesuusa tos gabbalamere «Ati ere kawaa golleete hikka ezemool babo goggolleeroo ajajii» ame.

3:17 Mat. 22:2; Mez. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 12:18; 17:5; Mar. 1:11; Luk'. 9:35. **4:1** Ibr. 2:18; 4:15. **4:2** Biy. 34:28; 1 Won. 19:8.

⁴ Yesuusana, «Ibaaddo hizi tawaakko kabiyaaro haafura dubbaa kuwaarre babo kaalaalii lakko-giraro amame mas'aafaa k'ulluukkii s'aafamera» ame abbaabe.

⁵ Adena durrisa Yesuusa k'ulluutti katamaa Iyyerusaalemi tos aate seetegure k'ulluukki min kawaayi birt'ee aate beegure,

⁶ «Ati ere kawaa golleete» «hegelddee issii firimi, luk'a2ootta e2emooyi goggohanduddufan-nonkko iso genettisooyi goggokeesinawun erggichchaal ku maraan ajajinara amame mas'aafa k'ulluukkii s'aafamera ame.»

⁷ Yesuusana, abbaabere, «Goottaa Hedokkaa arooc'aafite amame ade mas'aafa k'ulluukkii s'aafamera» ame abbaabe.

⁸ Adena, durrisa Yesuusa aaloo t'ok'k'i tazantte wodamii korisegure alamikokki wonolaal kabaj-jatisoonne wota usuun tusegure,

⁹ «Ati in horee iigudde gilbbisi gosagadde hikka dubba ani kuun sisinnara ame.»

¹⁰ Yesuusana, «Ati s'alaye in horekko fakki2ami! «Waa Hedokkaawun sagadi; usu kaalaalnna he-doyisa» amame mas'aafa k'ulluukkii s'aafamera» ame.

¹¹ Esekkona durrisa iise seete; erggichchaalnna emeetegure usuun handdaye.

Yesuusa handdaano Galiilaa haggaa2abe

¹² Yesuusa shaamano kayaannisa maalere ul kagaliila tos abbaabate seete.

¹³ Tanaazireti katamaa iisegure; Zaabllooninna Nifittaaleemikotti awuraajjaayi tagaliila labu

4:4 Ada. 8:3.

4:5 Neh. 11:1; Dan. 9:24.

4:6 Mez. 91:11-12.

4:7 Ada. 6:16.

4:10 Ada. 6:13.

4:12 Mat. 14:3; Mar. 6:17; Luk'.

3:19-20.

giridii tagitto tak'ifirenaahoomi katamaayi girano haggazabe.

¹⁴ Hikkaniinna kahegeroo Isiyaasayi haa amameen osegaameran hegero feloo hayeen.

¹⁵ «Ul kazaablooninna ul kanifittaaleemi, Yorddaanoskko gama

labu girii kagi roa dollee kagaliila Ayizaab,

¹⁶ Mugudii kagire gosa

kazatii ifa dee;

Hoos tagoyii kagire ibaaddoonna

ifa bee.»

¹⁷ Hassu gooratakkoo haggazabere Yesuusa, «Wononnati kadamuuree gabbalamera c'ubbokko gula gala» ame lallabaano haggazabe.

*Yesuusa kun?ub ka?abatara ibaaddo afar uumano
(Mar. 1:16-20; Luk'. 5:1-11)*

¹⁸ Yesuusa tagaliila labu girndde rooraa giraan abbilaal lama P'et'iroosa ka?amamaro Simoonanne abbikkeessa Indiraasane dee. Kun?ub o?abataraan mankkoleen maraan maarrabbitisoo bekerro lugudataa gireen.

¹⁹ Yesuusana «Koyeen indebee sesseeeyeen» Ibaaddo wononnati kawaa tos goggokeenttanun ani isin yelnnara ame.

²⁰ Goorsewa maarrabbitisoo iiseengureen usuu debee sesseeteen.

²¹ Esekko goggorooireyi takkalee abbilaal lama ere kazabddoosa Yayik'oobana abbikkeessa Yaannisanee dee. Aabbokkisoo Zabddoosane wota wolabo orroo maarrabbitisoo ekkaasataa gireen; Yesuusana iso uume;

22 Goorsewa iso wolabottisonna Aabbokkisoo iiseen Yesuusa debee sesseeteen.

Yesuusa ibaaddo kamooggan agaalssisanona fayyiisano

(Luk'. 6:17-19)

23 Yesuusana Ayihuudikokki min kaʔebii wononnati kawaakokki kageggeloo haafura agaalssisaanna lallabaa; gosa orroo kagiro maamisikki hawʔaamikkona maarii gutii tagitto rakkoo tamooggankko fayyiisaa kagaliila ul dubbaa maraamuraa gire.*

24 Hikkakko kakkeeyi ataankkeessa kasooriya ul dubbaa maalssame; gosana kalekaleekki hawʔaami hawʔaamaa kagirena; maar orrookki hawʔaami kameellanii abboosamaren; durrisa gutii kakkogirena kagaggadduu hawʔaami oʔabanaayen; naafaleessaal dubba usu tos keenen; usuna iso fayyiise.

25 Hikkakko kakkeeyi; Galiilakkona, katamaa tomonkko Iyyerusaalemikko, Yihuudakona, laga kayorddaanosii gamakko kaʔemeetera kamooggan ibaaddo Yesuusaa debee sesseete.†

5

Yesuusa wodamii gutii lallabaano

4:23 Mat. 9:35; Mar. 1:39. * 4:23 *Mikurabochi*, amano ibaaddo takkokukkumaro banʔe golleeto, Ayihuudikokki min kaʔebi Mikuraab amamara. † 4:25 *Katamaal tomon*, heʔi tagirikii

oʔayeesaranna Ayihuudi kalleenoon gosa raattoo takkogiro banʔe katamaal tomon amamatta. Hikki katamaal gama kahori kakko-giraan ogaliila bekekko mina tabiyaannenna taziyaan biyaanneya.

¹ Yesuusa gosa kakkodiyaare goorata wodami
tos beegure hamas's'ee; usukko oʔagaalssatareen
usu tos emeten.

² Haa amaa agaalssisano haggazabe.

Kasommaasame ibaaddo

(Luk'. 6:20-23)

³ «Ayyaanakkisooyi Waa odootataraan osom-
maasameenyan;
wononnati kadaruure kakkisooyya.

⁴ Ogaddaaran osommaasameenyan;
Waakko goggozinna helayinaraan.

⁵ Fayyankkanzi osommaasameenyan; ulnna eeli-
naran.

⁶ K'ullumma oʔuʔaaranna osugubaataraan
osommaasameenyan bararraanwa.

⁷ Shaaga oyelaraan osommaasameenyan;
Waakko shaaga helayinnaraan.

⁸ Wodana k'ulluu okkonlleetetta osom-
maasameenyan; Waa dinnaraan.

⁹ Owogarisaraan osommaasameenyan yiis kawaa
amami uumaminaraan.

¹⁰ K'ullumma maraan ameerene ohoroorama-
raan osommaasameenyan;
Wononnati kadaruure kakkisooyya.

¹¹ «Ibaaddo aalantti teeyi isin gohabaare go-
horoorena, meellane dubba isin gutii goʔayeese
osommaasantteettan.

¹² Daruurii isin tazatayinnattaan muraa tazatii
mankkolleete maraan geggelaayen; geggeloo
tusa. Isinkko horeene ogireen ohegerool
hikkamalee horooreraan.»

*Ifana Essebo**(Mar. 9:50; Luk'. 14:34-35)*

¹³ «Isin tazulee essebottaan. Essebo tazesseboo onʔomoonje gowaatte abbaabayi onʔomoonje yelayin daanddaata? Sar shafamidde luki tazibaaddoyi daddaramin kuwaarre laʔo lakkoʔabtto.

¹⁴ «Isin kazalami ifattaan. Wodami gutii tagitta katamaa siyamin lakkodaanddeeto.

¹⁵ Dab hank'k'ayisatere daachcho hegeli golssate kakaatara ibaaddo lakkogiro. Min orroo kagiro dubbaan goggohank'ayiro bollanssoo gutii kayin kuwaarre.

¹⁶ Hikkamaleenna ibaaddo oʔidan feloʔoottisin diigure daruurii kagiro Aabbokkisin goggokabaj-iron ifakkisin ibaaddo horee hahank'awo.»

Seera kaʔooriti feloo haano

¹⁷ «Ani seera kamusena kahegeroo iggilisin kaʔemeeyero aani isinuun aroolleen; feloo hayisin kuwaarre iggilisin lakkoʔemeeyero.

¹⁸ Ani rumminaa isinuun amara, ulnna daru-urinna taa roorraanii seera dubba feloo hayinara kuwaarre seerakko fidale too goorttun eeggano koo duuddo lakkoʔiggilssamiro.

¹⁹ Haanssun maayyona hikka ajaja dubbakko kic'c'arkki gobbaase kakkaleenna goggobaasiro goʔagaalssise wononnati kadaruureyi dubbaankko kic'c'arkki amami uumaminara. Ayesuun goʔameen hikka ajajaal feloo hayisaa okkaleenna

felooyi goggohayisinawun kaʔagaalssisara hassu wononnati kadaruureeti kanjiinkki amaminnara.

²⁰ K'ullummattisin tafarasaawilkkonna seera kamuse oʔagaalssisaraankkotti k'ullummakko roori gomutoon wononnati kadaruure tos ijji tabin lakkodaandaattan ani amara.»

Yesuusakko engge maraan kasisamero agaalssisi

(Luk'. 12:58-59)

²¹ «Kahoree ibaaddone «Ibaaddo aroolagaaddeen kaʔamamero isin maaltteettan; ibaaddo kalagadara firddaaminara kaʔamamero maaltteettan.»

²² Ani goʔameen haa amara; abbikkeessa raakkallii kazinggaamara dubba firddaaminara; goorttun abbikkeessa «Kamaaddinoon» kaʔamara tazayihuudi shonggoyi hoosaminara; «Taatawaa» kaʔamara ade tagaannemi eleenkokki firdda usu ooratarata.*

²³ «Haanssun jaarssokkaa banʔe tafalaa gutii kayitedde Waawun kakkosisato goorata abbikka ku kakkok'uk'amera ayees kuun k'alli goʔame,

²⁴ Jaarssokkaa ese banʔe tafalaa horee isaagigudde horaarje seegudde abbikkaanne wota wogari; Esekko abbaabadde jaarssokkaa Waawun sisi.

²⁵ «Ku kamootara baragarakka ku goggofirdisonkko, daannanna kashaaron roorisi ku goggosisoonkkona min kashaano goggotabisoonkko raadii giraan saami baragaraakkaanne wota wogari.

5:21 Biy. 20:13; Ada. 5:17; 16:18. * **5:22** *Abbikkeessa ka-habaarakookkoo kahorkkoo mas'aafaali, «Adda» kaʔamaro haa-fura adara.*

²⁶ Ani kuun rumminaa amara, usu ku gofirdise adi maragade dubba ati muri taagudissoo esekkona lakkobinnatto.»

Sharmmut'ummakokki gara kasisamero agaalssisi

²⁷ «Aroosharmut'iteen kaʒamamero maaltteettan.

²⁸ Ani goʒameen isinne haa amara; heleel tahalchcha ilii kadiyaara dubba wodanatteesayi esene wota sharmmut'eera amanoyya.

²⁹ Tamergege iltatta c'ubboon aalantti golleete goorsewa beesi shafi, maarkka dubba tagaannemi eleen tos shafamanakko maarkkaakko banʒe too waatanoya horekki.

³⁰ Gene tamergetatta c'ubboon aalantti golleete goosigudde shafi! Maarkka dubba gaannemi tos shafamanakko; maarkkaakko banʒe too waatano horekki.»

Keelkki amamanokokki gara

(Mat. 19:9; Mar. 10:11-12; Luk'. 16:18)

³¹ « «Ooritteessa keelkki ame kabeesara dubba keelkki kakkoʒamero worak'ata eseen sisano dootisara amamera.»

³² Ani goʒameen isinne haa amara; ese kakkaleenne wota sharmmut'aa giraan gutii goʒabe kuwaarre; ooritteessa keelkki ame kabeesara dubba ese kakkaleenne wota goggoshaarmut'ito kayelaroya. Hikka garaayi keelkki amantte tabeetetto heleeltiti kaʒatatarana kasharmmut'aaro aani tootaamara.»

5:27 Biy. 20:14; Ada. 5:18. **5:29** Mat. 18:9; Mar. 9:47. **5:30** Mat. 18:8; Mar. 9:43. **5:31** Ada. 24:1-4; Mat. 19:7; Mar. 10:4. **5:32** Mat. 19:9; Mar. 10:11-12; Luk'. 16:18; 1 K'or. 7:10-11.

Gara kaʔammattoo
(*Mat. 5:32-38; Woy. 19:12; Yay. 5:12*)

³³ Kahoree ibaaddon, «T'araa arooʔammatteen; ayesuun goʔameen Waayi horee kaʔammattetto oora» kaʔamamero maaltteettan.

³⁴ Ani goʔameen isinne; «Suure arooʔammatteen» amara. Daruurii golleenna arooʔammatteen, korffinje kawaatta.

³⁵ Ulii golleenna arooʔammatteen; luki tawaa takkofoolssaattoya; Iyyerusaalemiinna arooʔammatteen tanjiintti tawono katamaatta.

³⁶ Isiʔoottayi golleenna arooʔammatte; metekaakki fiit'a koo gumaara goorttun gamballa yelin lakkodaanddaatto.

³⁷ Haanssun ayesaa giraan ayeeskisin goʔiimanaa «iʔii» ade gollaaʔamanaa «laa» halleewo. Hikkakko kakkalee dubba kameellankko kaʔemeetaroya.

Halo biin lakkodootisaro
(*Mat. 5:38-42; Luk'. 6:29-30; Woy. 19:13-18*)

³⁸ «Il maraan il, ilko maraan ilkkoo,» kaʔamamero isin maaltteettan.

³⁹ Ani goʔameen isinne haa amara; tameellan kafelaro ibaaddoti arooneebatteen; ayesuun goʔameen hangorooc'c'akkaa kamerggee kabasa-roon kakkalee hangorooc'c'a kabbete adi tusa.

⁴⁰ Ibaaddoti koo k'olokkaa atayin ku gomootee sarssi kaabbaanne adigudde usuun sisi.

5:33 Woy. 19:12; To. 30:2; Ada. 23:21. **5:34** Yay. 5:12; Isa. 66:1; Mat. 23:22. **5:35** Isa. 66:1; Mez. 48:2. **5:37** Woy. 19:12; To. 30:2; Ada. 23:21. **5:38** Biy. 21:24; Woy. 24:20; Ada. 19:21.

⁴¹ Ibaaddoti koo kuunne banze too seenna ami ku gutii gohunnoome usu raakokki ambba usune wota see.

⁴² Kukko kaɓebaataron sisi; amɓaayin kadootatarokkonna arootiratte.

Diina geelatano

(Luk'. 6:27-36)

⁴³ «Ollaattaa geelaa diinakkaa diidi kaɓamamero maaltteettaan.»

⁴⁴ Ani goɓameen diinajjoolkisinna geelayen, isin ohorooraraawunna ebaayen amara.

⁴⁵ Hikkamalee mankko yelattaa marantinuun daruurii kagiɓo Aabbokkisinuun yiisaas linnat-taan. Usu kaɓidanuunna kameellanuun dubbaan ariti beesara; idaamona c'ubbaalessaluunna k'ullooleewun uɓsisara.

⁴⁶ Kageelaataro kaalaal ogeelaatattaan golleeten me muraa helayinattaan? K'arat'a okukkuyisaraanna laa usumalee yelaa giraanna?

⁴⁷ Abbilaalttisn taalaalɓne nogodda oɓaatattaan golleeten okkaleekko meyii iidattaan? Ayiza-ablɓna la hikka yelaa giraanna?

⁴⁸ Haanssun kadaruure Aabbokkisin k'ulluukki goggolleeroyi isinna k'ulluunzi laa.

6

Hiyyeessan sisanokokki gara

¹ «Ibaaddo isin goggoddeero amiddeen «Oɓidan felo oottisin» ibaaddo horee felatanakko isi oot-tisin oorayeen; usumalee gofeltteen kadaruure Aabbokkisinkko muraa lakkohelattaan.

² «Ifissaaddoleel ibaaddo horee kabajjaamin ameengureen raadiinna banze taʔebii goggosisanaankki malee ati hiyyeessan kooko kakkosisso goorata hamuto amidde arooʔawwaajjite; ani rumminaa amara; hikamalee ollaaran muraattisoo dubba atateeran.

³ Isin goʔameen hiyyeessan sisaagiraan gene tamerggettisin kasisatto gene tabbete arooʔaddeeso.

⁴ Hiyyeessan sisaagiraan gollataa halleewo; gollataa kafelamero kadiyaara Aabbokkisin muraattisinna murrowa.»

Gara kaʔebi
(Luk'. 11:2-4)

⁵ «Ebaataa giraan ifissaaddolee aani aroolleeten; iso ibaaddon mutin ameengureen banze taʔebiinna raadii k'ark'aarayi aalli ebaatano geelaatanan. Ani rumminaa amara; muraattisoo dubbana atateeran.

⁶ Ati goʔameen ebaayin goʔantte; kifilii tos tabi, ufana c'ufagudde gollataa kagiro Aabbokkaa tos ebaa, gollataa kafelamero kadiyaara Aabbokka muraattaa gachchoomurra.

⁷ Isin ebaataa giraan kamaaddinoon haafuraayi abbaab abbaab ebaatanoyi ebi kamaalssamaro aani kalaaro Ayizaab aani ayees jiinasataa arooʔeraasatten.

⁸ Iso aani aroolleeten, Aabbokkisin isin haʔebaannoon giraan horennewa isinuun me dootisaro kasowa.

⁹ «Isin goʔameen haa ama ebaayen; «Daruurii kagitta Aabbokkaani!

- k'ulluukki megekka hakabajaame;
 10 Wononnatikka hazemeeto;
 Fezitta daruurii goggolleetettoy
 Usumalee ulinna halleeto;
 11 Kahittaaaritee babokkaani hittaari noon sisi.
 12 Noonna no kamiirzero haheso goggozamannoo;
 Baaskaani haheso amina;
 13 Kameellankko haasi kuwaarre; c'aafiti orro no
 arootabsse;
 [Wononnati kakkaayya, hunnana kabajana
 Jiruu jiroomman kakkaayya;
 Hamiinzi.]*
 14 Isin baas kazibaaddo haheso gozantteen kadamu-
 ure Aabbokkisin ade isinuun haheso amirowa.
 15 Ayesuun gozameen isin c'ubbo kazibaaddoo
 haheso kazamoon golleeten Aabbokkisinna
 c'ubbokkisin haheso lakkozamiro.»

Gara ka?agabuu

16 «Ebi kazagaabuuyi ifissaaddolee ibaaddo aani
 aroohinggigideen; isona ebi kazagaabuuyi gog-
 gozaddeesamirowun ameengureen bebbeedtisooyi
 gutii gaddakokki maalaata tusataraan. Ani rum-
 minaa amara, hikkamalee ollaaran muraattisoo
 dubba atateeran.

17 Ati gozameen kakkozagabuuyite goorata;
 bebbeedtaa aali, metekkaanna shigida.

18 Hikkaniinna agabuwannokkaa gollataa ka-
 giro Aabbokkaa kaalaalya kakkasa, ibaaddokko
 gozameen kagolate laara; gollataa kafelamero
 kadiyaara Aabbokka muraattaa kuun murrowa.»

* **6:13** Kat'awoo mas'aafal hitta banze lakkozadaro. **6:15** Mat.
 11:25-26. **6:16** Isa. 58:5.

*Durumma tadaruuree**(Luk'. 12:33-34)*

¹⁹ «K'ook'anna kaʔaamaron; marc'c'o taʔududootte aani kabaaron; hetona oshi hetin kadanddeeto, hikka ulii gutii isi oottisiinuun durumma arookukkuyisatteen.

²⁰ Ayesuun goʔameen k'ook'anna kaʔaamoon, marc'c'o taʔududootte aani kabbaannon, hetonna oshi hetin kadanddeenon, ele daruurii isi oottisiinuun durumma kukkuʔisayeen.

²¹ Durummatta mankkogittoo wodanattana esee gitta.»

*Ifa kamaaree**(Luk'. 11:34-36)*

²² «Iilʔo maarun ifayyaan; haanssun Iilʔo fayyaaleessa golleen maarkka dubbana ifaayi kaʔammagame laara.

²³ Iilʔo ootta ohawʔaaran golleen ade maarkka dubbana mugud laara. Goorttanun ku orroo kagira ifa mugud gollee; mugud ade misimisii t'illingakki mugud laara!»

*Waawunna maragadenna**(Luk'. 16:13; 12:22-31)*

²⁴ «Ibaaddoti koo Goottaa lamaan handdayin lakkodaanddaaro, koo diidegure kakkalee gee-laata, goorttanun koo kabajjeegure kakkalee tuffa-tara, Waawunna maragadeen raattoo handdayin lakkodaanddaamaro.

²⁵ «Haanssun ani isinne haa amara; barsano oottisin maraan me aaminna? Me t'aminna? Me sarssayinanna? Amaa

arooc'annak'antteen; neefo babokko, maar ade sarssikko lakkorooraroyya?

²⁶ Alla kimbir diyaa; lakkowut'atanaan, lakkokukkuyisataraan, gootarayinna lakkokibataraan, ayesuun gozameen kadaruure Aabbokkisinna iso aamisara. Isin isokko aaloo lakkoroorattaanya?

²⁷ Golleenna isin orrokko c'annak'amegure geeskeessa gutii arri too adin kadaanddaara giro?[†]

²⁸ «Adena sarssi maraan muun c'annak'aamattan? Alla tadiida daraara misimisii jiinatto diyaa; lakkodaafuranan, goorttun lakkosuk'k'aataran;

²⁹ Ayesuun gozameen ani isinne haa amara; hasse gitatti kabajja kazabanaaye wono Solomooni golleenna hitta daraaralkko too aani lakkosarssatero.

³⁰ Isin ammano okkoonhank'atera Waa hittaari mutegure geebbari eleen orro kashafamaro ees kadiida hikkamalee gosarssisiro isin ade misii roorisi sarssisana waatara?

³¹ Haanssun «Me aaminna?» «Me t'aminna?» «Me sarssanna?» ami arooc'annak'antteen.

³² Ayizaab hikka ayees dubba helayin c'annak'aamara; kadaruure Aabbokkisinna hikki dubba isinuun kadootisaro laano kasowa.

³³ Kameen dubbakko t'aa wononnati kawaanna k'ullummateessa dootayeen; kahese dubbana gachchoo adamira.

³⁴ Haanssun geebbartun arooc'annak'antten; geebbartun c'annak'aamano geebbartun habba-

[†] 6:27 Geeskeessa gutii arri too, banze banzeeyi, «Jifutessaa gutii hisil koo» kazamara gira. 6:27 Mez. 39:5-7. 6:29 1 Won. 10:4-7; 2 Od. 9:3-6.

roo; arri metemeteeyi tattisee talleete rakkoo abtta.»

7

Kakkalee gutii firddaanawaatti

(Luk'. 6:37-42)

¹ «Isini gutii goggofirddaamonkko maayyo gutinna aroofirdditeen,

² Isin goggofirddaattaankki malee firdaaminara; kakko?ekkaasattaan huuyi isinuun ekkaasaminara.

³ «Ilттаayi orroo kagirowa gaa hadiyaannoni abbikka kotti il orroo kagirowa huura muun diyaatta?

⁴ Ilттаayi gaa giraan abbikkaakotti il orroo kagirowa huura kuun ani beesiro amin misii daanddaatta?

⁵ Ati ifissaaddaa t'ayi ilttaayi orroo kagirowa gaa beesa, esekko abbikkaakotti ilii orroo kagirowa huura beesin madaari din daanddaatta.

⁶ «Luk'k'a oottisooyi goggodaddaronkko abbaabayi ilkkoo abayi goggotatarshinnonkko kasommaasame kooko keroorun aroossiseen; aw?allokki kooko booyyee horee arooluguddeen.»

Ebaayen, dootayeen, babbasayen

(Luk'. 11:9-13)

⁷ «Ebaayen sisamirowa, dootayeen helattaanwa, babbasayen ufana banamirowa;

⁸ Ka?ebaataru dubba atatara, kadootatarana helataru, kababbasataroonna ufa banamirowa.

⁹ «Isin orrokko erekkeessa babo go?ebaate e?emo kasisira odo giro?

¹⁰ Goorttun kunʔub goʔebaate habeessa kasisara giro?

¹¹ Hayya isin omeellan leeteen giraan yiis kakkisinuun kazidan kooko sisano gomalabtteen kadamuure Aabbokkisin isin kaʔebaattaan kooko kazidan misii roorisi isinuun sisanawaatara?

¹² Kakkalee ibaaddo isinuun goggofelloon kadootattaan kooko isinna fela; seerana kahegeroolkokki agaalssisi hikkawaya.»

Gooc'a kaʔuubaanna kabalʔaan
(Luk'. 13:24)

¹³ «Gooc'a kaʔuubaankkine taba; baas tos kageesara raa kanjiinkkinna gooc'ana kabalʔaanya, usuu otaberaanna omoogganyaan.

¹⁴ Giri kaneefoo tos kageesara raa goʔameen kac'imiinkki gooc'ana kaʔuubaanya; otabaraanna uc'c'arri olaalyaan.»

Kat'araa kahegerol
(Luk'. 6:43-44)

¹⁵ «C'ala taʔidaad sarssate kaʔemeetaro orroʔootiso goʔameen hiyyeeyi aani basi aatin kaʔemeetaro kat'araa kahegeroolkko isi oorayeen.

¹⁶ Felo oottisokko iso addeesin daanddaattan. Il-lanjjikko woyinii, k'iinc'c'okko bellesi taʔamamatto il abaabanen?

¹⁷ Usumaleenna gaa kazidan dubba il tazidan, gaa kameellan ade il tameellan dubamara.

¹⁸ Gaa kazidan il tameellan, gaa kameellanna il tazidan dubamin lakkodaanddaaro.

¹⁹ Il tazidan kadubamoon gaa dubbana goosamara, eleen orroddeenna shafamara.

²⁰ Haanssun kat'araa kahegerool felo oottisooyi addeesinattaan.

²¹ «Daruurii kagiroy Aabbokkee kotti fezi an-feloon giraan «Gootta, Goottaa» In kaamara dubba wononnati kadaruure lakkotabaro.

²² Kagachchoo firddakotti arrii omooggan «Gootta, Goottaa, megekkaayi hegero la ayeenssella?» Megekkaayi durrisa labbeenssella? Megekkaayi kamooggan baasa noo lafelnnella? Aminaraan.

²³ Hassu goorata «Ani duuddo isin laakkaso, isin tameellan ofelattaan inkko fakki ama» ami addeesisi seginara.

*K'arookkina gowwaakokki min madaaratano
(Luk'. 6:47-49)*

²⁴ «Goorttanun hikka haafurakkee maalegure feloo kahayisara dubba; min ezemo gutii kamadaaratero k'arookki ibaaddoti aani laara.

²⁵ Idaamo kaatiina ubate, daadnna dage, ambalanna keetegudde usu min shafitte, ezemo gutii manko madaaramero maraantinu lakkoziyyero.

²⁶ Hikka haafurakkee maalegure feloo kahayisoon ade; c'eeekalee gutii min kamadaaratero gowwakki ibbaaddoti aani laara.

²⁷ Idaamo kaatiinna ubate, daadnna dage, ambalanna keetegudde usu min shafitte, minna iyye, iyaanona gomeellan lee.»

Odonnati kayesuusa

²⁸ Yesuusa hikka ayees ayeese kakkogudisare goorata gosana agaalssiskeessaa saade.

29 Aalanttina Ayihuudikokki seera
kaʔagaalssisaro aani halleennoni giraan odonnati
kaʔabo aani agaalssisaa mankkogire maraanya.

8

Yesuusana maarii bar kaʔabanaaye ibaaddoti
(Mar. 1:40-45; Luk'. 5:12-16)

¹ Yesuusa wodamikko kakkodagare goorata
gosa kamooggan usuu debee sesseete.

² Hassu goorata maarii bar kaʔabanaaye ibaaddoti koo Yesuusa tos emeetegure horee gilbbise sagadaa, «Goottaa! Feʔitaa golleete in muc'c'isin daanddaatta» ame.

³ Yesuusana geneteeṣa diriirssategure dindinaa, «Ani kuun feʔi sisera! Muc'c'imi!» ame. Ibaaddotina goorsewa barkko muc'c'ime.

⁴ Esekkona Yesuusa, «Fayyaanokkaa maayyonna aroosegite; ayesuun goʔameen seegudde isiʔoottaa tuuk'aamon tusa, Muse kuun kaʔajajeero meebaa sisi hikkina isoon ato leera» ame.

Kabooloo woyichchatikokki ammano
(Luk'. 7:1-10)

⁵ Yesuusa K'ifirenaahoomi tos goggotabee, kabooloo woyichchati kalleere koo usu tos gabbal-amere; haa ame ebaate.

⁶ «Goottaa, iin kahandaarekki naafaleessa leegure aaloo abboosa diyaa minkkeeyi huddure gira» ame.

⁷ Yesuusana, «Ani emeeyigure usu fayyisinnara» ame.

⁸ Kabooloo woyichchatina abbaabere, «Goot-taa, ati minkkee tos tabin ani lakkokadootis-aroyyo; ayesuun goʔameen hittanii giraan haafura koo kaalaal ayeesina; iyyeen kahandaarekkina fayyirowa.

⁹ Ani metekkeewun kakkaleetun kahandaaro woyichchaya, aninna inkko hegelle iyyeen ohan-daaran aba; isokko koonne see ani goʔamiro see-tara, kakkaleenna koyya goʔamiro emeetara, iin kahandaarone hikka feli goʔamiro felara.»

¹⁰ Yesuusana abbaabkeessaa saadegure, debee sesseetaa ogireenne haa ame, «Ani rumminaa amara, ul kazisirazeel orrokko hikka aankikki am-mano kazabo ibaaddo koonna ani lakkohelero.

¹¹ Omoogganna mina tabiyaankkona mina taziyaankko emeeyinnaran wononnati kadamu-ureyi babo aamin Abraamene, Yissaak'ane, Yayik'oobanee raattoo hamas'innaraan.

¹² Wononnati kadaruure ekkaate okkongire ade sarddi t'illingakki mugud tos shafaminnaran, esee isoon oottanna ilko fooc'ano leera.»

¹³ Yesuusana kabooloo woyichchatine, «See amanokkaa malee kuun halleewo» ame. Kahan-daarekkeessana goorsewa fayyee.

Yesuusa ibaaddo kamooggan hawʔaamikko fayyi-isano

(Mar. 1:29-34; Luk'. 4:38-41)

¹⁴ Yesuusa minkka P'et'iroosa tos kakkotabare goorata soddoo tap'et'iroosa maar gube hawʔaamaa tahuddurtetto dee.

¹⁵ Usuna genettisee kakkodinddinare goorata, maar kagubarena gafare; keetegudde usuun handdayite.

¹⁶ Hemeen laa kakkoseetare goorata durrissaa kaʔabamero kamooggan ibaaddo Yesuusa tos keenen, usuna battiikki ayyaanajjol haafurakeessaa beese; dhukkubaleessaal dubbana fayyiise.

¹⁷ Hikkaniinna kahegeroo Isiyaasa haa ame oʔayyeesere hegero, «Usu maar orrookki dhukkubakaanii atate haranokaanina sidate» oʔamameeren hegero feloo hayeen.

Yesuusaa debbe kasesseetaro liin murtti dootis-ara

(Luk'. 9:57-62)

¹⁸ Yesuusa, kamooggan ibaaddo usu maraamure kukku kaʔamero kakkodiyaare goorata bekekko gama goggonak'inawun ajajee.

¹⁹ Hassu goorata seera kamuse kaʔagaalssisara usu tos emeetegure; «Kaʔagaalssisatto! Ati mankko siyaatto dubba ani ku debbe sesseeyinara» ame.

²⁰ Yesuusana, «Geedalajjool gumbbi aba, kabubara kimbbirna min aba, ere kaʔibaaddo ade isiʔoottessa takkofoolssisaro banʔe lakkoʔabo» ame abbaabe.

²¹ Yesuusakko kaʔagaalsataro kalleera kakkalee ibaaddoti koo ade, «Goottaa! T'ayi seeyire ani Aabbokkee goggok'amalaron iin fezi sisi» ame.*

²² Yesuusa ade, ogoyinaraan reeskkisoo hak'amaleen; «Ati goʔameen iin debbe sessee» ame.

Yesuusa gaashimallo c'alʔise

(Mar. 4:35-41; Luk'. 8:22-25)

²³ Esekko Yesuusa wolabo orro tabe, usukko oʔagaalssatareenna usuu debbe tabeen seeten.

* **8:21** Goggok'amalloo, Aabbokkeessa taa gooroo oorayi k'amalayin taʔabo fezi katusaro aani laara.

24 Derʒa kaʒatii irggado keegure gaashimallo wolabo taa lichisiroo shalagaame, hassu goorata Yesuusa ade huddure gire.

25 Usukko oʒagaalssatareenna gabbalameen usu nabbaadisen gureen, «Goottaa! Baannewa, no haasi» ameen.

26 Yesuusana, «Isin ammano okkoonhank'atera! Muun hikkamalee abssaattaan?» ame. Esekko keegure irggadona gaashimallo hadise, goorsewa beke k'ooden.

27 Ibaaddona, «Hikki irggadona gaashimallona kakkoon ajajaamaraan misikki ibaaddotiyya?» amaa saaden.

Yesuusa battiikki ayyaanayi oʒabameeren ibaaddojja lama fayyiisano

(Mar. 5:1-20; Luk'. 8:26-39)

28 Yesuusa bekekko gama nak'egure, Gerggesino kaʒamaraan ul goggogeeyi battiikki ayyaanayi oʒabameeren ibaaddojja lama takkogireen banʒe tahiyyeelkko beengureen usune wota eseleen; ibaaddona usu raanne roorin taawaaroo giin aaloo omeellanyen.

29 Isona, «Ati ere kawaa! Noonne wota haajaa tammee abtta? Goorata haggeennoni giraan no abboosisin emeette?» ameen okkeen.

30 Isokko abaraan fakkintte tamooḡgan booyyee bobbayite gitte.

31 Durrisana Yesuusane; «No kabeesinatto golleete tamooḡgan booyyee orrodḡdi goggotabnno no gafarina» ameen ebaaten.

³² Yesuusana «Seyeen!» ame. Durrisana ibaad-dojjakko beegure booyyee orroddee tabe, booyy-eel dubbana laga k'ark'arakko hegelddeete gang-galatte beke orroddeete ubattedde ennegannte goote.

³³ Booyyeel ofoofareenna bak'ateen katamaa tos seeteengureen kalleero ayeenssa durrisaayi abameen ogireen ibaaddojjaa gutii kafelamero ayees dubba sessegeen.

³⁴ Hikka garaayinna kakkatamaa ibaaddo dubba Yesuusane wota eselin bee, usu kakkodiyaaren goorata ulkkisoo gafar goggobeeron ebaaten.

9

Naafaleessati ibaaddotikokki fayyaano (Mar. 2:1-12; Luk'. 5:17-26)

¹ Esekko abbaabatere Yesuusa wolabooyi tabe bekekko gama nak'e katamaatteessa tos emeete.

² Esekko ibaaddo naafaleessati koo alggaayi sideengureen usu tos aateen emeteen. Yesuusana ammanokkisoo deegure naafaleessatine «Ko alla-mandde! C'ubbokka haheso amamera» ame.

³ Hassu goorata seera kamuse kaʔagaalssisara, «Hikki Waa habaaranoyya» amaa wodanattisooyi gumggumeen.

⁴ Yesuusa k'ofattisoo addeesegure haa ame; «Kameellan ayees wodanattisinii muun k'oppaattan?

⁵ Afo, «C'ubbokka haheso amamera amanokkona» «Kingudde sessee amanokko eekiya ene kallaara»?

⁶ Ayesuun gozameen ere kaɓibaaddo ul gutii c'ubbo haheso kakkoɓamiro odonnati kaɓabo laano goggoɓaddeessanunya» amegure; naafaleessatine «Ki alggaattaa sidadde min gali» ame.

⁷ Naafaleesaatina keegure minkkeessa gale.

⁸ Gosana hikka kakkodiyaare goorata saade, abssiinna ammagameengureen hikka aankkikki odonnati ibaaddon kasisero Waa galateen.

Uumamano kamatoosa
(Mar. 2:13-17; Luk'. 5:27-32)

⁹ Yesuusa esekko keegure seetaa giraan Matoosa kaɓamamare ibaaddoti koo k'arat'a takko-muraneen banɗee kahamas'eero deegure «In de-bee sessee» ame; usuna keegure Yesuusa debee sesseete.

¹⁰ Yesuusa min kamatoosaa aamo gutii giraan omooggan k'arat'a okukkuyisareenna c'ubbaaleeyil emetengureen usune wotana usukko oɓagaalssataranne wota babo aamin hamas'seen.

¹¹ Kafarasaawi ibaaddona hikka kakkodiyaaren goorata Yesuusakko oɓagaalssatareenne, «Isin kaɓagaalssisara k'arat'a okukkuyisaraanena c'ubbaaleyilne wota misii aamara?» ameen hoosaten.

¹² Yesuusana iso kaɓayeesaran maale-gure haa ame, akimii kakkondootisara dhukkubaleessalunya kuwaarre fayyaaleessan lakkoyo.

¹³ Seeyenguddeen, «Ani jaarsokko roorise shaaga geelaatara kaɓamamero haafurakokki fureen agaalssayen. Ani kakkoonɗemeeyera

c'ubbaalesalun kuwaarre k'ulluukki uumn lakko?emeeyero» amame mas'aafaa k'ulluukki mankkos'aafamero maraanya ame.

Yesuusakko o?agaalssataran agabuwaana waat-tikotti aalantti

(Mar. 2:18-22; Luk'. 5:33-39)

¹⁴ Hassu goorata kat'ammak'aaro Yaannisakko o?agaalssataran Yesuusa tos emetengureen «Noonna Farasaawiilnna arggetto go?agabuyinno kukko o?agaalssataran adeen muun agabuwana waataraan?» ameen Yesuusa hoosaten.

¹⁵ Yesuusana, «Kamashaashee isone wota giraan haassinoon tazemettetta martti misii gaddin daanddaatta? Kamashaashee isokko kakko?ataminara goorata emeetara; hassu goorata agabuyinaraan ame.

¹⁶ «Sarssi kaddo?an gutii tazusubtti erbbe kakkaatara ibaaddo lakkogiro, kakkaate gollee adi tazusubtti erbbe kaddo?an sarssi guukko tatarshitegudde butto ittuu bal?atara.

¹⁷ Kaddo?an dinbbitoo ka?usub t'amo kawoyinii maayyona lakkokibataro, gokkibate ade dinbbito ebara, t'amo kawoyiniinna ubatara, dinbbitona la?o lakko?abo, ayesuun go?ameen ka?usub t'amo kawoyinii ka?usub dinbbitoo yelamara, hikka garaayi t'amo kawoyiniinna dinbbitona gozidan isi?oore adallaatara.»

Goyikko takeetetto unnutina iigi takko?ubatare heeleltitikokki fayyaano

(Mar. 5:21-43; Luk'. 8:40-56)

¹⁸ Yesuusa ibaaddo ayeesisaa giraan, Ayihu-udikokki woyichchatu koo usu horee gilbbise-gure, «Unnutti gidda gootetta neefone goggohes-soo emeedde genettaa esee gutii kayi» ame.

¹⁹ Yesuusana keegure woyichchatine wota seete, Yesuusakko oʔagaalssatareenna usu debee keen.

²⁰ Esekko gees tomonkko lama dubba iigi ubataa abboosa diyaa tagitte heleeltiti too haarre emeettegudde sarssikkeessa dintte.

²¹ Esena wodanattiseeyi, «Sarssikkeessa godine suure fayyinnara» amaa gitte.

²² Yesuusana haar abbaabate heleeltiti deegure, «Allamandde unnutti! Ammanokka ku fayyisera» ame. Heleeltitina goorsewa fayyiite.

²³ Yesuusana min woyichchatu tos goggogeeyi malakata ufuufaa, ootaanna oyisaa kagire gosa deegure,

²⁴ «Dubbana hittakko biyaa! Unnu huddurtetta kuwaarre lakkogootetto» ame. Iso goʔameen k'ac'c'ifataa osoleen.

²⁵ Ibaaddo min orrokko kakkobiyaare goorata min orroddee tabegure genettisee abe, unnuna keete.

²⁶ Oduna usu ul dubbaa darʔaantte.

Yesuusa iilʔoo kadiyaannon ibaaddo lama fayyise

²⁷ Yesuusana esekko bee seetaa giraan iilʔo kadiyaannon ibaaddo lama, «Ere kadaawute! Maari» amaa iyyaa usuu debee sesseeteen.

²⁸ Iilʔo odiyaannonna Yesuusa katabero min tos debee tabeen; Yesuusana, «Ani iilʔoʔoottisin

denddeesin kadaanddaaro laano ammanattaan?» ame iso hoosate. Isona «Izii Goottaa» ameen abbaabeen.

²⁹ Esekkona Yesuusa iilʔoʔoottisoo dinddinegure, «Ammanokkisinkki malee halleewo» ame.

³⁰ Iilʔoʔoottisona deenddeen; Yesuusana, «Hikka maayyona arooʔaddeeso» ame ataayise segee.

³¹ Iso goʔameen esekko beengureen usu ulii ka-giro ibaaddo dubbaan gara kayesuusa ayeeseen.

Yesuusa hizi kaʔayeeson ibaaddoti fayyiise

³² Iilʔo okkonbanameeran ibaaddojja esekko biyaa giraan battiikki ayyaanaa kaʔabamere hizi kaʔayeeson ibaaddoti koo Yesuusa tos keenen.

³³ Battiikki ayyaanana kakkobiyaare goorata hizi kaʔayeeson ayesano haggazabe; gosana saadegure, «Hikka aankkikki ayees ul kaʔisiraʔeel mute laakkaso» ame.

³⁴ Kafarasaawil ibaaddo ade, «Usu durrisa kakkobeesara kaddurrisa woyichchaayiya» ameen.

Nenʔeyisatano kayesuusa

³⁵ Yesuusa kaʔayihuudi min kaʔebi agaalssisaa giraan, wononnati kawaakokki geggeloo lallabaa giraan, adena maar orrookki dhukkubaa ka-hawʔamaro dubba fayyiisaa, katamaaliinna maamanjoolii maraamure.

³⁶ Gosana kafoofiro kawaate idaad aani yaadaanna kaddeero kaliikki leen ogiraan kakkodiyaare goorata nenʔeyisate.

9:34 Mat. 10:25; 12:34; Mar. 3:22; Luk'. 11:15. **9:35** Mat. 4:23; Mar. 1:39; Luk'. 4:44. **9:36** To. 27:17; 1 Won. 22:17; 2 Od. 18:16; Hiz. 34:5; Zak. 10:2; Mar. 6:34.

37 Yesuusana usukko oʻagaalssataranne haa ame, «Kakukkuʻaminara kaami kamoogganya, ofelinnaraan goʻameen uc'c'arriyaan,

38 Haanssun kakukkuminnaro kaamikokki Goottaa ofelaraan kakukkuʻamaro kaami tos goggofarroon ebaayen» ame.

10

*Tomonkko lama Yesuusakko oʻagaalssataran
(Mar. 3:13-19; Luk'. 6:12-16)*

1 Yesuusa usukko oʻagaalssataran isi tos uume-gure battiikki ayyaanajjol goggobeessinawunna maar orrookki dhukkubana hawʻaami dubba gog-gofayyisinawun isoon odonnati sise.

2 Tomonkko lama ofarameeraankonʻi megekkiso hikkaya; isona [P'et'iroosa kaʻamamero] Simoonana abbikkeessa Indiraasa, yiiis kazabddoosa Yayik'oobana abbikkeessa Yaannisa,

3 Filp'oosana Berttelomeewosa, Toomaasana k'arat'a kakukkuyisare Matoosa, yiiis kazilfoosa, Yayik'oobana Tadiyoosa kaʻamamaro Libdiyoosa,

4 ulkkeessan kawudittaamaro Simoona,* haarre Yesuusa roorise kasisero kaʻask'orotu Yihuuda.

*Ofarameeraan tomonkko lama agaalssisin
faramano*

5 Yesuusa hinʻa ofarameeraan tomonkko lama haa kaʻamaro handdaane wota iso fare, «Ayizaab

9:38 Luk'. 10:2. * 10:4 K'enaʻi Simoona, hikka Simoonan kallami kasisamera mege, banʻe banʻeeyi fureen min kawaawun kawudittaamaroyya goʻamiro, kakkalee ade balchchumma tabeesatto unakko kooyya amaraan.

tos arooseetteen; maaʔeeti tasamaarya katamaa tonssa arootabtteen;

⁶ Seeto gohesoon idaad aani min kazisirazeelkko kabbayero gosa tos seeyen.

⁷ Seeyenguddeen «Wononnati kadaruure gab-balamera» ama lallabaa.

⁸ Dhukkubaaleessallna fayyiisa, kagoyero ibaaddona keesa, maarii bar kaʔabona barkko muc'c'isa, durrisana beesa, adda kaʔatatteettaanna adda sisa.

⁹ Kiisiitisini work'k'ii leere bir taʔamamatto marc'c'okko goorttun medaabkko kafelamero maragade arooʔabatteen.

¹⁰ Raakkisinunna shile, k'olo lama, goorttun keferroo goorttun dama arooʔabatteen; aalanttina kafelaroon babo sisamin dootisara.

¹¹ «Katamaa goorttun maaman koo tos gotabtteen isin k'op'ayin feʔi kaʔabo ibaaddoti dootaguddeen usu minii foolssayeen; taabeetaani esee adallaayen.

¹² Min kamaakkayyona gotabtteen nogodda aata.

¹³ Isin kak'op'ataraan gollee, nogoddatisin usu min halleeto, isin kak'op'annon gollee adi, nogoddatisin isinuun haʔabbaabatto.

¹⁴ Maamisikki ibaaddotina isin k'op'atana gowaate goorttun isin kaʔayeesattaan maalana gowaate hassu minkko goorttun hasse katamaakko biyaa giraan isoon seerisano goggolleeroon luk'k'aʔoottisinkko gorra hurgufayenddeen biyaa.

¹⁵ Ani rumminaa amara, tafirdda arri hasse katamaayi taginnatto murrookko Sodoomina Gomoraayi taginnatta murroo tafuffudaatte leeta.»

Emeeyin tagitto rakkoo

(Mar. 13:3-13; Luk'. 21:12-17)

¹⁶ «Idaad aani hiyyeeyi orroo ani isin farnnara, haanssun habeessa aani k'aroolee, arabe aani fayyankkanzi laa.»

¹⁷ «Ibaaddona isin abigure firddaawun shonggoo tos geesinnaran; Ayihuudikokki min kaʼzebinna isin boc'c'innaraan, haanssun isokko isiʼoorayeen.

¹⁸ Aalantti teeyi mootijjol tonssa wonolaal tos firddaan isin geesinaran; iso horeenna Ayizaab horee iin ato linnattan.

¹⁹ Firddaan shonggoo tos isin kakkogeeseen goorata memi ayeenssa? Me ami abbaabinna? Ami arooyyaddeen, hassu goorata tazami ayeessaan isinuun sisanttowa.

²⁰ Isinii kaʼayeesinnara kadaruure Aab-bokkisinkki Ayyaana kawaayya kuwaarre lakkoʼisinttaan.»

²¹ «Abbi abbikkeessa goyin roorisi sisinnara, odona erekkeessa, yiinssa iso oʼumuleeraan gutii kiinnaraan, lagadisinnaraan.

²² Aalantti teeyi ibaaddo dubba isin diidinara; ayesuun goʼameen taagachcho geeroo kaʼataate usu fayyinara.

²³ Banze tookko gohorooreen banze takkalee tos bak'ayeen; ani rumminaa amara, isin tazisirazeeli

10:15 Mat. 11:24. **10:16** Luk'. 10:3. **10:17** Mar. 13:9-11; Luk'. 12:11-12; 21:12-15. **10:20** Mar. 13:12; Luk'. 21:16. **10:22** Mat. 24:9,13; Mar. 13:13; Luk'. 21:17.

katamaali feloꝝoottisin feli angussannon giraan ere kazibaaddo emeeyinara.»

²⁴ «Kaꝛagaalssatara, kaꝛagaalssisarokko kahandaara goottakkeessakko lakkorooraro.

²⁵ Kaꝛagaalsatara kaꝛagaalssisaro aani, kahandaarana goottaakkeessa aani gollee leera. Odomineekkisoo «Biꝛeelzebuli» ami goꝝuume, kaminee ibaaddo hikkakko karoore kameellan megee misii uumin waataran?»

Ayyo abssayin dootisaro

(Luk'. 12:4-7)

²⁶ «Haanssun ibaaddo aroꝝabssatteen, golate ka-gira diidaa habeenoni, siyame kagira hamutoni lakkohesiro.

²⁷ Haanssun ani isinuun mugudii kasegeero ifaayi ayeesa, nebettisinii kamaaltteettan diidaa beesa awwaajjaa.

²⁸ Soo lagadin kuwaarre neefo lagadin kadanddeennon ibaaddokko aroꝝabssatteen; hassukko neefona soonna tabbaanon eleenii baasin kadaanddaaro Waa abssayeen.

²⁹ Dolchchii tooyi kadaddalamaro kimbir lamakko toonna kadaruure Aabbokkisinkkotti fezi kallayi ulii ii lakkohesso.

³⁰ Metekkisinkki binaanakko duuddo koonna hahesooni dubba katootaameya.

³¹ Haanssun aroꝝabssatteen, kamooggan kim-birjolkko muraattisin takabajaanttetta.»

Ibaaddo horee Kiristoosa atotaano

(Luk'. 12:8-9)

³² «Ani kakiristoosayya ame garakkee ibaaddo horee kaʔatotaaron aninna daruurii kagiyo Aab-bokkee horee atotinara.

³³ Ayesuun goʔameen ibaaddoyi horee in kakkakataroon aninna daruurii kagiyo Aabbokkeeyi horee usu kakayinnara.»

Nogodda anlleennon giraan kalekalee biyaano

³⁴ «Ani kakkoonʔemeeyera uluun nogodda keenin lakkoyo; kalekalee beesin kuwarre nogodda keeniin kaʔemeeyero aani isinuun aroolleenno.

³⁵ Ani kakkoonʔemeeyera, ere odokkeessakko, deeleeltiti Aayettiseekko, ooriʔerena soddotisekko isikko darʔiinya.

³⁶ Ibaaddoon diina kallaara kakkeessa kaminee ibaaddowayya.»

³⁷ «Inkko roorise Aabokkeessa goorttun Aayetteessa kageelaatara kakkee liin lakkodootisaro, inkko roorise babbaartiti goorttun deeleeltiti kageelaatara kakkee liin lakkodootisaro.

³⁸ Mask'alittessa sidayire taagooron iin debee kasessennon kakkee liin lakkodootisaro.

³⁹ Isiʔootteessa fayyiisayin kadootatara baasa-tara, Isiʔootteessa in maraan roorissayi sisayin kadootatara ade fayyisatara.

*Gara kabaraʔaara
(Mar. 9:41)*

⁴⁰ «Isin kaʔatatara in atatara, inna kaʔatatara ade in kafarero odo atatara.

⁴¹ Kahegeroonna kahegerookokki megeeyi kaʔatatarā kahegerookotti muraa helatara, k'ulluukkina k'ullummakkokki megee kak'op'atara k'ullummakkotti muraa helatara.

⁴² Haanssun ani rumminaa amara; maamisikki ibaaddona hinʔa otitiic'c'arkko koo inkko kaʔagaalssataron k'uldubbo too beke ambbalnʔi kasise usu muraa lakkowaaro.»

11

Kat'ammak'aara Yaannisa Yesuusa tos tafarero hoosiin
(Luk'. 7:18-35)

¹ Yesuusa usukko oʔagaalssataran tomonkko lamaan ajaja sise abbaabatere, agaalssisinna lallabin katamaalttisoo tos seete.

² Kat'ammak'aare Yaannisa min kashaanoo giraan Kiristoosa felaa ogiro felo kakkomaalare goorata usukko oʔagaalssataran usu tos faregure,

³ «Emetara amamatte kaʔooramatte Kiristoosa atitta? Muu kakkalee ooranna?» ameen hoosaten.

⁴ Yesuusana abbaabere; «Seeyenguddeen kamaalattanna kadiyaattan Yaannisaan segaa.

⁵ Iilʔo odiyaaonna dinnaraan, naafaleessallna sesseeyinnara, maarii bar oʔabaanna muc'c'izaminaran, nebee omaalonna maalinnaraan, ogoyeraanna kinnaraan, hiyyeessalunna kageggeloo wongala lallabaaminara;

⁶ In kahedannon kasommaasameya» ame.

⁷ Yaannisakko oʔagaalssataran seeten kakkobuwareen goorata; Yesuusa gara

kayaannisa gosaan haa ame ayeese, k'alullattokki ul tos me din beeten? Ambbal kaʔaʔisatto fiik'e diinyya?

⁸ Hayya me din beeten? Sarssi kaziidaro kasarsatero ibaaddoyya? Sarssi kazidan sarssateen oʔiidaraan min kawonolaali giraanwa.

⁹ Hayya me din beeten? Kahegeroo diinyya? Ii duuddowa kahegerookkona karooreya.

¹⁰ Haa amame mas'aafaa k'ulluukkii kakkoon's'aafamera usuya, «Raakkaa goggoʔekkaasiroon erggichcha kukko horene farnnara.»

¹¹ «Ani rumminaa amara heleelkko kaʔalatero or-rokko kat'ammak'aaro Yaannisa aankkikki lakko-giro. Ayesuun goʔame wononnati kadamureyi dubbaankko kayeraatara usu jiinaatara.

¹² Yaannisa kakkot'ammak'are geeskko hag-gazabere hitaari taageeroo wononnati kadamure kamooggani diidaminara, aaloo ataateen odootataraan helayinaraan,

¹³ Agaalsisi kahegerool dubbana seera kamuse taa kat'ammak'aare Yaannisa geeranii hegeroo ayeeseran.

¹⁴ Goortta iso kaʔayeesenan atayin godootat-teen usuna emeyinara kaʔamamere Eelaasa hikka Yaannisaya.

¹⁵ Nebe kaʔaba hamaalo!

¹⁶ «Hitta alattaan menne wota herreegisira? Giyaayi hamas's'eengureen haa amaa isi isi kaʔuumataro yiis aani laaran.»

¹⁷ «¹ Sussullee ufuufinne lakkoduddurttettaan, boochcho bochchinnewa lakkoʔootteen»

18 Yaannisa aamokkona t'amokko isiʔoorate mankkozemeete maraan <Usu battiikki ayyaanajjol aba!> ameen.

19 Ere kaʔibaaddo aamaanna t'amaa emeete, isona usu <Kaʔaamarona kat'amaroya! Usumalee, k'arat'a okukkuyisaraanna «C'ubbaaleyijjool» > kageelaataroyya ameen. K'arumma goʔameen feloʔoottiseeyi addeesante.»

C'ubbokko gula galanawaattii kawok'asaamero katamaal

(Mat. 11:20-24; Luk'. 10:13-15)

20 Esekkona Yesuusa kamooggan baasa takkofelero katamaal c'ubbokko mankko gula galanawaaten maraan haa ame wok'asee,

21 «Anne Koraazi! Anne Beetesayida! Isinii kafelamera baasa T'iroosiinna Sidoonayi kafe-lamero lii girewa, horkkowa sarssi gambballakki sarssayi buluulo maarii kikibayi c'ubbokko gula gali girareenwa.

22 Haanssun ani isinne haa amara, tafirdda arri isinkko roori T'iroosiwunna Sidoonawun murro suure fuffudaayinaraan.

23 Ati K'ifirenaahoomi daruur tos t'ok'k'i t'ok'k'i amiin dootatte? Ayesuun goʔameen bowwa or-rod-di innatta! Kuyee kafelamera baasa Sodomi-inna felami girewa hitaari gin ese katamaa girat-tewa.

24 Haanssun ani rumminaa kuun haa amara, tafirdda arri taginnatta murroo tattaakko roori Sodoomiin fuffudaayinnatta!»

11:21 Isa. 23:18; Hiz. 26:1; 28:26; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:9-10; Zak. 9:2-4. **11:23** Isa. 14:13-15. **11:24** Mat. 10:15; Luk'. 10:12.

*Kiristoosa tasisaro foolssi**(Luk'. 10:21-22)*

²⁵ Hassu goorata Yesuusa, «Kadaruureenna kazulee Goottaa Aabbo! Hikka k'arooleelkona okasaankko goliisedde yiisun mankkotusse maraan ani ku galataara, ame.

²⁶ Ii Aabbokki! Hikki ku horee fezi tazidan leete kuun mutte.

²⁷ «Aabbokki kameen dubba iin sisera, odokko kakkalee ere kakkasa maayyona lakkogiro. Usumaleenna erekho kakkalee odo kamalabira lakkogiro, ere ogeelaateron gotuse kuwaarre odo addeesin kadaanddaara maayyona laagiro.

²⁸ «Isin sidane kakkoon? isilaattetta! Ohartteettan dubba in tos koyeen! Aninna foolssi sisinara.

²⁹ Hark'k'ootakkeenna sidayeen, inkkona agaalssayeen, ani wodanatteeyi fayyankkana kazobssaroya, neefottisinunna foolssi helayinataan.

³⁰ Hark'k'ootakki kazisilaannoon sidanettina tafuffuditta.»

12*Tafoolssi arri kabajaanokokki gara**(Mat. 12:1-14; Mar. 2:23-28; Luk'. 6:1-5)*

¹ Esekko abbaabatere Yesuusa tafoolssi arri wut'a orromare roore, usukko o?agaalssataranna mankkoo?eereen marantinuu shawuyeeekko ebssateen aateen aamano haggazabeen.

² Farasaawiilnna hikka deengureen; «Hikka dee! Kukko o?agaalssataran tafoolssi arri felamiin odoottison felo felaa giraan» ameen.

³ Yesuusana, «Daawutena usune wota kagire ibaaddo kakkoozeere goorata Daawute kayelero lakkonabbabteettanya?

⁴ Min kawaa tabe, tuuk'aamolun kuwaarre usuumna leere wota ogireetun aamin fezi kasisamoon giro kasommaasame babo aame.

⁵ Adena tuuk'aamolun tafoolssi arri iggilisenguren k'ulluukki min kawaa orroo felo gofeleen c'ubbo laanawaatti seera kamuse lakkonabbabteettanya?

⁶ Ayesuun gozameen ani haa amara; k'ulluukki min kawaakko karoorara hittanii gira.

⁷ Ani «Jaarsokko suure shaaga geelaatara» kazaamamaro haafura me amanoyyo ozaaddesattan leeteenwa k'ulluunzi gutii lakkofirddaatteen.

⁸ Ere kaziibaaddo tafoolssi arriwuun Goottayya.»

Yesuusa gene kakkonaafattetto ibaaddoti fayyise

(Mar. 3:1-6; Luk'. 6:6-11)

⁹ Yesuusa ese banzekko roore seetegure, Ayihuudikokki min kazebi tabe,

¹⁰ Eseenne gene kakkonaafattette ibaaddoti koo gire; Yesuusa mootin dootengureen, «Ayihuudin tafoolssi arri ibaaddo fayyiisin fezi sisanttetta?» ameen hoosaten.

¹¹ Yesuusana, «Isin orrokko ibaaddoti kookkotti idaado Ayihuudin tafoolssi arri gumbbi orroddi goziite, idaado kakkoozietto gumbbi orrokko natti isin lakkobeessanya?

12 Hayya, ibaaddo idaadokko lakkorooraroya? Haanssun tafoolssi arri tazidan felin fezi sisantetta» ame.

13 Esekkona Yesuusa ibaaddotine, «Genettaa diriirssa» ame, ibaaddotina genetteessa diriirssate, aantti gene tazidantti aani leete.

14 Farasaawiil goʔameen esekko beengureen Yesuusa misimisii lagadinaan malaʔoyeen.

Waawun handdayin kaʔassaabame

15 Yesuusa k'ofattisoo addeesere esekko fakki ame. Gosa kamoogganna usu debee sesseete, kahawʔamare dubba fayyiise.

16 Isiʔoottessa maayyonna goggoseginonkko ataayise isoon segee;

17 Hikki kakkoonleera kahegeroo Isiyaasayi haa amameen oseegaameraan hegero feloo gogohayirawunya.

18 «Hikkimal! Ani kaʔassaabayeerana ani kageelaatara usuya,

usu ani kageelaatarona kakkogegge-
laataroyya,

ayyaanakkee usuu gutii kayinnara.

usuna gosaan karrummii firdda awwaajinara.

19 Usu lakkodogaminaro lakkonaʔokkinaro;
raadiina yaayetteessa kamaalla lakkogiro.

20 Karrummii firdda taaʔawoddon geegin;

kac'anc'c'aname fiik'ena lakkoʔebisiro.

Kaʔiyyootaro kamuk'k'ade shalonna
lakkobaasiro.

21 Ayizaabna megekkeessayi abddi yelarowa.»

Yesuusana durrisakokki woyichcha

(Mar. 3:20-30; Luk'. 11:14-23)

²² Esekko abbaabatere battiikki ayyaanayi abamanoyi iilzoo diyaayinna hizi ayeesin kawaatero ibaaddoti koo Yesuusa tos aateen emeeten, Yesuusana usu fayyiise, ibaaddotina diinna ayeesin daanddee.

²³ Gosa dubba saadegure, «Hikki ibaaddoti ere kadaawute leewuna?» ame.

²⁴ Ayesuun gozameen Farasaawiil hikka kakkomaalare goorata «Hikki ibaaddoti durrisa kakkobeesara kaddurrisa woyichcha kalleero Biizeelzebullikkokki hunnaayya» ameen.

²⁵ Yesuusana k'ofattisoo addeesegure «Isiorroo kalekalee kabiyaara wononnati dubba iinnara. Isisizorroo kalekalee tabeete katamaa goorttun min ataayi girin lakkodaanddeero ame.

²⁶ S'alayena s'alaye kabeesatto golleree; isisizorroo kalekalee beeran amanoyya; haa gollée ade wononnati misimisii ataayi aallin daanddaara?

²⁷ Ani durrisa kakobeesara durrisakokki woyichchaa gollee; isin debée osessetaran ade meyii beesinnaran? Haanssun yiiskkisinwa isin gutii firddinara.

²⁸ Ani gozameen durrisa kakkobeesara Ayyaana kawaayi gollee goortta wononnati kawaa isin tos emeetera amanoya.

²⁹ «Goorttun ibaaddoti koo kaʔatii ibaaddotikokki min tabigure urrawoʔoottessa saamiin godootē, t'ayi hassu kaʔatii ibaaddoti anshiinnon giraan misii usuun ekkaatta? Usu shii gozabbaabate urrawoʔoottessa saamiin daanddaara.

³⁰ «Iinne wota kalleenoon dubba in kanee-baataroya, iinne wota kakukkuysannoon dubba darʔaatara.

³¹ Haanssun ani haa amara, c'ubbo felanona ibaaddo habaarano dubba ibaaddon haheso amaminnara, ayesuun goʔameen Ayyaana K'ulluukki kahabaararoon ade c'ubbo haheso lakkoʔamamaro.

³² Maayyona ere kaʔibaaddo gutii ayees kameellan kaʔayeesaro dubbaan haheso amamara, Ayyaana K'ulluukki gutii ayees kameellan kaʔayeesaron ade hikka alamiinna leere kaʔemeetaro alamii c'ubbo suure haheso lakkoʔamamiro.

*Gaa kaʔidan iltteessaa addeesamara
(Luk'. 6:43-45)*

³³ «Gaa dubba iltteessaa mankoʔaddeesamaro maraan il taʔidan gogohelattaanun gaa kaʔidan isinuun hangire; gaa kameellan isinuun gogire ade il tameellan helayinataan.

³⁴ Isin yiis kahabeessa, isin omeellan gollee-tan kaʔidan ayees ayeesin misii daanddaattan? Ibaaddo wodanatteessaa orroo kaʔammagamero hizii ayesara.

³⁵ Kaʔidankki ibaaddo wodanatteessayi kaʔamagamero kaʔidan ayeeskkeessakko taʔidan beesatara, kameellankki ibaaddona wodanatteessayi kaʔamagamero kameellan ayeeskkko tameellan beesatara.

³⁶ Ayesuun goʔameen ani haa amara; ibaaddo kaʔayeesaro kamaadinoon ayees dubba marantinnuu tafirdda arri hoosaminara.

37 Aalanttina ayeskkaakko kakkeeyi
k'ulloyinnatta, ayeskkaakko kakkeeyi ati
firdaaminatta.»

Baasakki malaata diin dootano
(Mar. 8:11-12; Luk'. 11:29-32)

38 Esekkona seera kamuse oʔagaalssisaraankkona
Farasaawilkko kookkoo Yesuusane,
«Kaʔagaalssisatto! Noo kukko baasakki malaata
diin dootanna» ameen.

39 Usu ade abbaabegure isone, «Tameellanna
taʔammanoon alattaan malaata diin dootatta;
ayesuun goʔameen kahegeroo kayoonasa malaata
kuwaarre kakkalee malaata lakkosisaminaro.

40 Yoonasa arri seendda hemeen seed kanji-
inkki kunʔubkokki bogi orroo goggoʔadallaateroyi,
Ere kaʔibaaddo usumalee arri seendda hemeen
seed erree orroo k'amalami adallayinnara.

41 Kanennewe ibaaddo tamurtti arri hitta
alattaanne wota kiigureen usu gutii firddinara,
kanennewe ibaaddo kayoonasa lallabaano
maaleengureen c'ubbokko ogula galeeran, gidda
goʔameen Yoonasakko karoorara hittanii gira.

42 Tafirda arri oori wono Saaba hitta
alattaanne wota kiigudde usu gutii firddinatta,
tasolomooni k'arumma maalin ulkotti
gachchokko emeettetta, gidda goʔameen
Solomoonikko karoorara hittanii gira» ame.

*Battiikki ayyaana ibaaddo orro abbaabayi ta-
bano*
(Luk'. 11:24-26)

12:38 Mat. 16:1; Mar. 8:11; Luk'. 11:16. 12:39 Mat. 16:4; Mar.
8:12. 12:40 Yon. 1:17. 12:41 Yon. 3:5. 12:42 1 Won. 10:1-10;
2 Od. 9:1-12.

⁴³ «Battiikki ayyaana ibaaddotikko kakkobiyaare goorata takkofoolssaro kallayi tazangayidde banze beke dootataa kafafare, tadootatare foolssi ade lakkohelate.

⁴⁴ Esekkona «Kakkogire min tos abbaabayi seewu» amara, abbaabayi kakkoseero goorata min halaal lee, shakaarame kamuc'c'imerona kaʔekkaatero helayinara.

⁴⁵ Esekko seetegure usukko karoore kakkalee todoba battiikki ayyaanajjol kameellan atayire emeeyinara. Isona ibaaddoti orro tabigureen girnnaraan. Hassu ibaaddotiwunna giri kahoreekko giri kahaaree kameellan linnara. Hitta tameellan alattaan gutii hikkamalee linnara.»

Aaye tyesuusana abbilaal
(*Mar. 3:31-35; Luk'. 8:19-21*)

⁴⁶ Yesuusa gosaan ayeesaa giraan; Aayetteessana abbilaaltteessa usune eselin dootengureen sarre aalleen gireen.

⁴⁷ Ibaaddoti koo Yesuusane, «Aayettanna abbilaaltta kuunne wota ayeesin dootengureen sarre aalleenan» ame.*

⁴⁸ Yesuusana, «Aayetti ayyotta? Abbilaalttinna ayyoosyyaan?» ame abbaabe.

⁴⁹ Genettessanna usukko oʔagaalssataran tos tusaa «Aayettina abbilaaltti hinʔayaan;

⁵⁰ Daruurii kagiro Aabbokkeekkotti feʔi kafelara dubba, abbilaalttee abbalaaltteenna Aac'c'olaaltteenneyyaan.»

* **12:47** Kookkoo kabirranna mas'aafal tooto 47 lakkoʔadaro.

13

*Kawut'atarokkotti masuussa
(Mar. 4:1-9; Luk'. 8:4-8)*

¹ Ese arriiwa Yesuusa minkko beegure labu giridii hamas's'ee.

² Kamooggan gosana kukku?amanokko kakkeeyi usu mare manko?abere maraan iso bagaa iise-gure wolabooyi tabe hamas's'ee.

³ Kamooggan ayeenssa masuussayi haa ame segeera, «Otate kabaraare ibaaddoti koo wut'a wut'ayin bee.

⁴ Wut'ataa giraanna wut'a gamisa raa giridii iyye, kimbirinna emeetegure abaabate aame.

⁵ Gamisa wut'a tafufudi shak'umooltti erree iyye, errena tafufudi mankkoleetette maraan wut'a saame alate.

⁶ Ayesuun go?ameen ariti kakkobiyaatte goorata k'oore hidiid aaloo dagisanawattikko kakkeeyi angage.

⁷ Gamisa wut'ana e?een ka?abo huura orroo iyye, e?eeninna jiinaattegudde ka?alatero wut'a marggisse orroo haasse.

⁸ Kakkalee wut'a ade ta?idan erree gutii iyye, alategure il yelate, koo bool, koo lootam, koonna sonddom il sise.

⁹ Nebe ka?aba hamaalo!»

*Yesuusa masuussaa kakkoon?ayeesero aalantti
(Mar. 4:10-12; Luk'. 8:9-10)*

¹⁰ Esekko Yesuusakko o?agaalssataranna usu tos gabbalameengureen, «Mewuun gosaan masuussa ayeesatta?» ameen.

¹¹ Yesuusa abbaabere, «Isinuun wononnati kadamuurekkotti hool malabano sisamera, isoon gozameen lakkosisamero.

¹² Kakkogiroon adamara, mooggaatara, kallayikkikko gozameen hassu kagirawa suure usukko atamara» ame.

¹³ Haanssun haa amaa ani masuussayi kakkoon segeera hikkannunya, diyaa giraan odeennon mankkolleen maraan, maalaa giraan omaaloon mankkoleen maraan, goorttun shaadana mankkowaateen maaranya.

¹⁴ Kahegeroo Isiyaasayi kasegaamera,
«Maalano maalinnattan, ayesuun gozameen
lakkoshaadinnattan,
Diyaanona dinnattaan, ayesuun gozameen
wodanaa lakkozaabaattaan, haa amame
kas'aafamera isoo gutii feloo hayinara;

¹⁵ Hikka gosakotti wodanana duuddetta;
nebetisona lakkomaalatto, goggodeenonkko
iilzozoottiso t'ip'imeeraan,
haa lii waatewa iilzozoottisooyi diigureen,
nebetisooyi maaligureen,
wodanattisooyinna shaadigureen,
in tos abbaabatanwa ani iso fayyiisarewa.»

¹⁶ Iilzozoottisin mankkodiyaaran maraan, nebetisinna mankkomaalatto maraan ade osomaasantteettan.

¹⁷ Ani rumminaa amara, ohegeroolnna kamooggan k'ulluukki ibaaddo, isin kadiyaattaan diin, isin kamaaltteettaan maalin halchhareen, ayesuun gozameen isoon lakkozekkaatte.

*Kawut'ataro masuussakotti fureen**(Mar. 4:13-20; Luk'. 8:11-15)*

¹⁸ «Goorttanun isin wut'a kawut'ataro ibaad-dotikotti masuussa maala,

¹⁹ Wononnati kawaakkokki haafura maalegure kashaadoon maattaayyotti wodana orrokko kameellan emeeyigure kawut'amero wut'a aatinara. Goortta hikki raa giridii kaziyyero wut'aya.

²⁰ Shak'umooltti erree gutii kaziyyera ade; haafura maalegure goorsewa geggelooyi kazatataro ibaaddo aani laara.

²¹ Ayesuun gozameen hididi aaloo dagisin mankkowate tanjiin lakko?adallaataro; haafurakkokki aalanttii rakkoo goorttun bak'atano gozameero goorsewa saame handudufatara.

²² Ezeen huura orroo kaziyyera wut'a haafura maalegure hikka alamii yaadanoyinna durum-makkotti k'ofaayi sobamaa marggate il kasisoon wut'a aani laara.

²³ Erre tazidan gutii kawut'amera wut'a gozameen haafura kawaa maalegure kashaadaro ibaaddo aani laara, hassuna il yelatara, koo bool, koo lootam, konna sonddom sisinnara.»

Sharafakkotti masuussa

²⁴ Yesuusa kakkalee masuussa haa ame segee, «Wononnati kadaruure iraayi wut'a kazidan kawut'atero ibaaddoti aani laara.

²⁵ Ayesuun gozameen ibaaddo dubba huddure giraan diinakkeessa emetegure darggamaatteessa orroo sharafa wut'e seete.

²⁶ Darggamaanna alattedde il yelatano kakko-haggazabatte goorata sharafana wota mute.

²⁷ «Odo iraan ofelaraan usu tos emetengureen
 ‹Gootta! Iraa orroo laa wut'a kazidan
 wunt't'ennella? Hayya sharafa haggekkoo emete?›
 ameen.

²⁸ « ‹Usuna, hinzi felo odiinayaan› ame.

«Ohandaareenna ‹Seeyigunne sharafa
 goggotattaginnon dootatta?› ameen hoosaten.

²⁹ « ‹Usu gozameen laa› ame, ‹Aalanttina isin
 sharafa tataganna amaa dargammaa wota
 tatayidnaanwa;

³⁰ Isaaga, kaami kukku takko?amaro
 arri taageeron raattoo hajiinaate, eserri
 omat'aranaanne t'aa sharafa tataga, eleenii
 goggogubamiro kabal kabalii shaa, dargammaa
 gozameen kukkuyisaguddeen gootaraatteeyi kiba
 ani aminara ame.› »

Tasinafic'c'i ilnna irshookkotti masuussa
(Mar. 4:30-32; Luk'. 13:18-21)

³¹ Yesuusa kakkalee masuussa, «Wononnati
 kadaruure ibaaddoti koo aatere irakkeessayi
 tawut'atero tic'c'artti tasinafic'c'i il aani laatta.

³² Sinafic'c'ikotti il kakkalee wut'ajjool dub-
 bakko tayeraatatto il golleetena, alayidde goji-
 inaatto adde gaajjol dubbakko muyitegudde, gu-
 untte kabuubara kimbirjol emeetegure ballaal
 gutii min kakkomadaararo gaa aani laara» ame.

³³ Giddanna Yesuusa kakkalee masuussaa,
 «Wononnati kadaruure heleelttiti too t'aamme seed
 galtte ekkaasse aattedde rigidde talelleddetto
 irshoo aani laatta» ame.

Yesuusa muun gosa agaalssisero
(Mar. 4:33-34)

³⁴ Yesuusa goʔameen hikka dubba gosaan masuussayi ayeese, masuussa kallayi kaʔayeesamera ayees koonna lakkogire.

³⁵ Hikkina kahegerooyi haa amame kaʔayeesamere feloo haye.

Hikkina, «Hiʔitte masuussayi banayinnara;
alami takkomet'amerokko haggazabere
siyame kagiroye ayesinara.»

Tasharafa masuussakkotti fureen

³⁶ Esekko Yesuusa gosa iisegure min tabe; usukko oʔagaalssatareenna usu tos gabbalamengureen «Iraa orroo kagiroye sharafa maraan kaʔayeesetto masuussakkotti fureen noon segiina» ameen.

³⁷ Yesuusana, «Kaʔidan wut'a kawut'atera ere kaʔibaaddooyya;

³⁸ Irana hikka alamiyya, kaʔidankki wut'ana wononnati kadaruurekokki ibaaddo tusara, sharafana kas'alaye ibaaddokokki gara tusara;

³⁹ Wut't'egudde taseettetta diina s'alayeetta; wut'a takkokukkuʔaminarana alamikkokki gachcho golleero omat'arinaraanna adeen erggichchalyan.

⁴⁰ «Sharafana tatagamegure eleenii goggogubamaroo alamikkotti gachcho hikkamalee linatta.

⁴¹ Ere kaʔibaaddo erggichchakkeessa farnnara, isona c'ubboon aalantti olleeraanna tameellan ofelaraan dubba abaabigure wononnatikkeessakko beesinnara.

⁴² Ottanna ilkko fooc'ano mankkogiro tabbeebatto eleenii orroddeesi iso lugudinnara.

⁴³ Hassu goorata k'ulloolee Aabbokkisookki wononnati ariti aani hank'k'ayinnaran. Nebe kaṛaba hamaalo.

*Siyyameen ogiraan urrawona ink'uukotti masu-
ussa*

⁴⁴ «Wononnati kadaruure iraa orro osiyyaameer-aan urrawo aani laara. Ibaaddoti koo ohe-latero hinṛa urrawo abbaabe siyyanssate, gegge-laatanokko kakkeeyi kaṛabo dubba daddalategure ese taṛira banṛe iminate.

⁴⁵ «Usumaleenna wononnati kadaruure kaṛidankki ink'uu iminayin kadootataro nagaadeti aani laara.

⁴⁶ Aaloo awṛallokki ink'uu kakkohelatatare goorata seetegure kaṛabo dubba daddalategure usu ink'uu iminate.

Maarrabikkotti masuussa

⁴⁷ «Adena wononnati kadaruure beke orroo golugudiraan sannii kamooggan kunṛub taṛabatto maarrabi aani laara.

⁴⁸ Kunṛub oṛabataraanna kunṛub maarraabi kakkoṛamagamare goorata giiteen бага tos beesen, esekko hamas's'eengureen kaṛidan kaṛidan assaabeen daachchool orroddeeseen kibeen; kameellan kameellanna goṛameen beesen shafeen.

⁴⁹ Kagachchoo geesna hikkamalee linnara, irggichchana emeeyigure c'ubbaaleyi k'ullooleekko assaabigure;

⁵⁰ Oottaninna ilkko fooc'ano mankkogiro tabaanoon eleen tos lugudaminnara.»

Kaṛusubkkina kaddoṛankki mazggabakokki gara

⁵¹ Yesuusana, «Hikki dubba isinuun tabera?» ame. Isona «li» ameen.

⁵² Yesuusa haa ame abbaabe, «Hikki haa amano mete metee seera kamuse kaʔagaalssisara usuna wononnati kadaruure usukko kaʔagaalssataro kalleera kaʔusubkkina kaddoʔankki gootaraakko kabeesaro odo aani laara» ame.

*Yesuusa tanazireet katamaayi diidamano
(Mar. 6:1-6; Luk'. 4:16-30)*

⁵³ Yesuusa hinʔa masuussajjool ayeese gog-gogudiseeyi ese banʔekko keegure seete.

⁵⁴ Ulkkeessa tos emetegure Ayihuudikokki min kaʔebii orroo gosa agaalssisano haggazabe, isona mamaa haa ameen, «Hikki ibaaddoti hitta k'arummana hikka baasa kakkofello hunna hayekko helatera?»

⁵⁵ «Hikki laʔere kaʔanaat'iitiyolla? Aayetteessakki mege la Mayiraame amaraanna? Abbilaaltteessa adde Yayik'ooba, Yoosefa, Simoonane Yihuudan-neeyaanna?

⁵⁶ Abbalaalttessanna dubba la noonne wota giraanna? Hayya hikki ibaaddoti hikka dubba hayekko helate?»

⁵⁷ Haanssun usu haʔatannooni heseen. Yesu-usa goʔameen «Kahegeroo kakkokabajaamon ulkkeessayinna minkkeessa kaalaaliya» ame.

⁵⁸ Iso ammananawaattikkotti aalanttii kamoog-gan baasa esee lakkofele.

14

*Kat'ammak'aaro Yaannisakokki goyi
(Mar. 6:14-29; Luk'. 9:7-9)*

¹ Usu goorata kagaliila ul k'alaadakkeessaa kabariisare mooti Herodoosa, ataan kayesuusakokki gara maale,

² Usuun ohandaareenne; «Hikki haa gollee kat'ammak'aara Yaannisa goyikko keegure emeetera amanoyya, hikki kasaadamara baasa dubba kakkofelamera usuuyya» ame.

³ T'aye Herodoosa abbikkeessa Filp'oosakkotti oori Herodiyaadakotti aalanttii Yaannisa absise-gure minkashaano tabsere.

⁴ Aalanttina Yaannisa Herodoosane; «Abbikkaatti oori goggozatattoo seera fezi lakkosisaro amaa gire.»

⁵ Haanssun Herodoosa Yaannisa lagadin doote-gure gosana usu kahegeroo aani mankkodiyaaro maraantinuu abssate.

⁶ Herodoosa usu takkozalatero arri kabajaataa giraan taherodiyaada ere emeettedde martti horee madarri kaduddurooyi mankkogegge-laayisse maraan,

⁷ Ese kahoosatte dubba eseen sisin ammato tabe.

⁸ Unnutina Aayettiseetti markka atattedde, «Kat'ammak'aaro Yaannisakokki mete yaalzaayi gutii kayigudde iin sisi» antte.

⁹ Hassu goorata wonona gaddee, halleewo kuwaarre ammatozootessa maraanna usune wota tagitte martti maraan hoosintisee goggozabbaabattoo ajajee.

¹⁰ Minkashaano tos ibaaddo faregure kayaannisa mete margikko goosise.

¹¹ Kagoosamero metena yaalʔaayi kayegure un-nutiin sise, unnutina aattegudde Aayettiseewun sise.

¹² Yaannisakko oʔagaalssatareenna rees ata-teengureen k'amaleen; esekkona seetengureen kalleerona Yesuusaan segeen.

*Yesuusa ibaaddo kuma ken aamise
(Mar. 6:30-44; Luk'. 9:10-17; Yan. 6:1-14)*

¹³ Yesuusana kalleero ayees kakkomaalare goorata takkogirekko keegure kaletti banʔe too tos wolabooyi tabe seete. Gosana hikka maalegure katamaalkko lukii usu debee sesseeteen.

¹⁴ Yesuusana wolabokko dagaagiran kamooggan gosa deegure nenʔeyisate; dhukkubaalkkisokkona fayyiise.

¹⁵ Ul hemeen laa kakkoseetare goorata Yesuusakko oʔagaalssatareenna usu tos gabbalameengureen «Hitti banʔe koonna takkoginnoon k'alullattokki ulya; gooratana hemeen mankkollaaro maraan; maamanjoolkko seeyigureen kaʔaamiraan babo goggoʔiminaraawun gosa gafarina» ameen.

¹⁶ Yesuusa goʔameen «Iso seeyin lakkodootisaro, iso kaʔaamiraan isinwa sisa» ame.

¹⁷ Isona, «Noo hittanii kaʔabnna babo bit'e kenna kunʔub lama kaalaal abnna» ameen.

¹⁸ Yesuusana, «Alla kaʔabttaan in tos keena» ame.

¹⁹ Esekkona gosa ees gutii goggohamas'iron ajaja sise; babo bit'e kenna kunʔub lamana aategure eldee daruurii tos diyaa galateere babokko ibise aategure usukko oʔagaalssatareenun sise, isona gosaan siseen.

²⁰ Dubbana aameen barareen, esekkona usukko oʔagaalssatareenna tahessetto hanbba dugud tomonkko lama mig keeseen.

²¹ Kaʔaamere ibaaddo heleelna yiis kallayi kuma ken kalleero babbaarye.

Yesuusa bekee gutii sesseetano

(Mar. 6:45-52; Yan. 6:15-21)

²² Goorsewa usukko oʔagaalssatareen wolabooyi korayigureen usukko t'ayi bekekko gama gogg-onak'inawun ajajeegure, ussun ade gosa galisin haar hese.

²³ Yesuusa gosa galise abbaabatere ebaayin kee wodami tos bee. Ul taamugud leeron kalekalee esee gire.

²⁴ Hassu goorata wolabona bagakko fakki antte goosse seetaa giraan ambbal keetegudde gaashimallona hore haar shafano haggazabe.

²⁵ Hemeenkko saatii saagaalkko abbaabatere Yesuusa bekee gutii sesseetaa usukko oʔagaalssatareen tos emeete.

²⁶ Usukko oʔagaalssatareenna usu bekee gutii sesseetaa kaʔemeetaro kakkodiyaaren goorata absatenguren, «Hitti gaaritta» amaa okkeen.

²⁷ Goorsewa Yesuusa isone, «Allamandde! Aniyya. Arooʔabssatteen» ame.

²⁸ P'et'iroosana, «Gootta! Goʔatitto ani bekee gutii sesseetaa ku tos goggoʔemeeroon in ajajii» ame.

²⁹ Usuna, «Koyya» ame. P'et'iroosana wolabokko dagegure bekee gutii sesseetaa Yesuusa tos emee-tano haggazabe.

³⁰ Ayesuun goʔameen ambbalkokki hunna kakkodiyaare goorata abssate; bekeeyi

ennegamano kakkohaggaʔabare goorata «Goottaa! In haasi» ame okkee.

³¹ Yesuusa saame genetteessa diriirssate usu abegure, «Ati ammano kakoonhank'atera! Muun hedatte?» ame.

³² Yesuusana P'et'iroosa wolaboo gutii korataawa ambbal c'alzi antte.

³³ Wolabooyi orroo ogireen, «Rumminaa ati ere kawaatta» amengureen gilbbiseen usuun sagadeen.

Yesuusa kagenssaaret'i ulii kahawʔaamare ibaaddo fayyiise

(Mar. 6:53-56)

³⁴ Yesuusana usukko oʔagaalsatareen bekekko gama nak'eengureen Genssaaret'i taʔamamatto banze tos geen.

³⁵ Usu ulkki ibaaddo Yesuusa laano kakkoʔaddeesare goorata gobobii kagiroy maamanjool dubbaan handdaa fareen; kahawʔamaro ibaaddo dubba usu tos keensiseen.

³⁶ Ohawʔaamareenna sarssikkeessakkotti sharffi taalaal dinin fezi goggosisiroon ebaaten. Usu odineen dubba duuddo fayyeen.

15

Woga kafarasaawi

(Mar. 7:1-13)

¹ Esekkona Iyyerusaalemikko oʔemeeteran Farasaawiilnna seera kamuse oʔagaalssisaran Yesuusa tos gabbalamengureen,

² «Kukko oʔagaalssataran woga kaʔodolaal kakkoʔiggilissaraan mewuunya? Babo aamin genetthisoo lakkoʔaalaran» ame.

³ Yesuusana haa ame abbaabe; «Isinna wogakkisiniin antteengudden ajaja kawaa muun iggilissattaan?

⁴ Waa, «Aabbokkaanna Aayettaa kabajii,» «Maayyona Aabbokkeessa goorttun Aayetteessa gutii kameellan haafura kaʼenggee kaʼayeesara hagoye ami ajaja gosisiro,»

⁵ Isin goʼameen Aabbokkeessa goorttun Aayetteessa, «Ani isiniin sisin kadootisara gargaarssa Waawun jaarso yele ani sisera» goʼame,

⁶ hassu ibaaddoti «Aabbokkeessa goorttun Aayetteessa kabajin lakkodootisara» amattaan; haanssun wogakisiniin antteengudden haafura kawaa iggilissattaan.*

⁷ Isin ifissaaddolee Isiyaasa isin maraan hegero kaʼayeesera rummiya.

⁸ ««Hikki gosa in hizi kabajaara;

Wodanattiso goʼameen inkko fakki taʼanttetta;

⁹ Iso in adda hedoojisataran;

Agaalssiskisona woga kaʼibaaddoo maleeya.» »

Ibaaddo kabattooyisaro kooko

(Mar. 7:14-23)

¹⁰ Yesuusa gosa isi tos uumegure haa ame, «Maala! Shaada!

¹¹ Ibaaddo kabattooyisara hizikko kabeyaaro kuwaarre hizi orroddee katabaro lakkoyo!»

¹² Esekkona usukko oʼagaalssatareen usu tos gabbalameengureen «Farasaawiil ati kaʼanttetto maalengureen goggoʼamarateeran deete?» ameen.

^{15:4} Biy. 20:12; 21:17; Ada. 5:16; Woy. 20:9. * ^{15:6} Aabbokkeessa; kookoo kagalbbaa mas'aafajjool, «Aabbokkeessa goorttun Aayetteessa» amara. ^{15:9} Isa. 29:13.

13 Yesuusa gozameen, «Kadaruure Aabbokki kaʔabbaroon alat dubba tagaminara.

14 Isaaga, iilʔo odiyaannon ok'ajeelisaraan iso ussun ilʔo odeyaannonyaan. Iilʔo kadiyaannon iilʔo kadiyaannon gogeggeesiro iso lama raattoo isi abateen laga orroddeen iyaaran.»

15 P'et'iroosana Yesuusane, «Masuussakotti fureen noon addeesisi» ame.

16 Yesuusana haa ame, «Isin gidda gin lakkoshaaddeettan amanoyya?»

17 «Hiʔine katabara dubbana bogi orroddee tabegure esekkona sarddee kabeyaaro lakkokas-saanya?

18 Hiʔikko kabeyaara gozameen wodanakko kabeyarooyya, ibaaddona «kabbattooyisara» usuya.

19 Tameellan k'ofa, neefo lagadano, layimano, sharmmut'aano, hetano, t'ara atotaanona mege baasano hikki dubba wodanakko kiyaara.

20 Ibaaddo «kabbattooyisara» hikkaya kuwaarre genenno haʔaalooni babo aamano ibaaddo lakko battooyisaro.»

*Takanaʔaani heleelttitikkokki ammano
(Mar. 7:24-30)*

21 Yesuusana esekko beegure T'iroosi tonssa Sidoona kaʔamamaro kakkatamaa gobob tos seete.

22 Kakkanaʔaan ulkkotti heleelttiti too usu maamankko beetegudde Yesuusa tos emeettedde «Goottaa! Ere kadaawute iin nenʔeyisana, eretti battiikki ayyaanayi abanttegudde aaloo abboosaatta antte okkiite.»

23 Yesuusa goɔameen haafura koonna lakkoɔabbaabe, hassu goorata Yesuusakko oɔagaalssatareen usu tos emetengureen «Hitti heleeltiti noo debbe sesseetaa iyyaatta ese galissewaziis?» ameen hoosaten.

24 Yesuusana abbaabere, «Ani kakkonfaramera min kaɔisiraɔeelkko kabayero idaadjjool kaalaalunya» ame.

25 Heleeltitina lukitteessa gutii iitegudde «Gootaa in gargaarna!» antte.

26 Yesuusana abbaabere, «Babo kayiis aatigureen keroorun shafano lakko dootisaro» ame.

27 Esena, «Ii Gootaa!» «Keroornna odokkeessati dugudkko taziitetto orroontti aamara» antte.

28 Hassu goorata Yesuusa, «Ati heleeltiti amanokka kaɔatiya! Halchchakkaakki malee kuun halleewo» ame. Unnutina hassu goorataakko hagarabttedde fayyiite.

*Yesuusa baasayi dhukkubaaleessaal fayyiise
(Mar. 7:31-37)*

29 Yesuusa esekko keegure tagaliila labu girii taggitto banɔe seetegure wodami tos bee esee hamas's'ee.

30 Tootooyi kamooggan kallee gosana kaɔeesare, iilɔo kadiyaannon, naafaleessaal, hizi oɔayyeesoon, usumaleenna kakkaleekki kamooggan dhukkubaleessaal abeen usu tos keenenguren luk'k'aɔoottessa hegeli hamas'iseen; usuna fayyiise.

31 Gosana hizi kaɔayyeesoonna ayeesano, naafaleessaalna iidano, kaɔeesarena tukkul aalli sesseetano, ilɔo kadiyaannonna diyaano,

kakkodeyaaren goorata, kazisiraʔeel Hedogalateen.

*Yesuusa ibaaddo kuma afar babo aamisano
(Mar. 8:1-10; Mat. 14:13-21)*

³² Yesuusa usukko oʔagaalssataran uumegure «Gosa iinne wota arri seed mankkohayero maraan kaʔaamiraan mankkowaatenaan maraan ani isoon nenʔeyisatara, raadii uuʔigureen ul goggoʔiinnoonkko uʔine gafarin ani fezi lakkosisinaro» ame.

³³ Usukko oʔagaalssatareenna «Hikka koonna kallayikki k'alullattokki uli, hikka gosa dubbaan kalleero babo aamisin no hayekko helnanna?» ameen.

³⁴ Yesuusana, «Golleenna isin babo bit'e miyyaa abttaan?» ame hoosate. Isona; babo bit'e titiic'c'ar «Todobana» «kunʔubja otitiic'c'ar abnna» ameen.

³⁵ Usuna gosa ul goggohamas'iroon fezi sise;

³⁶ Babo bit'e todobanna kunʔubja abegure Waa sommaasate abbaabategure babo eʔebise usukko oʔagaalssatareenun sise, isona gosaan hedeeden.

³⁷ Dubbana aameen barareen, usukko oʔagaalssatareenna tahessetto hanbba dugud todoba mig keeseen.

³⁸ Kazaamere ibaaddona heleelnna yiinssa antootamonii kuma afar babbaarye.

³⁹ Yesuusa gosa galse abbaabatere wolabooyi tabere kamegedooli ul tos seete.

16

*Waakko malaata din tahoosanttetto hoosin
(Mar. 8:11-13; Luk'. 12:54-56)*

¹ Farasaawiilnna Sodok'aawil Yesuusa tos gab-balameengureen c'aafin dootengureen, «Waakko malaata noon tusi» ameen hoosaten.

² Usuna abbaabere, «Hemeen ‹Daruur heela golleeto c'aaminnara› amataan.

³ Babbarnssa ‹Daruur gambballa leete isilaattetta, haanssun idaamo ubayinara› amataan, tadaruure middi malabiin daanddaattan, ayesuun gozameen geeskokki malaata addeesin lakkodaanddaattan.*

⁴ Tameellanna tasharmut'aatta alattaan malaata dootatta, ayesuun gozameen kayoonasa malaata kuwaarre kakkalee malaata lakkosisamaro» esekko Yesuusa iso iise seete.

Kafarasaawilnna kasodok'aawil agaalsisi kameellan

(Mat. 16:5-12; Mar. 8:14-21)

⁵ Yesuusakko ozaagalsatareen bekekko gama kakkonak'areen goorata babo abatano illootereen.

⁶ Yesuusana, «Isi2oorayeen» «Tafarasaawilnna tasodok'aawilkkotti meellanecko isi2oottisin oorayeen» ame.

⁷ Isona isi2isi2orroo, «Noo babo ha2abannoonii mankkogginno maraan leera» ameen.

⁸ Yesuusana k'ofattisoo addeesere, «Isin am-mano okkoonhank'atera! Isin isi2isirroo babo abatanawaatti muun ayeesattan?

⁹ Babo bit'e kenno kuma ken ibaaddon leegure dugud miyyaa falayite kakkeessettaan lakkoshaa-dattaanya?

16:1 Mat. 12:8; Luk'. 11:16. * **16:3** Kookkoo tagalbbaa s'uufil tooto 2nna 3 kagiro kayesuusa ayees lakko2adaraan. **16:4** Mat. 12:39; Luk'. 11:29. **16:6** Luk'. 12:1. **16:9** Mat. 14:17-21.

¹⁰ Usumaleenna babo bit'e todoba kuma afar ibaaddon leegure kafalayero dugud miyyaa horekko keessettaan wodanaayi lakko?abattettaan amanoyya?

¹¹ Hayya ani isinuun kasegeera gara kababoo laanawaatti misii shaadanawaattan? Giddanna tafarasaawilkkona tasodok'aawil meellaneekko isi?oorayeen.»

¹² Usu isone isi?oorayeen kakkoon?amera kaamii takibamatto irshoo anlleennon giraan; Farasaawilkkokkina Sodok'aawilkokki agaalsisikko isi?oorayeen ka?amaro laano isoon addeesame.

*P'et'iroosa gara kayesuusa Kiristoosa ayeesano
(Mar. 8:27-30; Luk'. 9:18-21)*

¹³ Yesuusa ul kafilip'isiyoosa K'isaariya ka?amamaro ul kakkogiyaare goorata usukko o?agaalssatareenne, «Ibaaddo ere ka?ibaaddo ayyoyya amara?» ame hoosate.

¹⁴ Isona, «Kookkoo kat'ammak'aaro Yaannisayya, kakkalee ade Eelaasaya, kuukina ade Ermaasaya, goorttun kahegeroolkko kooyya» amaraan ameen.

¹⁵ Yesuusana, «Isin addeen in ayyoyya amataan?» ame.

¹⁶ Simoona ka?amamara P'et'iroosana, «Ati ard-dokki ere kawaa Kiristoosatta» ame abbaabe.

¹⁷ Yesuusana haa ame «Ere kayoona Simoona! Ati kasommaasanttetta, hikka kuun katusera daruurii kagiyo Aabbokkee kuwaarre ibaaddo lakkoyo.

18 Ati P'et'iroosatta, hikka ezemo gutii amaniil kakkokukku²amiro min ani madaarinnara, tabaanoon eleenkokki hunnana usu min lakko²awodiro.

19 Wononnati kadaruure kakkobanaraan k'ulffi ani kuun sisinnara; ati ulii kashiite daruurii kashaame linnara; ati ulii kafurttena daruurii kafurame linnara.»

20 Esekko abbaabatere usu Kiristoosa laanokkeessa maayyoonna goggo²ayeesonkko usukko o²agaalssatareenun ataayise segee.

Yesuusa gowaanona goyikko kiyaanokokki gara ayeese

(Mar. 8:31-33; Luk'. 9:22-27)

21 Yesuusa hassu goorataikko haggazabegure «Iyyerusaalemi tos seeyigure eseenna gene tajaarssoleeyi, tuuk'aamolkokki woyichchaalna seera kamuse o²agaalssisaraankkotti geneyi rakkoo atayire kagoyinnarona arri taseedi goyikko kiyaano» kadootisaro laano usukko o²agaalssatareenun segaano haggazabe.

22 P'et'iroosana Yesuusa kale aate beegure; «Goottaa! Hikka aankkikki ayees ijji ku aroogeenno» amaa hadisano haggazabe.

23 Yesuusana P'et'iroosa tos kambbal amere, «Ati s'alaye hittakko buuyi! K'ofa tazibaaddo kuwaarre k'ofa tawaa addeesin mankkodaand-deenon maraan ati iin handuddufo laatta ame.»

24 Esekkona Yesuusa usukko o²agaalssatareenne, «Iin debbee sesseyiin kageelaatara isizootteessa hakakato, rakkoowunna goyiin isizootteessa roorssayi sisayire iin debbee hasesseeto ame.

²⁵ Neefotteessa haasayiin kadootatara dubba baasatara, ayesuun gozameen neefotteessa in maraan kabaasatara dubba helatara.

²⁶ Ibaaddo alami dubbakko worze gohelate, neefo gozameen gowaate me lazo helatara? Goort-tun neefokkotti banze me mura helayinara?

²⁷ Ere kazibaaddo Aabbokkeessakkotti kabajaayi erggichchane wota emeeyinnara; ibaaddoon metemeteeyi felozotteessakki malee muraa murinnara.

²⁸ Ani rumminaa amara; hittanii kagiyo ibaaddokko ere kazibaaddo wono lee emeetaa giraan taa deeroon kagoonoon ibaaddo gira.» ame.

17

Yesuusakotti middi iggilissamano

(Mar. 9:2-13; Luk'. 9:28-36)

¹ Arri lekko abbaabatere Yesuusa P'et'iroosanee, Yayik'oobanee, usumalee kayayik'ooba abbi Yaannisanee wodami too tanjiintti t'ok'k'i tazantte tos kale aate bee.

² Esee isoo horee midditteessana iggilissantte, horetteessa ariti aani hank'k'ayite, sarssikkeessana ifa aani wola ame hank'k'aye.

³ Esekkona Musena Eelaasana Yesuusane wota ayeesaa giraan muteen.

⁴ P'et'iroosana Yesuusane, «Goottaa! Noo hittanii girnnewa noyeen kazidanyya; fezittaa gollate daase too kuyeen, too Museen, too Eelaasan daase seed ani madaarro» ame.

⁵ Usuna ayeesaa giraan kahank'k'aara duumanchcha kagumaari iso hogoogisere duumanchchaayi orroo, «Ani usuuyi kakkogeggelaayinnarana ani kageelaatara erekki hikkaya, usuna maala» tazamatta yaaye maalssantte.

⁶ Usukko oʔagaalssatareenna hikka kakkomaala-reen goorata neenguren hore hore ul iyyeen.

⁷ Yesuusana iso tos gabbalamere dinddinegure, «Kiyaa, arooʔabssatteen» ame.

⁸ Iso t'ok'k'i ami godeeran Yesuusa kuwaarre kakkalee maayyona lakkodeeran.

⁹ Wodami guukko dagaagiran Yesuusa, «Ere kazibaaddo goyikko taakeeroo gin kaddeetettaan maayyonna arooʔayeesseen» ame ajajee.

¹⁰ Usukko oʔagaalssatareenna, «Hayya seera kamuse oʔagaalssisaran Eelaasa t'ayi emeetano dootisara kakkooʔamaraan muunya?» ameen Yesuusa hoosaten.

¹¹ Usuna isoon abbaabere, «Ogiraan Eelaasa emeeyigure kaʔameen dubbana gachchooʔekkaasira;

¹² Ayesuun goʔameen ani haa amara, Eelaasa t'aye emeetera, golleenna kadootateran ayees felateeran kuwaarre lakkooʔaddeeseran; usumaleenna ere kazibaaddo genetisooyi rakkoo atayinara.»

¹³ Hassu goorata Yesuusakko oʔagaalssatareen usu kaʔayeesera ayees kat'ammak'aaro Yaannisakokki gara laano addeesen.

Yesuusa kagaggadduu hawʔaami kahawʔamare unnu fayyiise

(Mat. 17:14-23; Mar. 9:14-29; Luk'. 9:37-43)

¹⁴ Yesuusana seeddo usukko oʔagaalssatareen gosa tos kakkoʔabbaabateeren goorata ibaaddoti koo Yesuusa tos gabbalame horee gilbbisere haa ame;

¹⁵ «Goottaa! Maganne unnukkeewun nenʔeyisa,» usu «Kagaggadduu hawʔaamii abboosara; gama kahori eleen orroddee iyaanna beke orroddee tabara.

¹⁶ Kukko oʔagaalssataran tonssa ani keenera ayesuun goʔameen iso fayyiisin lakkodaand-deeran.»

¹⁷ Yesuusana, «Isin oʔammanoonna tawoc'ac'c'aantte alattaan ani hagge taageeroon isinne wota girinnara? Hagge taageeroon obssinara? Unnu hittarraa in tos keena» ame.

¹⁸ Esekkona Yesuusa battiikki ayyaana hadis-egure beese. Unnuna hassu gooratakho hag-gaʔabere fayyee.

¹⁹ Usukko oʔagaalssatareen kale been Yesuusa tos gabbalamengureen, «Noo battiikki ayyaana unnukko beesin kakkowannenna mewuunya?» ameen hoosaten.

²⁰ Yesuusana, «Ammanokkisin manko-hank'k'atero maraanya. Ani rumminaa amara, tasinafic'c'i il gitakki ammano isinuun girewa, hitta wodami, «Hittakko kingudde toladdee see!» Goʔantteen seetattewa, isinuun kalleenon kooko lakkogiro. [

21 Hikka aankkikki go?ameen ebina ka?agaabuuyi gollee kuwaarre lakkobeero] ame.»*

*Yesuusa goyikeessana goyikko
kiyaanokeessakoki gara kallami ayeese*

22 Ul kagaliilaayi usukko o?agaalssataran kukkumeen giraan Yesuusa isone haa ame, «Ere ka?ibaaddo gene tazibaaddoyi roori sisaminara;

23 Lagadinnaran, usuna taseedi arri goyikko kinnara» usukko o?agaalssatareenna aaloo gaddeen.

*K'ulluukki min Waa maraan giira murano
(Biy. 30:13; Mat. 22:17-21; Rom. 13:7; Yan. 6:61)*

24 Yesuusana usukko o?agaalssatareen K'ifirenaahoomi tos kakkogiyaaaren goorata k'ulluukki min kawaakkokki giira o?abaabareen P'et'iroosa tos gabbalameengureen, «Ka?agaalssisarakkisin k'ulluukki min kawaakkokki giira lakkomuraroya?» ameen.

25 P'et'iroosana, «Ii murara» ame. P'et'iroosa min orroddee goggotabeeyi, Yesuusa horaarje, «Simoon! Ka?ulee wonojjoolkokki giira goorttun k'arat'a kakko?aatinnaraan ka?ulee ibaaddokkoya muu kakkaleekko aani laara?» ame.

26 P'et'iroosana, «Kakkaleekkoyya kakko?atamara» ame. Yesuusana, «Goorttanun yiisaaskkisin tagiira muraakko hesera.

27 «Golleenna noo isoon handuddufo goggolleenoonkko labu tos dagiggudde mant'ak'k'oo luguda, horaarje ka?abato kun?ub aatigudde hizi goggobantteeyi maragade

* 17:21 Kookkoo tagalbbaa s'uufil tooto 21 adaraan; haafurana Mar. 9:28 kagiro aani laara. 17:24 Biy. 30:13; 38:26.

helnnatta, hassu aatigudde in marantinuuna megekkaa maraan muri» ame.

18

Wononnati kadaruureyi dubbaankko karoorara ayyoyya?

(Mar. 9:33-37; Luk'. 9:46-48)

¹ Hassu goorata Yesuusakko oʔagaalssatareen Yesuusa tos gabbalameengureen, «Wononnati kadaruureyi dubbaankko karoorara ayyoyya?» ameen hoosaten.

² Yesuusana yiittiti koo uumegure isoo t'eʔee aallisere,

³ «Ani rumminaa amara; goʔiggilssamoonna yi-isaas aani golleennoon wononnati kadaruure tos suure lakkotabttaan.

⁴ Haanssun wononnati kadaruureyi dubbaankko karoorara hikka yiittiti aani isiʔoottessa kahussisataroyya.

⁵ «Hikkamaleekki yiittiti megekkeeyi kaʔatatara inna atatera.»

Ibaaddoon handdudufu laanakko isiʔooratano

(Mar. 9:42-48; Luk'. 17:1-2)

⁶ Ayesuun goʔameen iyyee oʔammanaraan hinʔa otitic'c'arkko koo c'ubbo orddeese katabsara kanjiinkki eʔemo kariimee marggittessaa shaamigure beke badi t'eʔee shafami lichchi goʔame iidare.

⁷ «Hikki alami c'ubboon aalantti mankkolleero maraan aanne usuun! C'ubbo orddeese katabsara emeetano lakkohesiro; ayesuun goʔameen c'ubboon aalantti kalaaro ibaaddoon aanne!

⁸ Genetta goorttun lukitta kuun c'ubboon aalantti golleete goosi shafi. Gene lama goorttun luk'k'a lama kuun girigureen jiruu jiroomman tabaanon tagaannemi eleen tos shafamanakko kazeesatto goorttun naafaleessa liigudde jiruu jiroommakki giri tos tabano kazidankkiya.

⁹ Usumalee iltta c'ubboon aalantti golleete beesi shafi, ilzo lama kuun girigureen tagaannemi eleen tos kashafamattokko il too kuun giridde jiruu jiroommakki giri tos tabano kazidankkiya.»

¹⁰ Daruurii kagira erggichchalkkiso arggetto daruurii kagiro Aabbokkee horee mankkogiraan hinza kic'iic'c'akko koonna goggotuffannonkko isi?oorayeen. [

¹¹ Ere kazibaaddo obbayeeraan haasin emeetera.]*

*Kabbayero idaadokokki masuussa
(Luk'. 15:3-7)*

¹² Yesuusana ade, «Alla iin segaa; ibaaddoti koo idaad bool kazabo gollee, iso orrokko koo gobbaye saagaalttamkko saagaal wodamii gutii iisegure kabbayero koo dootayiin lakkoseetaroya?

¹³ Ani rumminaa amara, kabbayero idaado gohelaro ogiraan saagaalttamkko saagaal idaadkko suure hassu kahelameroon geggelaatara.

¹⁴ Usumaleenna hikka kic'iic'ar orrokko koo goggobaaron daruurii kagiro Aabbokkisintti fezi lakkotto.

18:8 Mat. 5:30. **18:9** Mat. 5:29. * **18:11** Toottoo tagalbbaa s'uufil tooto 11 adaraan; haafurana Luk'. 10 kagiro aani laara.

18:11 Luk'. 19:10.

*Isi?orroo k'uk'amanokokki gara
(Luk'. 17:3)*

¹⁵ «Abbikka ku miirzi gogire seegudde usune wota lamaa laaddeen baaskkeessa segii, ku go-maale abbaabattedde abbikkaa yelatta.

¹⁶ Maalana gowaatte ade ibaaddo lama goort-tun seed kazatoteera ayees dubba manko?ataataro maraan ibaaddo koo goorttun lama aati seegudde gaafachchisi.

¹⁷ Isona maalana gowaate min kawaakki ibaad-don segii, min kawaakki ibaaddo kamaaloon gollee Ayizaab aaninna k'arat'a kakukkuyisaro aani tootii.

¹⁸ «Ani rumminaa amara, isin ul kashiiten dubba daruurii kashaame laara, isin ul kafurteen dubba daruurnna kafurame laara.

¹⁹ «Adena ani rumminaa amara, ul gutii lamaa liiddeen maamisikki ayeenssa wota isi?aati Waa go?ebaatten daruurii kagira Aabbokki maalire isoon fellowa.

²⁰ Lama goorttun seed liigureen megekkeeyi takkokukku?amaraan banzeeyi ani isoo orroo mutinnara.»

Haheeso amanokokki gara

²¹ Hassu goorata P'et'iroosa Yesuusa tos gabbal-amere «Goottaa! Abbikki in gomiirze miyyaa gali usuun haheeso amira? Taa todoba geeroyiya?» ame hoosate.

²² Yesuusana, «Todobaatam gali todoba kuwaarre todoba gali kaalaal ani lakko?amaro» ame.

23 «Haanssun wononnati kadaruuree usuun ohandaaraankotti genee kagirow maragade tooti din kadootataro wono aani laara.

24 Wonona maragadekkeessa tootaayin kakkohagga²abare goorata kuma kamoogganii katootamirow maragade anza ka²abo ibaaddoti koo usu tos aateen emeen.

25 Hikki kahandaarekkina anza murin mankkowaatero maraan usunnee, ooritteessane, yiiskkeessaane, urrawo²ootteesane dubba daddalami anza goggomurantto gootaa ajajee.

26 «Hassu goorata kahandaarekkina goottakkessakkotti lukii iyyegure obssii; ta²abo anza dubba gachoo kuun ani murra ame ebaate.

27 Goottakkeessana nen²eyisategure usu gafare, anzattessana isaage.

28 «Hassu kahandaarekkina gootaa horekko goggobeeyi maragadekkeessa t'agaraa ka²abo anza ka²abanaaye usune wota kafelare unatteessa kalleera ibaaddoti koo helegure c'uul²ee abere tazabtto anza hittanii iin muri!» ame.[†]

29 «Hassu saatikkeessana usuu horee iyyegure, «Maganne obssi ani kuun murrowa» ame ebaate.

30 «Ayesuun go²ameen ta²abo anza usu muri taagu-disirooyi obssaana waatere minkashaano usu tabise.

31 Kalleero ayees kaddeera kakkalee kafeloo ibaaddona nen²eyisate, kalleero dubbana seeteen-gureen goottakkisowun segeen.

32 «Usu goorata goottanna hassu kahandaaro uumsisegure haa ame, «Ati kameellan kahan-

[†] 18:28 *Diinari*; felo kafelaro ibaaddoti kookokki arri toowun kamuramaro daamoozaya.

daatta!› «Ati iin mankkoo?ebaattette maraan hasse anza dubba ani kuun iisere;

³³ Ani kuun goggoziiseroo atina kageelaatat-tokkaawun nenzeisayin lakkodootisareye?›

³⁴ Irootere tazabo anza dubba muri taagud-isiroon kashaaronna kamurrisaroon roorise usu sise.

³⁵ «Haanssun isin mete metee abbilaalttisinuun wodanakko hahešo gozmoon kadaruure Aab-bokkisin isinna hikkamalee yelinnara.»

19

Keelkki ami beesanokkotti hoosin

(Mar. 10:1-12)

¹ Yesuusa hikka ayeese gudisegure ul kagali-ilakko keegure laga kayorddaanosikko gamaa ka-giro ul kayihuuda seete.

² Gosa kamoogganna usuu debbee sesseete, es-eenna iso fayyiise.

³ Farasaawiilnna Yesuusa c'aafin dooteen usu tos gabbalameenreen, «Ibaaddoti koo maamisitti aalanttiinna ooritteessa keelkki ami beesin fezi sisanttetta?» ameen hoosaten.

⁴ Yesuusana isoon abbaabere, «Iso kamet't'eera Waa horaarje babbaarnna heleel yele kamet't'eero Lakkonabbabtteettanya?

⁵ Haanssun, «Ibaaddo Aabbokkeessana Aayetteessa iisegure ooritteessane wota k'urannaamara, iso lamana maar koo laaran ka'amamera la hikkakkotti aalanttiyyolla?»

⁶ Goorttanu maar kooyyaan kuwaarre lakkola-mayyaan. Haanssun Waa kak'uranneero ibaaddo lakkofurro.»

⁷ Farasaawiilnna, «Hayya Muse babbaartiti koo ooritteessa keelkki amanoon kalleero worak'ata sisi ooritteessa goggogafarroon «Muun ajajee?» ameen.»

⁸ Yesuusana, «Muse wodaanattisinkokki ataan deegure oorijoolkisin keelkki goggoʔanttaanun fezi sisera kuwaarre t'aye lakkohaayye.

⁹ Ani goʔameen haa amara, entterkkise giraan kakkaleenne wota sharmmut'aa gomutte kuwaarre ooritteessa keelkki ame gafaregure takkalee heleeltiti oori kayelatara dubba kasharmmut'aaroya» ame.

¹⁰ Yesuusakko oʔagaalssatareenna; «Taʔenttereenna taʔoorii haajaa hikkamalee gollēete oori atatano isaagano horekki» ameen.

¹¹ Yesuusa goʔameen, «Hikki Waakko kasisame gollee kuwaarre hikka ayees maayyona atayin lakkodaanddaaro.

¹² Aalanttina kookkoo alataa sangoome kaʔalatara gira, kakkalee gene taʔibaaddootii goosame kassangisamara gira, adena wononnati kadaruurewun ameengureen oori haʔatannoon ogiraan giraan, hikka atayin kadootatara haʔatato» ame.

Yesuusa yiisaas sommaasate

(Mar. 10:13-16; Luk'. 18:15-17)

¹³ Esekkona genetteessa isoo gutii kayigure goggoʔebaaroon ibaaddo yiisaas Yesuusa tos keen; usukko oʔagaalssatareenna adeen yiisaas kakkeenaro ibaaddo hadiseen.

¹⁴ Yesuusana, «Iisa yiis in tos haʔemeeto arootirtēen, wononnati kadaruure iso aankkikkinya.»

15 Genettessanna iso gutii kaye abbaabatare ese banzekko keegure seete.

Dureessakki ibaaddotikotti hoosin
(Mar. 10:17-31; Luk'. 18:18-30)

16 Esekkona ibaaddoti koo Yesuusa tos emeete-gure, «Kaʔagaalssisatto! Jiruu jiroommakki giri helayiin me kaʔidankki ayees fella?» ame hoosate.

17 Yesuusana, «Kaʔidan ayeeskkoḡki gara in muun hoosatta? Kaʔidankki kalleera ayees koo kaalaalyya, jiruu jiroommakki giri tos tabin godootatte adi ajajakkee oora,» ame.

18 Wodallaatina, «Eeki ajaja?» haa ame hoosate. Yesuusana, «Aroolagadde, aroosharmuut'ite, aroohette, t'ara arooʔatotiite, ame.

19 Aabbokkaanna Aayettaa kabajiina, ollaat-taanna isiʔoottaa aani geelaa» ame.

20 Wodallaatina, «Hikka dubba oorayeera,» hikkakko kakkalee «Kahank'atera meyya kagira?» ame.

21 Yesuusana, «K'ulluu liin godootatte seegudde oʔabtto urrawoʔoottaa dubba daddalidde mara-gade hiyyeessan sisi; daruurii urrawo helayin-natta. Esekkona emeegudde iin debee sessee» ame.

22 Hikki wodallaati hikka kakkomaalare goorata urrawo omooggan mankoʔabo maraan yaadaa iise seete.

23 Yesuusana usukko oʔagaalssatareenne, «Ani rumminaa amara; dureessa wononnati kadamu-ure tos tabano aaloo k'arrayya.

24 Adena ani amara, dureessa wononnati kadaruure tabanokko gaala butto kamarffi tabanoyya ene kalleera» ame.

25 Yesuusakko oꝛagaalssatareen hikka maaleengureen aaloo mamaa, «Hayya ayyoya fayyiin kadanddeera?» ameen hoosaten.

26 Yesuusana iso tos deya, «Hikki ibaaddo dollee lakkodaanddaamiro, Waayi dollee goꝛameen ayyees dubba daanddaamara ame.»

27 P'et'iroosana abbaabere, «Noo kameen dubba iinssegunne ku debee sesseetanna, hayya noo me helayinanna?» ame.

28 Yesuusana, «Ani rumminaa amara; kaꝛemeeyinaro kaꝛusub alami ere kaꝛibaaddo kakkabajaa korffinjee gutii kakko-hamas's'ee goorata iin odebee osesseyaaattan isinna tomonkko lama korffinjee gutii hamas's'iiguddeen tomonkko lama taꝛisiraꝛeeli aani gutii firddinataan.

29 Megekkee maraan amire minjjool, goortun abbilaal, goortun abbalaal, goortun Aabbo, goortun Aaye, goortun yiis, goortun ira kaꝛiisara dubba boolkokki ambbaa atayinara, jiruu jiroom-makki girina eelnnaran.

30 Ayesuun goꝛameen kamooggan kahoree kahaaree linnaraan; kamooggan kahaareenna kahoree linnaraan» ame.

20

Kawoyinii iraa ofelaraankokki masuussa

1 «Wononnati kadaruure woyinnikotti banꝛee kafelaro kafeloo ibaaddoon felo sisin bari bullane

kee kabeero kawoyinii akaakilttekkokki odo aani laara.

² Usuna ofelaraawun arri tooyi t'agaraa too too murin ekkaategure kafeloo ibaaddo tawoyinii banze tos tabse.*

³ «Barkko saatii seeddinna beegure felo waateen taggiyyaa banzee kaʔaalleero kakkalee ibaaddo helegure;

⁴ Isinna «Seyeenguddeen kawoyinii irakkeeyi felo fela, tadootisatto muraa isinuun ani gach-choomurra» ame.

⁵ Isona seeteen,
«Arriikko saatii leyinna saatii saagaali emetere kakkalee felate kabbaraaro ibaaddon amalekkoonzi felo sise.

⁶ Meeriti saatii tomonkko kookki goorata beegure aallee kagirow kakkalee ibaaddo helegure «Arri duuddo felo kallayi hittanii muun aalliteetan?» ame hoosate.

⁷ « «Isona, noon felo kasisiro ibaaddo mankkowaannennen maraanya» ameen.

«Usuna «Isinna seyeenguddeen kawoyinii irakkeeyi fela» ame.

⁸ «Ul hemeen kakkolaare goorata kawoyinii akaakilttekkokki odo usuun ofelaraan odonnatii kaddeero ibaaddotin sisegure, «Danbbenne kaʔemeeterokko haggazabdde horaarje kaʔemeetero taageeroo kagirow kafeloo ibaaddo dubba uumigudde daamoozakkisoo muri» ame.

⁹ «Saatii tomonkko kooyi feloon otabeeran emetengureen mete metee t'agaraa toottoo atateen.

* **20:2** *T'agaraa:* felo kafelaro ibaaddotin arri toowun kamuramaro daamoozaya. **20:8** Woy. 19:13; Ada. 24:15.

¹⁰ Horaarjje feloon otabeereen emetengureen t'agaraa onjii muraa ohelayinaraan aani isoon leere; ayesuun gozameen isoonna mete metee t'agaraa toottoo murantte.

¹¹ Muraa atataagiraan kawoyinii akaakilt-tekokki odoo gutii gumggumeen.

¹² Hinzi danbbenne feloon otabeeren saatii too taalaal gofellaan; arri duuddo felooyi haraanna arritii gubataa ohayinenno noonne wota misii amalekkooyi muratta? Ameen hoosaten.

¹³ «Usuna felate kabbaraaro koonne haa ame, «Kageelaatarokkee! Ani kuun miirza lakkogeegisero; t'agaraa tooyi felin ati iinne wota lakkozekkatteya?

¹⁴ Ku kageyaaro atagudde see, kuun kasisero gitakki danbbenne kazemeetero ibaaddotina sisin dootisara.

¹⁵ Hayya maragaddekkeeyi kageelaye felayin ani lakkodaanddaaroya? Goorttun ani kazidan mankkofelero maraan miigge tameellan ku abtte?»

¹⁶ «Haanssun Yesuusa, kahaaree kalleera kahoree, kahoreenna kahaaree linnara ame.»

Yesuusa goyikkeessana goyikko keyaanok-keessa kaseedi ayeesano

(Mar. 10:32-34; Luk'. 18:31-34)

¹⁷ Yesuusa Iyyerusaalemi tos seetaa giraan, tomonkko lama usukko ozaagalssatareen kale aate beegure,

¹⁸ «Goorttanu noon Iyyerusaalemi tos biyaanoya, ere kazibaaddo tuuk'aamolkokki woyichchaalunna seera kamuse ozaagalssisaraanun

roori sisaminara, isona usu goggogooron firddinnaraan.

¹⁹ Goggok'ac'ifarawun, goggoboc'irawunna goggosuyiraawun Ayizaabwun roorisi sisinaraan, usuna taseedi arrii goyikko kiinnara» ame.

Kagootta wononnati orroo t'ok'k'i taʔantte banʔe helatanokkokki hoosiin
(Mar. 10:35-45)

²⁰ Esekkona yiis kazabddoosakkotti Aawo yi-iskkiseenne wota Yesuusa tos emeettedde horee gilbbiisse sagadaa ayees koo usu eseen goggofello ebaatte.

²¹ Yesuusana esene, «Me dootaatta?» ame. Esena; «Hikka yiiskkee lama wononnatikkaayi koo merggettaayi, koo bettettaayi gogohamas'iirawun fezi sisi» antte.

²² Yesuusana, «Isin kaʔebaattan lakkokassaan,» «Ani tat'aminnaaro tarrakkoo t'ugga isin t'amin daanddeetane?» Ame hoosate. Isona «Izii daanddeennowa!» ameen.

²³ Usuna, «Tarrakkoo t'uggatteekko golleenna t'anttaanwa, ayesuun goʔameen merggetteeyinna betetteeyi hamas's'aano goʔameen Aabbokki kakkoonʔekkaseroonyya kuwaarre ani fezi kasisaro ayees lakkoyo» ame.

²⁴ Yesuusakko oʔagaalssatareen tomonnonna hikka kakkomaalaren goorata abbilaal lamaa gutii amaraateen.

²⁵ Yesuusana iso dubba uumegure, «Ayizaabkokki mootijjol gosakkisoo gutii mooti goggolleerawun odonnati obariisaraanna hunnaayi kabbarisaraan laano kassanwa.

²⁶ Isin orroo ade hikkamalee laano lakkodootis-aro. Ayesuun gozameen isinii orroo kanjiinkki liin kadootatara isinuun kahandaaro halleewo.

²⁷ Isinkko mete liin kadootatarana isinuun diyyii halleewo.

²⁸ Ere kaʔibaaddo kakkoon?emeetera noo usuun goggohanddayinnoon anleennon giraan handdayinna neefotteessa kamoogganun wodoo yelayi sisayin emeetera» ame.

Yesuusa Iilʔo oddeyaannon ibaaddojja lama fayyiisano

(Mar. 10:46-52; Luk'. 18:35-43)

²⁹ Yesuusana usukko oʔagaalssatareen Iyaarkokko been seetaa giraan gosa kamooggan usuu debbee sesseete.

³⁰ Eseenna ilʔo odeyaannon ibaaddojja lama raadii hamas'seen gireen, Yesuusa esene roorano kakkomaalareen goorata; «Goottaa! Ere kadaawute; noon nenʔeyisana» amaa iyyeen.

³¹ Gosana iso c'alʔi goggoʔamirawun hadise, iso gozameen, «Goottaa ere kadaawute maganne noon nenʔeyisana» amaa aaloo iyyeen.

³² Yesuusana takki ame aallee iso uume «Ani isinuun me goggoyelloo dootaattan?» ame.

³³ Isona «Goottaa!» «Noo Iilʔoʔoottaani goggodeerawun dootatanna ameen.»

³⁴ Yesuusana isoon nenʔeyisategure Iilʔoʔoottiso dinddinegure goorsewa Iilʔoʔoottiso deenddeen, isona usu debbee sesseeteen.

21

Yesuusa kabaja taʔatiyi Iyyerusaalemi tos ta-bano

(Mar. 11:1-11; Luk'. 19:28-40; Yan. 12:12-19)

¹ Iyyerusaalemi tos gabbalamaa zayitii kabeyaara gaa takkoʔalataro wodami gutii kagiros maaman kafaage taʔamamatto banʔe goggogeeyi Yesuusa usukko oʔagaalssatareenkko lama fare.

² Haanna ame, «Isin hore kagiros maaman tos seeyeen, goggogeeteeni demeertiti too darmmeenne wota tashaanttetto isin helnnattaan, furaddeene in tos aata koyeen.

³ Maayyona isinne haa muun yelattaan goʔame, «Goota dootatara» ama. Goorsewa gafarranwa.»

⁴ Hikki kakkoonlleera kahegerooyi haa amame kasegaamera goggogudaroonya.

⁵ «S'iyooni taʔamamatto taʔiyyerusaalemi katamaawun haa ami, «hikkima wonokka fayyanka leegure, demeertitinna darmmeeti gutii hamas's'eegure ku tos emeetara» amaddeen eseen segaa.»

⁶ Usukko oʔagaalssatareenna seetengureen Yesuusa ajaja isoon goggosiserokki malee yeleen.

⁷ Demeertitinna darmmeeti keenenguren sarssikisoo kademeeree bagadi gutii kayeen; Yesuusana esee gutii hamas's'ee.

⁸ Gosakkona gamisa sarssikkisoo raadii yayeen; kakkaleenna ade ballaal tattarsheen aateen raadii lullugudeen.

⁹ Horehaye kasessetarena haarre usuu debee sesseetaa kagire gosana,

«Hoosa?ina ere kadaawute!»

«Mege kawaayi ka?emeetara usu kasom-
maasameya,»

«Hoosa?ina ele daruurii haa amaa iyyaaren.»*

¹⁰ Iyyerusaalemi tonssa kakkotabare goorata kakkatamaa ibaaddo dubba, «Hikki ayyoyya?» amaa shalagaame.

¹¹ Gosana, «Hikki Galiilaayi tagitto tanazireet katamaakko ka?emeetero kahegeroo Yesuusaya» ameen.

Yesuusa k'ulluukki min kawaayi orroo odadalatareen deegure horoore

(Mar. 11:15-19; Luk'. 19:45-48; Yan. 2:13-22)

¹² Esekko Yesuusa k'ulluukki min kawaa tabegure k'ulluukki min kawaayi orroo iminataanna daddalataa ogireen beese horoore, maragade o?iggilssatarenkkokki t'arap'eezzalna arabe odadalataren kakkohamas's'eeran borbboono mina mina abbaabe lugudere.

¹³ «Min kakki ka?ebi min amamara amame mas'aafa k'ulluukkii s'aafamera, isin addeen kakkosamaraan laga kashittaa yelttettaan» ame.

¹⁴ K'ulluukki min kawaayi orroo il?o odiyaanonnonna naafaleessaal usu tos emeeten, usuna fayyiise.

¹⁵ Ayesuun go?ameen tuuk'aamolkokki woyichchaalna seera o?agaalssisaran Yesuusaa kafelamero baasanna, «Hoosa?ina ere kadaawuteen» amaa k'ulluukki min kawaa orroo ka?iyyaare yiis kakkodeyaaren goorata aaloo amaraateen.

* **21:9** *Hoosa?ina* amano tazibrayist'i hizii fayyinna, Waaye no fayyisina amanoyya. **21:9** Mez. 118:25-26. **21:13** Isa. 56:7; Erm. 7:11.

16 Isona Yesuusane «Hikki yiis taʔamaro maalatta?» ameen. Yesuusana:

«Iʔii» maalara ame,
«Yiiskona naasi kaʔiilatara yiiskotti hiʔikko
galata ekkaase kaʔamaro suure lakkonabbabt-
teettanya?» ame.

17 Katamaakko iise beegure Bitanya
kaʔamaraan maamanii seete esee baree.

Il kallayikki gaa kabalasi

(Mar. 11:12-14, 20-24)

18 Yesuusa bari bullane katamaa tos abbaabate
setaa giraan uuʔee;

19 Raadii giridii kagire gaa kabalasi koo deegure
kakkoseero goorata baalallo kuwaarre il toonna
helayiin waategure; «Goortta jiroomman kuun il
aroogginno!» ame. Gaa kabalasina goorsewa
angage.

20 Usukko oʔagaalssatareenna kalleero deeguren
saadeen, «Gaa kabalasi misii kooyikkii angagin
daanddee?» ameen.

21 Yesuusana, «Ani rumminaa amara; ammano
isinuun girewa lakkohedatatteen; gaa kabalasi
gutii kalleero aani felano kaalaal anleennon gi-
raan hitta wodami hittakko, «Tagamigudde beke
orroddee tabi» goʔantteen isinuun laarewa.

22 Ammanatteddeen ebii kaʔebaattan dubba
atayinattaan.»

Odonnati kayesuusa gutii taʔemettetto hoosiin

(Mar. 11:27-33; Luk'. 20:1-8)

23 Yesuusa k'ulluukki min kaʔebi tos
tabegure agaalssisaa giraan tuuk'aamolkokki
woyichchaalna kagosa jaarsolee emetengureen,

«Hikka ayees dubba kakkofelatta eeki odonnatiya? Odonnatina kuyeen kasisera ayyoyya?» ameen hoosaten.

²⁴ Yesuusana, «Aninna hoosiin too isin hoosayin-nara, abbaabi iin gosegiiteen aninna hikka ayees eeki odonnati ani felaro isinuun seginnara.

²⁵ Kayaannisa t'ink'ata haggekkko emeetera? Daruurkkoyya muu ibaaddokkoya?» ame hoosate.

Isona isi isi orro ayeesaa, «Noo «Daruurkkoyya» gozaminne hayya «Muun ammanana waattettaan?» aminara.

²⁶ «Ibaaddokkoyya» gozaminne ade gosana Yaan-nisa kahegeroo ame mankkogammanaro maraan noo gosa abssatanna» ameen.

²⁷ Haanssun «Noo lakkokansso» ameen Yesu-usaan abbaabeen.

Usuna, aninna hikka ayees eeki odonnati ani felaro lakkoseginaro ame.

Yiis lamakokki masuussa

²⁸ Yesuusana, «Me aani laara? Babbaar lama kazaba ibaaddoti koo gire; kahoree ere tos seetegure, «Unnukkee! Hittaari tawoyinii tazakaakiltte banze tos seegudde felo felina ame.»

²⁹ ««Unnuna, lakkodaginaro» ame. Baaskkeessa malabatere abbaabate seete.

³⁰ «Ade kallamikki ere tos seetegure hikkamaleewa ame, unnukkeessana, «Ii Aabbokki! Seerowa» ame. Ayesuun gozameen haseennooni hese.

³¹ «Iso lama orrokko tazodoo fezi kazammagera eekiya?»

Isona «Kahoree unnuya» ameen. Yesuusana, «Ani rumminaa amara k'arat'a okukkuyisaraanna

osharmut'araan wononnati kawaa tos tabin isinkko t'ayinaraan.

³² Kat'ammak'aara Yaannisa k'ulluukki raa tusin isin tos emeetera. Isin addeen lakkoꝯammantteettaan, k'arat'a okukkuyisareenna osharmut'araan goꝯameen ammaneraan. Isin hikka deeten giraan duuddo c'ubbokko gula galteen lakkoꝯammantteettaan ame.

*Kawoyinii ira otateen obaraarankotti masu-
ussa*

(Mat. 21:33-46; Mar. 12:1-12; Luk'. 20:9-19)

³³ «Kakkalee masuussa maala; kawoyinii irakkokki odo koo gire, iraa maraamurise ooti kaate, woyinnii kakkomiic'iraan gumbbina oshate, woyinnii oꝯoorarawuun deeru madaare, esekko irakkeessa otateen obaraarawun kirayii sisegure ul kakkalee iise seete.

³⁴ Kaami takkokukkuyisataraan diginni kakkogiyaatte goorata tadubanttetto ilkko k'oobakkeessa atayin usuun ohandaareen otateen obaraaran tos fare.

³⁵ «Otateen obaraaranna usuun ohandaaran abeenguren koo boc'een, koo lagadeen, koo adeen eꝯemooyi eeggeen.

³⁶ Usuna ohoreekko tootooyi orooraraan okkalee ohandaaran fare, otateen obaraaranna giddana usumaleewwa yeleen.

³⁷ Goorttanu }Iso adi unnukkee lakabajiiranna,} amere danbbenne unnukkeessa fare.

³⁸ «Ayesuun goꝯameen otateen obaraaranna usu unnukkeessa kakkodiyaaren goorata hikki kaꝯeelnaꝯoꝯa, koyeen lagadigunne rittiitteessa eelinna» ameen isiꝯꝯroo ayeeseen.

39 Abeenguren kawoyinii irakko sar beesengureen usu lagadeen.

40 «Hayya kawoyinii irakkokki odo kakko?emeete goorata han?u otateen obaraaran usu misi kayelnnaro aani isinuun laara?»

41 Isona «Han?u omeellan akamalee lagadigure kawoyinii irakko tadootisatto ilko k'ooba goorataayi o?abbaabarawuun okkalee otateen obaraarawun kirayii sisinnara» ameen.

42 Yesuusana,
«Oginbbaraan kattuffateen e?emo,
minuun mina afarruun kadootisaro lee,
Hikkana kayelera Waayya,
il?o?oottaanuun baasaya;
amame k'ulluukki mas'aafaali kas'aafamero
lakkonabbabteettanya?» ame.

43 «Haanssun ani haa amara; wononnati kawaa isinkko atamigure il kayelataro gosaan sisaminara.

44 Hikka e?emoo gutii ka?iyaara e?ebara; e?emona iso gutii kakko?iyaara ibaaddo ade bututinnara.»†

45 Tuuk'aamolkokki woyichchaalna Farasaawiil, hikka masuussajjool kakkomaalaren goorata Yesuusa ka?ayeesara garakkisoo laano addeesen.

46 Ayesuun go?ameen abi shiin godootenna gosa ade Yesuusa kahegeroo aani mankkodiyaare maraan absateen.

21:42 Mez. 118:22-23. † 21:44 Toottoo tagalbbaa s'uufil tooto 44 adaraan; usu haafurana Luk'. 20:18 kagiro aani laara.

22

*Kahaassinoo aamokkokki masuussa
(Luk'. 14:15-24)*

¹ Yesuusa ade masuussayi ibaaddon segaano haggazabe,

² Wononnati kadaruure erekkeessatti haassinoon aamo kazeekkaasatero wono aani laara,

³ Wonona haassinoon kakkoonsegaatero ibaaddo kekkeesiin ohandaareen handdaa farate, ibaaddo gozameen lakkozemeeyinnanno ame.

⁴ «Adena okkalee ohandaaran faregure ozuumameraanne goortta aaraarinna kak'aabaan <Giddikkee enzaayegure ekkaasayera kameen dubba mankkokekkaatero maraan haassinoon koyeen, amara ama segaa.>

⁵ «Ozuumameeran gozameen uumit diidengureen; koo ira tos, kakkalee dookki daddalayin seete,

⁶ Oheseeran adeen ohandaaran abeenguren abboosiseen lagadeen.

⁷ Wonona amaraategure wotaadara faregure hanzu olagadeeraan lagadssise; katamaattisoonna eleenii gube.

⁸ «Esekkona ohandaareenne haa ame, <Kahaassinoo aamo ekkaatera, ayesuun gozameen ozuumameeranna aamoon odootisaraan leen mankkomutanawaateran maraan;

⁹ Kakkosesseetaran raadii biyaagudden kahelt-teen ibaaddo dubba kajila aamo tos uuma> ame.

¹⁰ Ohandaaranna raadii beengureen kaheleen ibaaddo kazidanna kameellan dubba kukkuyisenguren kahaassinoo min martti ammageen.

11 «Wonona taʔuumanttetto martti din min orddi gotabro ibaaddoti koo kahaassinoo sarssi hasarssannoni kagiroye.

12 Haanna ame; «Ani kageelaataro!» kahaassinoo sarssi hasarissannooni misii hittarraa tabin daanddeete? Ibaaddotina goʔameen taʔamiʔabbaabro waate.

13 «Wonona ohandaaranne; «Genena luk'k'ana shiyaagudden sarre kagiroye t'illingakki mugud toos beesaddeen usu shafa, eseenna ottanna ilko fooc'ano linnara» ame.

14 Esekko Yesuusa, «Oʔuumameeranna omoogganiyyaan, oʔassaabameeraan goʔameen huc'c'arriyyaan» ame.

Giira muranokokki gara

(Mar. 12:13-17; Luk'. 20:20-26)

15 Esekko Farasaawiil been seetaa giraan misimisii Yesuusa ayeeskkessayi t'oyi taʔami abinaan makkareen.

16 Isokko oʔagaalssatareenna taheerooosa unane wota Yesuusa toos fareengureen, «Kaʔagaalssisatto!» «Ati karrummii laanona raa kawaa rummii kaʔagaalssisatto laano, ibaaddo abssataa kaʔululisoona dubbana il tooyi kadiyaatto laano noo kanssowa.

17 Karoomi wonolaalkokki wonowuun giira murano dootisara muu lakkodootisaroya alla noon segii? Ameen hoosaten.»

18 Yesuusana miiggettisoo addeesere, «Isin ifisaaddolee mewuun ayeesii in c'aafin dootaattan?

19 Giira tamurattaan maragade alla iin tusa?» isona t'agaraa too keneen.

²⁰ Usuna, «Hitta maragadeeyi gutii tamutatta middi taayyotta? S'uufinna ade taayyotta?» ame.

²¹ Isona abbaabeen «Karoomi wonoyya» ameen. Usuna abbaabere «Karoomi wonokokki karoomi wonoon, kawaanna Waawuun sisa» ame.

²² Isona hikka maalengureen ayeeskkeessaa saadaa iiseen seeteen.

Goyikko kiyaanokokki gara tahoosanttetto hoosiin

(Mar. 12:18-27; Luk'. 20:27-40)

²³ Ese arrii goyikko kiyaano laagirow ame ka?ammanara kasodok'awil ibaaddo Yesuusa tos emeetengure haa ame hoosate;

²⁴ «Ka?agaalssisatto!» Muse; «Ibaaddoti koo ooritteessakko yiis ha?umuloon goggoye, kagooyero abbikkeessakkotti oori abbikkeessa atayigure usuun sannii hakkaye amera.

²⁵ Abbilaal todoba no dollee gitta, kahoree oori atategure yiis ha?umuloon kakkogowaare goorata abbikkessana oori yelate;

²⁶ Hikkamalee ade kaseedikko taa todoba geeroo hikkamalee goyeen.

²⁷ Dubbaankko haarre heleelttitina goote.

²⁸ Haanssun ese dubbaan mankkokeesantetto maraan goyikko takkiyaano arri iso abbilaal todoba orrokko ekiin oori linnatta?»

²⁹ Yesuusana isoon abbaabere, «Isin k'ulluukki mas'aafajjolna hunna kawaa mankko?addeesanawattettan maraan shir amattaan.

³⁰ Ogoyeraan goyikko kii goʔabbaabateen daru-
urii kagirow erggichchaal aani linnaraan kuwaarre
lakkoʔatayinaraan; lakkonakeesaminaran.

³¹ Ogoyeraan goyikko kiyaanokkokki gara Waa
isinuun kaʔayeesero lakkonabbabtteettanya?

³² «Ani kaʔabraame Hedow, kayissaak'a Hedow,
kayayik'ooa Hedoya,» Haanssun Waa arddokki
Hedoya kuwaarre lakkokagoyi Hedoyyo.»

³³ Gosana hikka kakkomaalare goorata
agaalssiskeessaa saadeen.

Dubbaankko karooraro ajaja

(Mar. 12:28-34; Luk'. 10:25-28)

³⁴ Yesuusa Sodok'aawil abbaab tiri c'alʔisano
kakkomaalareen goorata Farasaawiil raattoo
kukkuʔameen.

³⁵ Isokko koo seera kamuse kaʔagaalssisare Yesu-
usa c'aafin dootegure haa ame:

³⁶ «Kaʔagaalssisatto! Seeral kamuse dubbakko
karoorara eeki ajajaya?»

³⁷ Yesuusana isoon abbaabere, « «Goottaa Hedok-
kaa migitti wodanaayi, migitti neefooyi, migitti
k'ofaayi geelaa».

³⁸ Hikki ajaja kahoraarjjeenna dubbaankko ka-
rooraro ajajaya.

³⁹ Kallami ajajana hikka aani laara; hikkina
«Ollaattaa isiʔoottaa aani geelaa» kaʔamaroya.

⁴⁰ Seera kamusena kahegeroolkokki agaalssis
dubba hikka ajaja lamaa gutii dhaabbateen gi-
raan ame.»

Kiristoosa sannii taayyoya?

(Mar. 12:35-37; Luk'. 20:41-44)

⁴¹ Farasaawiil kukku²ameengureen Yesuusa haa ame iso hoosate,

⁴² «Gara kakiristoosa me aani laara? Sannii taayyoya?» ame iso hoosate.

«Isona sannii tadaawuteyya» ameen.

⁴³ Yesuusana, «Hayya daawute Ayyaana K'ulluukkinna hunnaayi muun usu, «Gootaa!» amara? Ame.

⁴⁴ « «Goota Goottakkeewun!
Diinakkaa lukittaa hegeli taadaddaramiroo;
«Merggetteeyi hamas's'ii amera.» »

⁴⁵ Haannuun Daawute, «Gootaa!» Ami go²uumiro hayya Kiristoosa misii sanniiiteessa liin daand-daara?»

⁴⁶ Haafura konna abbaabin kadanddeera goort-tun ese arrikko haggazabere hoosayin kajabaate maayyona laagi.

23

*Yesuusa Farasaawiilhna seera kamuse
o²agaalssisaran tuffatano*

(Mar. 12:38-39; Luk'. 11:43-46; 20:45-46)

¹ Esekko Yesuusa gosanenna usukko o²agaalssatareenne haa ame ayeese,

² «Seera kamuse o²agaalssisaranna Farasaawiil Muse aani seera goggo²agaalssisirawun odonnati isoon sisamera.

³ Haannuun iso isinuun kasegaaran dubba fela, oorayeen, ayesuun go²ameen goggo²ayeesarankki malee lakkofelaraan, iso ofelaraan felo aroofelt-teen.

⁴ Adena sidamiin tadanddaamoon sidane tazatii shiyeenguren haan kaʔibaaddoo gutii kaaran; iso goʔameen feriinna duuddo diniin lakkodootaran.

⁵ «Ibaaddon mutin ameengureen feloʔoottisoo ibaaddo horee tusayin ameereene, shaashii aani bebbeedttisooyi shaataraan, malddiya aani genettisooyi shaataraan,* gashekotti sharffinna eeraasataran;

⁶ Taʔaamo banʔe, takabajjaantte banʔe, Ayi-huudikokki min kaʔebi kahoraarjee barc'uma hamas's'iin geelataran.

⁷ Usumaleenna giyaa orroo nogodda aatanona hizi taʔibaaddokko «Kaʔagaalssisatto!» amami uumamin dootataran.

⁸ «Isin goʔameen «Kaʔagaalssisatto!» Amami lakkoʔuumaminattan, isin kaʔagaalssisara koo kaalaalya, isin dubbana abbilaaltan.

⁹ Daruurii kagiroy Aabbo koo mankoʔabttaan maraan ulii maayyona «Aabbo» ami arooʔuuntteen.

¹⁰ Isinuun baalliikkisin Kiristoosa mankkolleero maraan «Baallii» amami arooʔuumantteen.

¹¹ Isin orrokko dubbaankko kanjjinkki kalleera isinuun kahandaaro linnara.

¹² Isiʔootteessa t'ok'k'i t'ok'k'isatara yeraatara isiʔoottessa kayeraasatara ade kabajjaamara.

¹³ «Isin ifissaaddolee seera oʔagaalssisattaanna Farasaawiil wononnati kadaruure tos ibaaddo goggotaboonkko ufa mankkoc'ufattan maraan aanne isinuun! Isin metekkinuun lakkotabt-taan; tabin kadootatarona lakkotabsattaan. [

* **23:5** *Ashenkita amano*, kallachcha aani bebbeediinna hisilii kashaamaroya. **23:5** To. 15:38; Ada. 6:8. **23:11** Mat. 20:26-27; Mar. 9:35; 10:43-44; Luk'. 22:26. **23:12** Luk'. 14:11; 18:14.

14 Isin ifissaaddolee seera oʔagaalssisattaanna Farasaawiil aanne isinuun! Min kagalanttattel hawʔayi yelaa, ibaaddon mutin ebi eeraassen mankoʔebaattan maraan kameellan firda isin atayinattaan.]†

15 «Isin ifissaaddolee seera kamuse oʔagaalssisattaanna Farasaawiil, isin ibaaddoti koo isinkko kaʔagaalssataro yelin bekeeyinna ul gutii mankkomaraamurattan maraan iso kakkotabsseen goorata isinkko ambbaa karoore tagaannemi eleenii goggoʔiiron mankkoyelattan maraan aanne isinuun!.

16 «Isin jaamassi jaamassi hore hayiteen ogeggeesattan; aanne isinuun! «Maayyona k'ulluukki min kawaayi goʔammate koonna lakkoyo; ayesuun goʔameen k'ulluukki min kawaa orroo kagirowork'k'ii gutii goʔammate ade ammato giyaaran» amattaan.

17 Isin jaamassiilnna gowoolee work'k'iikona work'k'ii kak'ullooyisaro k'ulluukki minkkona eekiya karoorara?

18 Usumaleenna tafala banʔee kaʔammataro ibaaddon koonna lakkogiro, ayesuun goʔameen tafala banʔee kagirowork'k'ii jaarssoyi gutii goʔammataaraan ammatto hanʔu giyaaran amattaan.

19 Isin jaamaleessa falakkona tak'ullooyisatto tafala banʔekko eekiya karoorara?

20 Haannuun tafala banʔeeyi kaʔammatera kakko-falatarani gutii kagirowork'k'ii dubbaayi ammatara.‡

† 23:14 Toottoo tagalbbaa s'uufil tooto 14 adaraan; usu haafurana Mar. 12:40 kagirowork'k'ii aani laara. ‡ 23:20 Meebaa ibaaddo Hedokkeessawun kasisara kaʔameen dubba meebaa amamara.

21 Usumaleenna k'ulluukki min kawaayi kaɁammate k'ulluukki min kawaayi orroo kagiroomma ammatara.

22 Daruurii kaɁammate korffinjje kawaayi gutii kahamas'eeroyinna ammatara.

23 «Isin ifissaaddolee seera kamuse oɁagaalssisattaanna Farasaawiil aanne isinuun! Anuugakko, deebbokkona okashekko kahoraarjee hora Waawuun sisattan, seera orroo kagirometekki ayees kalleero; firda karrummii, shaagana, abddamano addeen tuffattettaan. Aanzi haziisooni hinʔana feltteenwa kaɁidanye.

24 Isin jaamaleessa jaamaleessa hore hayiteen ogeggeesattan! Biinzi aani kalaaro ayees assaabtteen shafattan; gaala aani kaleyaaro ayees addeen ennegattan.

25 «Isin ifissaaddolee seera oɁagaalssisattaanna Farasaawiil; aanne isinuun! Kafala yaalʔana kat'ugga huu mina tasaree taalaal shashakaarattan; orrooɁottiso goɁameen saamanoyinna isiɁawodayiwaattii ammagamera.

26 Ati jaamakki Farasaawiti t'ayi huu kafala yaalʔana kat'ugga huu orro muc'c'isi; esekko guutikkisona kamuc'c'ime leera.

27 «Isin ifissaaddolee seera oɁagaalssisattaanna Farasaawiil guutikkiso barssaa t'alalame kaɁiidaro, orrooɁottiso goɁameen kagoye ibaaddokokki lefaalinna battiikki ayees dubbaa kaɁammagame hiyyeel aani mankkolaattan maraan aanne isinuun.

28 Isinna sarre ibaaddon k'ulluukki aani laatan, orro²⁰oottisin go²ameen ifissaaddayinna meellaneeyi o²ammagameenyyaan.

Seera kamuse o²agaalssisaranna kafarasaawil murrisamano
(Luk'. 11:47-51)

29 «Isin ifissaaddolee, seera kamuse o²agaalssisattaanna Farasaawiil aanne isinuun! Kahegeroolkokki k'amal gimbbaa kak'ulloolee k'amal issaadisaa,

30 «Kat'awoo Odolaalkkaanikki geesii kaginne leenewa, kahegeroolkokki iigi ubanooyi isone wota lakkolaanne» amattaan.

31 Hikkaniinna kahegerool lagadeen ogireen odolaalkaaniwun sannii laanokisin isi oottisin gutii atotinattaan.

32 Goorttanun odolaalkisin felin ohagga²abeeren felo gudisa.

33 «Isin habeessal! Yiis kajaar²a tabaanon tagaannemi eleenkotti murittikko misii hesiin daanddeetan?

34 Haannuun kahegeroo, k'arooleelna seera o²agaalssisaran farnnara, hin²akko kookkoo lagadinnattan, kookkoonna suyinnattaan, kakkaleenna Ayihuudikokki min ka²ebi orroo boc'c'innattaan. Katamaa tookko katamaa takkalee tos isin iso horoornnattan.

35 Haannuun k'ulluukki ka²aabeela iigikko haggazabere k'ulluukki miniinna fala mankkofelatarani t'e²ee kalagaddeettan ere kaberaakiyukko taa kazakkiraasa iigi geeroo

ulii gutii kaʔubatero k'ulluukki iigi dubbaan isin ohoosamattanttaan.

³⁶ Ani rumminaa amara karoorero ayees dubbaan hitti alattaan hoosamatta.

Yesuusa Iyyerusaalemi maraan ootano

(Luk'. 13:34-35)

³⁷ «Ati Iyyerusaalemi, kahegeroo talagadatta, ku tos ofarameeraanna eʔemooyi taʔeeggatta ati Iyyerusaalemi lukkale c'uc'uutekkisee baalkkise hegelii goggokukkuyisattoyi, ibaaddokkaa kukkuyisin miyyaa gale ani doote, isin goʔameen ii lakkoʔanttettaan.

³⁸ Goortta k'ulluukki min kaʔebikakkisin ona lii hesinnara.

³⁹ Haanssun, «Kagootta megee kaʔemeetara kasommaasameya» taa anttaanii gin hikka goorataako haggazabre isin kallami in lakkodeetan.»

24

Kagachchoo alamikokki malaataal

(Mar. 13:1-2; Luk'. 21:5-6)

¹ Yesuusa k'ulluukki min kawaakko beegure seetaa giraan usukko oʔagaalssatareen k'ulluukki minkkokki gimbbe tusin usu tos emeeten.

² Usu goʔameen, «Hikka dubba diyaattaan?» «Ani rumminaa amara eʔemo eʔemoo gutii kaginbamera goggodiyaattanii hadarʔaamooni hikkamalee goggogirooyi kahesira eʔemo konna laagi» ame.

³ Yesuusa zayitii kabeyaara gaa takko²alataro wodami gutii hamas's'ee giraan; usukko o²agaalssatareen kale been usu tos seeteengureen «Alla noon segiilla» «Hikki ati ka²amatta dubbaa goree linnara? Emeetottana alamikkotti gachchoon malaata meyya?» ameen.

⁴ Yesuusana abbaabere haa ame; «Maayyoona isin goggosoboonkko isi²oorayeen.»

⁵ Kamoogganna ani Kiristoosaya amaa megek-keeyi emeeyinnara kamoogganna shirsinaraan.

⁶ Jereenna gara kajereene ta²ayeesamatto odu isin maalinnattan; hikki ayees laano kahesooniya, halleewo kuwaarre gachcho ganaa mankkolleete maraan hikkanii isin goggoneyinokko isi²oorayeen.

⁷ Gosa gosaayi gutii, wononna wonoo gutii kiinnara, ban²ee ban²ee yi u²ina ulkokki aa²aano linnara.

⁸ Hikki dubba go²ameen k'aniin ka²ummullakkotti rakkookko tahoraarijjeetta.

⁹ «Hassu goorata ibaaddo isin rakkoowun roorisi sisinnara, lagadinnaran; megekkeekkotti aalant-tii gosa dubbaa dollee odiidantteen linnattaan.

¹⁰ Hassu goorata kamooggan ammanokkisoo iisinara, koo kakkalee roorisi sisinnara; isi isi²orroonna kookkoo diidinnaraan.

¹¹ Kamooggan kat'araa kahegerool kiinnara, kamoogganna sossoyisinaraan.

¹² Tamooggan meellane²kkoo kakkeeyi kamooggan ibaaddokkotti geelanje ambbal linnatta.

¹³ Tagachchoo arri taageeroon ka²ataate hassu fayyinara.

14 Gosa dubbaan ato goggolleeroon hikki wononnati kawaakokki wongala alami dubbaayi lallabaaminna, esekkona tagachchoo arri emeeyinnatta.

Bayi kakkeenaro battiikki kooko
(Mar. 13:14-23; Luk'. 21:20-24)

15 «Goortanun kahegeroo Daanelan goggosegaamerokki malee, «Kabattoyisira kameellan ayees tak'ulloyitetto banʔee kaʔaalleero kakkodeeten goorata kannabbabara hashaado!»

16 Hassu goorata ul kayihuudayi kagirana wodami tos habak'ato,

17 Minii fook'ii gutii kagira maamisikki ibaad-dona huu minkko atayin arooddago,

18 Iraa kagira ibaaddotina sarssikkeessa atayin arooʔabbaabanno.

19 Ese arri heleel kafatowunna kaʔiilisaroon rakkoo tazatii leeta.

20 Goorttanu bak'atanokkisin bat'teessayi goorttun Ayihuudin tafoolssi arri goggolleenoonkko ebaayen.

21 Hassu goorata alami takkomet'amero arrikko haggazabere taa hitaari geeroo lii kakka-soon esekkona horenbbaan ese rakkoonne wota kakkooʔekkaaro kallayitti rakkoo tazatii linnatta.

22 Hassu arriil gabaabbayi waatenna ibaaddo dubba lakkohehare. Kaʔassaabamero maraan goʔameen hanʔu arrija gabaabbateen.

23 Hassu goorata maayyonna hikkima Kiristoosa hittanii gira goorttun hassee gira goʔameenna arooʔabddatteen.

²⁴ Kat'araa Kiristoosalnna kat'araa hegerool ki-innaraan, isoon goʔekkaate kaʔassaabamerona shir-siin amireene kaʔatii baasakki malaataalnna tusi-naraan.

²⁵ Goortta ani isinuun t'aye segaara:

²⁶ «Haanssun <Aankkima gaa orroo gira,> goʔameenna eserraa aroobbeeten, Hikkima min orroo giridii gira goʔameen arooʔabddatteen.

²⁷ Hank'k'a mina tabiyaankko beegure mina taziyaan tos taageero goggohank'aaroo ere kaʔibaaddokkotti emeeto hikkamalee linnatta.

²⁸ Rak'a takkogiro banʔe dubbaa allaattil kukkuʔamara.

*Ere kaʔibaaddokkotti tallami emeeto
(Mar. 13:24-27; Luk'. 21:25-28)*

²⁹ «Hanʔu tarrakkoo arrijjakko abbaabayire goorsewa

« <Arriiti mugud linnatta,
diginninna ifakkisee tiraynnatta,
Barraajjana daruurkko ubayinara,
kadaruuree hunnana shalagaaminara.>

³⁰ «Hassu goorata ere kaʔibaaddoo malaata daru-urii gutii mutinnara, hassu goorata ulii tagitta aani dubbana woo woo ami ooyinnara. Ere kaʔibaaddona kadaruure duumanachchaayi orroo hunnaayinna taʔatii kabajaayi emeetaa giraan dinnaraan.

³¹ Erggichchalna taʔatii tamalakata yaayene wota faraminnara, isona oʔassabaameraan alamii mina afarkko daruurkkotti gachchokko

24:24 Dan. 12:1; Rag. 7:14. **24:26** Luk'. 17:23-24. **24:28** Luk'. 17:37. **24:29** Isa. 13:10; 34:4; Hiz. 32:7; Iyu. 2:10,31; 3:15; Rag. 6:12-13; Dan. 7:13; Zak. 12:10-14; Rag. 1:7.

taa daruurkkotti gachcho geeroo ibaaddo kukkuyisinaran.

Kabalasi gaakokki masuussa

(Mar. 13:28-31; Luk'. 21:29-33)

³² «Kabalasi gaakko hikka agaalssis agaalssayeen, ballaal gohurisiro baalallo goc'ariidiraan hassu goorata bat't'eessa gabbalamano addeesataan.*

³³ Hikkamaleenna hikka dubba goddeeten ese arri goc'atii gabbalamano addeesa.

³⁴ Ani rumminaa amara hikki dubba taagudaroo hitti alattaan lakkoroorto.

³⁵ Ulnna daruurnna roorraanwa haafurakki gozameen suure lakkoroorro.

Goottaa takko?emeeyinnara arri addeesamana waatti

(Mar. 13:32-37; Luk'. 17:26-30,34-36)

³⁶ «Hasse arrina hasse saatii gozameen odo kuwaarre kadaruure erggichchaal golleenna, Ere golleenna koonna laakkaso.

³⁷ Kanohe geesii goggolleerooyi Ere ka?ibaaddokkotti emeeto usumalee linnatta.

³⁸ Usu geesii beke miir?a geegisanakko horeene Nohe markkafa tos takkotabinaro arri taageeroon ibaaddo aamaanna t'amaanna, oori atataanna keesataa goggogireenkki malee,

³⁹ Hasse arri taageeto me emeeyinnaro ha?addeesooni miir?a tabekeyyi goggo?ennegamerani ere ka?ibaaddokkotti emeeto usumalee linnatta.

* **24:32** *Giilaal* hikki segaano katusara ulkkisooyi gaa kakko-hurisarana baalallo kakkoc'ariidaraan giilaal goggabbalamiro mankollee maraanya. **24:37** Met'. 6:5-8.

⁴⁰ Usu goorata ibaaddojja lama iraa hayin-naraan, koo ataminara koo hesinnara,

⁴¹ Heleel lama riim kooyi riitayinaraan too ataminatta, takkalee hesinnatta.

⁴² «Goorttanu Goottakkisin takkoɖemeeyinnaro arri isin mankkokasoon maraan nabbaada oorayeen,

⁴³ Hikka wodanaa abayeen, odo minee heto hemeen maagorata emeeyinnatto addeesi girewa nabbaadi min goggosaamamonkko ooratarewa.

⁴⁴ Ere kaɖabaaddonna isin kakkoshaadon goorata mankoɖemeeyinnaro maraan, isinna isiɖekkaasayeen oora.

Kaɖabddamena kaɖabddamoon kahandaarokokki masuussa

(Luk'. 12:41-48)

⁴⁵ «Babokkisoo isoon kakkodootisaro goorata goggosisiroo gootaa minkkeessakki ibaaddo gutii kashuumatera kaɖabdamena k'arookki kahandaara ayyoyya?

⁴⁶ Goottaakkeessa abbaabayi kakkoɖemeero goorata tasisanttetto hadara fele gudise giraan kahelnnara hassu kahandaara kasommaasameya.

⁴⁷ Ani rumminaa amara ogiraan urrawo dubbaayi gutii usu shoomiinnara.

⁴⁸ Ayesuun goɖameen kahandaara hassu ibaaddoti kameellan golleenna usu metekkeessan, «gootaa adallaayinara» amaa,

⁴⁹ Kiigure kakkalee kahandaaro jaleetessa boc'aano gohaggazabe t'ameen osetaaraanne wota goɖaamenna got'ame,

50 Hassu kahandaarokkokki gootaa usu
ta2oorannon arriinna takkoshaadon saatii
emeeyigure,

51 Hassu kahandaarokki goottaakkeessa
murrisinnara, it'aattessana ifissaaddoleenne
wota yelinnara, ese ban2ee oottanna ilko
fooc'ano linnara.

25

Deeleelja tomonkokki masuussa

1 «Hassu goorata wononnati kadaruure dab
abateenguren mashaashe k'op'ayin obeeraan
deeleelja tomon aani laara.

2 Iso orrokko deeleelja kenno gowwaa,
deeleelja kenno adeen k'arooleeyyen.

3 Gowwolee dab abateenguren lanbbaa minjja
lakko2abateeren,

4 K'aroolee go2ameen dabkkisoonne wota
lanbbaa minjja t'armmusiyi abateen gireen.

5 Kamashaashee kakko2adallaatere goorata
dubbana hudduro kakkodutisatte goorata
huddureen.

6 «Ul hemeen t'e2e kakkolaare goorata
«Kamaashaashee emetara biyaa k'op'ayeen
ta2amatta uumit maalssante.»

7 «Hassu goorata deeleelja dubba keengureen
dabkkisoo hank'k'ayisaten ekkaasateen.

8 Gowwolee k'arooleenne «Dabkkaani bayinara
laanbbaatisinkko noon sisa,» ameen.

9 «K'arooleen2i deeleelja go2ameen abbaaben-
guren no ta2abnna laanbbaa «Noyeenna isinu-
unna laanawaayin daanddaatta, seyeenddeene

laanbbaa kadaddalatarokko ussun iminayeen»
ameen.

¹⁰ «Laanbbaa iminayin kakkobiyaaren goorata kamashaashee emeete, ekkaasateen ogireen deeleeljjana kahaassinoo aamo takko²ekkaatero banze usune wota tabeen, ufana c'ufame.

¹¹ «Adallaaten o²emeeteran okkalee deeleelja, «Goottaa! Goottaa!» maganne «Noon ufa banina» ameen.

¹² «Usu go²ameen, «Ani rumminaa amara ani isin laakkaso» ame isoon abbaabe.

¹³ «Goorttanu isin arri goorttun saatii mankkoka-soon maraan isizekkaasayeen oora.

Ohandaaran seedkokki masuussa
(Luk'. 19:11-27)

¹⁴ «Wononnati kadaruuree ibaaddoti koo usuun ohandaareen isi tos uumegure o²abo urrawo²oottessa hadara sisegure ul kakkalee seeyin kakkeero ibaaddoti aani laara.

¹⁵ Odo odoo felo²oottisokki malee koowun t'agaraa ken, koowun lama, koowun ade t'agaraa too sisegure goorsewa ul kakkalee iise seete.

¹⁶ T'agaraa ken ka²atatera ibaaddoti goorsewa daddalatano haggazabere takkalee t'agaraa ken worze helate.

¹⁷ Usumaleenna t'agaraa lama ka²ataterena t'agaraa lama worze helate.

¹⁸ T'agaraa too ka²atatera go²ameen ul oshegure maragade kagoottaa k'amale.

¹⁹ «Ohandaaraankokki goottaa mankkoseeteroo tanjjiin adallaate emetere tasisero t'agaraa tootaayi din haggazabe.

20 T'agaraa ken kaʔatatare takkalee t'agaraa ken worʔe helate aate emeetegure, ⟨goottaa!⟩ Ati iin t'agaraa ken sissette, hikkima takkalee t'agaraa ken worʔe helera ame.

21 «Goottakkeessana ⟨Goʔidan felttetta, ati kaʔidankki kaʔabddantte, kic'c'arkki ayeesii kaʔabddantte mankkolleete maraan kamooggan ayeesii ani ku shuuminara, goottakkaanʔi geggeloo tos tabi⟩ ame.

22 «Usumaleenna t'agaraa lama kaʔatatera kahan-daara emeetegure ⟨goottaa!⟩ ati iin t'agaraa lama sissette, hikkima t'agaraa lama daddalegure takkalee t'agaraa lama worʔe helera ame.

23 «Goottakkeessana ⟨Goʔidan felttetta, ati kaʔidankkina kaʔabddantte kahandaatta kic'c'arkkiin kaʔabddantte mankkolleete maraan kamooggan ayees gutii ani ku shuuminara, goottakkaanʔi geggeloo tos tabi⟩ ame.

24 «T'agaraa too kaʔatatare kahandaarokkina emeetegure ⟨gootta!⟩ Ati kawut'annon gitto kamat'aratto, kadarʔinnon gitto kakukkuyisaatto bogikaʔatii ibaaddoti laano kasowa,

25 Haannuun abssayere, ⟨T'agaraattaa erree k'amalera, hikkima maragadekka⟩ ame.

26 «Goottakkeessana abbaabere, ⟨Ati kameellankkina boozzakki kahandaatta, kawut'annon giro kamat'aratarona, kadarʔinnon giro kakukkuyisataro laanokkee kasso?

27 Hayya ani kakkoʔabbaabatara goorata t'agarattee worʔene wota goggoʔataroo odaddalatarawun sisano dootisare.

28 «⟨Goorittanuu t'agaraa aatagudden t'agaraa tomon kaʔaboon sisa,

29 kaʔaboon adamara, moggaatara,
kallayiikkikko goʔameen hassu kagirawa atamara.

30 Hikka laʔo kallayiikki kahandaaro oottanna
ilkko fooc'ano mankkogiro sarre kagiro
t'illingakki mugud tos beesa shafaʔ ame.

Alamikokki kagachchoo firdda

31 «Ere kaʔibaaddo erggichchalkkeessa dubbane
wota kabajaa goʔemeete kakkabajaa korffinjjeeyi
gutii hamas'iinnara.

32 Gosa dubba usuu horee kukkumin-
nara, usuna, kafoofee idaad oreenikko
goggoʔassaabarooyi, gosa koo kakkaleekko
assaabinara.

33 Idaad mina tamerggenne oreen mina
tabetene aalliisinnara.

34 «Hassu goorata wono mina tamerggenne
ogiraanne haa aminara, «Isin Aabbokki osom-
maasatera koyeen alami takkomet'amerokko
haggazabere isinuun kaʔekkaatero wononnati eela.

35 Aalanttina ani uuʔee aamisseettan,
sugubaaye t'amissettan, ani martti lee goʔemeeye
k'op'atteettan,

36 Ani hawʔayi gollee sarssisseettan, ani
hawʔaame deetettan, shaame gollee in tos
emeetteen hoosattettaan.»

37 «K'ullooleenna abbaabeen haa ameen, «Gootta!
Ati uuʔite deenne goree no ku aaminsse? Goorttun
sugubaatte deenne goree no ku t'aminsse?

38 Martti leete deenne goree no ku k'op'anne?
Goorttun hawʔayi leete deenne goree sarssinsse?

³⁹ Usumaleenna hawʔaantte goorttun shaantte goree seenne no ku hoosanne?»

⁴⁰ «Wonona abbaabere, «Ani rumminaa amara hinʔa huc'c'arri olleeraan abbilaaltteekko koowun kayeltteettan iin feltteettaan aaniya» ame abbaabe.

⁴¹ «Esekkona mina tabetene ogiraanne ade haa aminara, «Isin ok'angaanttettaan, durrisanna erggichchakeessawun tazeekkaattetto jiruu jiroomman eleen tos inkko kale biyaadden seeyeen.

⁴² Aalanttina ani uuʔee lakkoʔaamisseettan, ani sugubaaye lakkot'amissettaan,

⁴³ Ani martti lee goʔemeeye lakkok'op'attettaan hawʔayi lee lakkosarssissettaan, ani hawʔaamena shaame gollee in tos emeetteen lakkohoosatteettan.»

⁴⁴ «Isona abbaabereen, «Gootta! Ati uuʔite goorttun sugubaatte, ati martti leete goorttun hawʔayi leete, hawʔaantte goorttun shaantte deennenne goree gargaarana waanne?»

⁴⁵ «Hassu goorata wono abbaabere, «Ani rumminaa amara hinʔa huc'c'arri olleeraankko koowun felana waattii iinna lakkofelttettaan» aminara.

⁴⁶ «Hinʔa Jiruu jiroommatti murro tos, k'ulloolee adeen jiruu jiroommakki giri tos seeyinnaraan.»

26

Ayihuudil Yesuusa lagadin t'oyeen

(Mar. 14:1-2; Luk'. 22:1-2; Yan. 11:45-53)

¹ Yesuusa hikka ayees dubba ayeese kakkogudisare goorata, usukko oʔagaalssatareenne,

² «Arri lamakko abbaabayire kafaasikkaa baala kakkabajaaminaro laano kassaanwa, ere kaʒibaaddona suwaamiin roori sisaminara» ame.

³ Esekko abbaabatere katuuk'aamol woyichchaallna jaarssa kaʒulee K'eyaafa kaʒamamaro tuuk'aamolun odonnati kaʒabokkokki awudii orroo kukkuʒameenguren,

⁴ Miiggeeyi Yesuusa abiinna lagadisisin makka-reen.

⁵ «Ayesuun goʒameen gosaa orroo shalago gogokeennoonkko tabaala arri aroolleen» ameen hizi too leen.

Yesuusaa gutii shittoo takibttetto heleeltiti

(Mar. 14:3-9; Yan. 12:1-8)

⁶ Yesuusa Bitaanyaayi maarii bar kaʒabo Simoonakokki minii giraan,

⁷ Heleeltiti too dookki aaloo awʒallo talleetetto shittoo kaʒalbbast'iroosi bilk'aade kooyi aatte Yesuusa tos gabbalante, babo aamaa hamas's'ee giraan metekkeessa gutii shittoo kikiibte.

⁸ Usukko oʒagaalssatareen hikka kakkodiyaaren goorata amaraateen haa ameen, «Hikki dubba darʒaano muunya?»

⁹ «Hitti shittoo kamooggan maragadeeyi daddalamigudde hiyyeessan sisamin dootisatte» ameen.

¹⁰ Yesuusana iso kaʒameeraan addeesere, «Hitta heleeltiti muun rakkisattan? Ese iin felo oʒidan felttetta ame.

¹¹ Hiyyeessal maagoreenna isinne wota giraan, ani goʒameen arggetto isinne wota lakkogirnnaro,

¹² Ese hitta shittoo maarkkeeyi gutii kikibano in k'amalkkeewun ekkaasanoyya.

¹³ Ani rumminaa amara hikki wongala mankkolallabaamaro alami dubbaa, maraamuri maaʼzeeti banʼzeenna ese iin kafelttetta ese shaadano lii segaaminara» ame.

Yihuuda Yesuusa roorisi sisin ekkaate
(Mar. 14:10-11; Luk'. 22:3-6)

¹⁴ Hassu goorata tomonkko lamakko koo kalleera kaʼask'orotu Yihuuda kaʼamamara katuuk'aamol woyichchaal tos seetegure,

¹⁵ «Ani Yesuusa isinuun roorisi gosise isin addeen iin me sisinnattaan?» ame, isona bir sondom usuun tooteen siseen.

¹⁶ Hassu gooratakkoo haggaaʼabere Yihuuda Yesuusa roorisi kakkosisiro kaʼekkaaroo goorata dootaa gire.

Yesuusa kafaasikkaa kita ofarameeraanne wota aamano
(Mar. 14:12-21; Luk'. 22:7-14,21-23; Yan. 13:21-30)

¹⁷ Kababoo baalan tahoraarjee arri Yesuusakko oʼagaalssatareen usu tos emetengureen «Ati kafaasikkaa kita kahemeene goggoʼaanttoon eetii no goggoʼekkaanesson dootaatta?» ameen.

¹⁸ Usuna, «Katamaa tos seeyenguddeen isinne kaʼesele ibaaddoti koonne, «Kaʼagaalssisara gooratakki gabbalamera inkko oʼagaalssataranne wota kafaasikkaa baala minkkaayi kabajaayin-nara amara ama ame.» »

¹⁹ Yesuusakko oʼagaalssataranna usu goggoʼajajeerokki malee kafaasikkaa baalakkokki kita ekkaasen.

²⁰ Ul hemeen kakkolaare goorata Yesuusa tomonkko lama ofarameeraanne wota babo aamin hamas's'ee.

21 Yesuusa aamo gutii giraan, «Ani rumminaa amara isin orrokko koo in roorisi sisinnara» ame.

22 Isona aaloo yaadengureen toottoolli «Goottaal Ani leewuna?» ameen.

23 Yesuusana abbaabere, «In roorisi kasisinara iinne wota yaal? aayi gene kadagissateroya.

24 Ere kazibaaddo usu maraan gog-gos'aafameroyi goyinara, ayesuun go?ameen ere kazibaaddo roorise kasisaroon hassu ibaaddotin aanne! Usu ibaaddoti hazalannooni hesi girewa kazidanye» ame.

25 Roorisi kasisinara Yihuudana, «Ka?agaalssisatto! Ani leewuna?» ame, Yesuusana, «Ati ka?amatta» ame.

K'ulluukki babo kawaakki woga

(Mar. 14:22-26; Luk'. 22:14-20; 1 K'or. 11:23-25)

26 Iso aamaa giraanna Yesuusa babo keesegure sommaasate ibise aategure usukko o?agaalssatarawun sisaa, «Ah?aay atayeen aama, hin?i soo?ootteyaan» ame.

27 Esekko t'ugga keese Waa galategure, usukko o?agaalssatareewun sisaa haa ame, «Isin dubbana hitta t'uggakko t'ama,

28 Kamooggankokki c'ubboon shaaga maraan ka?ubayinara ammato o?usubi ka?addeesisara iigikki hikkaya.

29 Ani go?ameen haa amara Aabbokkeekki wononnatii isinne wota hikka ka?usub kawoyinii t'amo takkot'aminaro arri taageeroo hitta t'uggakko horenbbaan kawoyinii t'amo lakkot'aminaro.»

³⁰ Mazamuri zammareen abbaabateenguren zayitii kabeyaara gaa takkoʔalataro wodami tos been.

*Yesuusa P'et'iroosakokki kakatano t'aye ayeese
(Mar. 14:27-31; Luk'. 22:31-34; Yan. 13:36-38)*

³¹ Yesuusa ade, «Hitta hemeen isin dubba in kakayinnattaan, «Ani kafoofee basinnara kafoofamara idaandda darʔaaminnara amame k'ulluukki mas'aafaa s'aafamera.»

³² «Ayesuun goʔameen ani goyikko kakkokkee goorata isinkko t'ayi Galiila tos seeyinnara.»

³³ P'et'iroosana abbaabere, «Kakkalee dubba aalanttittaayi ku iisi goseetena ani goʔameen duuddo ku iisi lakkoseero» ame.

³⁴ Yesuusana P'et'iroosane, «Ani rumminaa amara hittameen lukkale haʔoyinon giraan ati in seed gali kakayinnatta» ame.

³⁵ P'et'iroosa goʔameen «Ani kuunne wota goyin kadootisaro golleenna suure ani ku lakkokakay-inaro» ame. Kuunzi usukko oʔagaalssatareen dub-bana usumaleewwa ameen.

*Yesuusa Geetesemanii ebaatano
(Mar. 14:32-42; Luk'. 22:39-46)*

³⁶ Esekko abbaabatere Yesuusa usukko oʔagaalssatareenne wota Geetesemanii taʔamamatto banʔe too seete, isone «Ani aarraa seeyigure taa ebaaroyi isin hittanii gira» ame.

³⁷ Seetaa giraan P'et'iroosana yiiis kazabddoosa lama wota aate seete, gaddanna c'annak'aamano haggazabe.

³⁸ Esekkona «Ani taaggooroo aaloo c'annak'aamera, inne wota nabbaada hittanii gira» ame.

³⁹ Abaraanttii ship'p'imegure hore hore bebbeedii ul oyere «Aabbokkee! Hitti tarrakkoo t'ugga inkko habuyito, ayesuun gozameen fezitte malee halleennoni giraan fezittaa malee halleewo» ame ebaate.

⁴⁰ Esekko abbaabategure usukko oʔagaalssataran tos gozemeero ohuddureeraan deegure P'et'iroosane, «Duuddo iinne wota saatii toonna nabbaadi girana waatteen?»

⁴¹ «C'aafiti orrodidi goggotaboonkko nabbaada ebaayen, ayyaana ekkaate gira, soo gozameen hararaan» ame.

⁴² Ade kallami seetegure «Aabbokkee! Hitti tarrakkoo t'ugga ani hat't'amoon giraan tarooron gollte fezittaaakki malee halleeto» ame ebaate.

⁴³ Kallami abbaabayi kakkogzemeero goorata hudduro mankkogeeette maraan huddureen ogiraan dee.

⁴⁴ Giddanna iso iisegure ade kaseedi seetegure hore kazebaatere ebi ade ebaate.

⁴⁵ Esekkona usukko oʔagaalssatareen tos abbaabate emetere, «Giddanna haraffintteen huddurteettaan? Hittima saatii gabbalanttetta, ere kazibaaddo c'ubbaaleyikkotti geneyi roori sisaminara.

⁴⁶ Kiyaa seenno, roorisi kasisinara emetaa gira!» ame.

Abamano kayesuusa

(Mar. 14:43-50; Luk'. 22:47-53; Yan. 18:3-12)

⁴⁷ Yesuusa ayesaa giraan tomonkko lamakko koo kalleera Yihuuda katuuk'aamol woyichchaalna tazulee jaarsoleekko oframeeraan shiifana duullaa kazabera ibaaddo kamoogganna wota gire.

48 Yesuusa roorise kasisera Yihuudana, «Ani kaʔangatara usuya aba» ame malaata sise mankkogire maraan,

49 Goorsewa Yesuusa tos seetegure, «Kaʔagaalssisatto! Nogodda iiddegitto» ame usu angate.

50 Yesuusana, «Ani kageelataro! Takkoonʔemettetto haajaa gussa» ame, hassu goorata ibaaddo gabbalamegure Yesuusa abe shiye.

51 Yesuusanne wota kagirekko koo gene keesegure shiifayi tuuk'aamolkokki woyichchatiin ka-handaarekotti nebe goose.

52 Yesuusana, «Shiifakkaa kofoo orro tabisi,» «Shiifa kamiʔatara shiifaayi gowaara,

53 Godootise ani Aabbokkee goʔebaaye kuma kamooggani katootamiro erggichchaal iin kafaroon aani laara?

54 Hikki haa gollee ade k'ulluukki mas'aafaa lin-nara amame kas'aafamera misii gudatara?» ame.

55 Hassu goorata Yesuusa gosane, «Shittaa abin kaʔemeetaro ibaaddo aani shiifaalna duullaal abtteendden in abin emeetteen? Arggetto k'ulluukki min kaʔebii hamas's'ee ani isin goʔagaalssisare lakkoʔabttetteen.

56 Ayesuun goʔameen hikki dubba kakkonlleera k'ulluukki kahegeroolkokki mas'aafayi kas'aafamera goggogudaroonya» hassu goorata usukko oʔagaalssatareen dubba usu iiseen bak'ateen.

Yesuusa Ayihuudikkotti shonggooyi horee aal-lano

(Mar. 14:53-65; Luk'. 22:54-55,63-71; Yan.

18:13-14,19-24)

⁵⁷ Hassu goorata Yesuusa kaʔabera ibaaddo seera kamuse oʔagaalssisaranna jaarssa kaʔulee kukkume takkogire tuuk'aamolkokki woyichchati K'eyaafa tos usu geesen.

⁵⁸ Ayesuun goʔameen P'et'iroosa fakkimegure katuuk'aamol woyichchaatikokki awud taageeroo usu debbe sesseetaa gire, orroddee tabegure ayees talinnaro din oʔooraneenne wota hamas's'ee.

⁵⁹ Hassu goorata tuuk'aamolkokki woyichchatina kaʔayihuudi shonggoo dubba Yesuusa lagadisisin kat'araa ato dootaa gireen,

⁶⁰ Kamooggan kat'araa atojool goʔemeetena ato kalleero lakkohelateeran, danbbenne goʔameen ibaaddo lama gabbalamere,

⁶¹ «Hikki ibaaddoti k'ulluukki «Min kaʔebi basig-ure arri seed orroo abbaab madaarin daand-daara» amera» amaa ayeeseen.

⁶² Hassu goorata tuuk'aamolkokki woyichchati kee aalleegure, «Hikki ibaaddo kaʔatoteero dubbaan koonna abbaab lakkoʔabbaabattoya?» ame.

⁶³ Yesuusana goʔameen c'alzi ame. Tuuk'aamolkokki woyichchati Yesuusane, «Ani ku Arddokki mege kawaayi abera, ati Kiristoosa ere kawaa gollēete noon segii?» ame.

⁶⁴ Yesuusana, «Atiwa issii anttetta, ayesuun goʔameen isin dubbana segiiro hittakko horenbbaan ere kaʔibaaddo hunna kawaakkotti merggee hamas'iire kadaruure dumanchaayi orroo emeetaa giraan dinnattaan» ame.

⁶⁵ Hassu goorata tuuk'aamolkokki woyichchati sarssikkeessa fileegure, «Hikki Waa habaarera;

hikkakko kakkalee misikki ato dootisara? Usu Waa habaaraa ayeesano isinwa maaltteettan ame.

⁶⁶ Me aani isinuun laara?» ame.

«Isona goyin dootisara» ameen abbaabeen.

⁶⁷ Hassu goorata bebbeedtteessaa hanc'c'ufe tu-faa balabaanjoo basaa,

⁶⁸ «Kiristoosa! Ayyoyya ku kabase? Alla hegero ayeesi» ameen.

P'et'iroosa Yesuusa kakate

(Mar. 14:66-72; Luk'. 22:56-62; Yan. 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Esekko abbaabatere P'et'iroosa katuuk'aamol woyichchaatikokki awudii orroo hamas's'ee giraan diyyiti too usu tos gabbalanttegudde «Ati kagaliila Yesuusane wota gittewa» antte.

⁷⁰ Usu gozameen, «Ati maamme amatto ani laakkaso amaa dubbaayi horee kakate.»

⁷¹ Awudkko kakkobeyaaran karrane bin seetaa giraan takkalee diyyiti P'et'iroosa deetegudde esee kagire ibaaddowun «Hikki ibaaddoti kanaazireti Yesuusane wota gire» antte.

⁷² P'et'iroosaan ka2ammattoo haafuraayi «Hikka ibaaddoti ani laakkaso» amaa kallami kakate.

⁷³ Abaraan gac'c'imegure esee aallee kagire ibaaddo P'et'iroosa tos gabbalameengureen, «Ayesekkawa addeesisara, ogiraan atina isokko kootta» ameen.

⁷⁴ Usuna ammataanna k'angaa «Ani usu ibaaddoti lakkokaso» ame. Hassu goorata lukkalena oye.

⁷⁵ Goorsewa, P'et'iroosa «Lukkale ha2oyinon giraan seed gali ati in kakayiinnatta» ame.

Yesuusa kaʔayeesera haafura usuun k'alli ame.
P'et'iroosana sarddee beegure yururu ame oote.

27

Yesuusa P'ilaat'oosa tos geesano

(Mar. 15:1; Luk'. 23:1-2; Yan. 18:28-32)

¹ Bari babbaris katuuk'aamol woyichchaalnna jaarssa kazulee dubba Yesuusa tayeli lagadiraan makkareen.

² Yesuusa shiyeen geesenguren karoomi mooti P'ilaat'oosaan rooriseen siseen.

Yihuuda isiʔootteessa suwaate

(Ofa. Fe. 1:18-19)

³ Roorise kasisera Yihuudana Yesuusa goyin firddaamano kakkodiyaare goorata gaabbee. Bir sonddom katuuk'aamol woyichchaalnna tazulee jaarsoleewun abbaabe sisegure,

⁴ «Ani k'ulluukki ibaaddoti goyiin roorise mankkosisero maraan baasera» ame.

Isona «Hayya noo me katabisara, hassu yaadakkaayya» ameen.

⁵ Haannuun Yihuuda bir k'ulluukki min kaʔebii orroo shafe iise beegure isi sullaate goye.

⁶ Katuuk'aamol woyichchaalnna ese bir aateenguren, «Hitti bir dookki kaʔiigeekkotti mankkoleetetto maraan min kawaawun lugudin seerakkaani fezi lakkosisaro» ameen.

⁷ Makkarenguren martti takkok'amallaan tak'amal banʔe goggolleeton usu maragadee errekkoo huu kamet't'arokkotti banʔe imineen.

⁸ Haannuun hasse banʔe hittaari taageetoyi, «Ul kaʔiigee» amamatte uumamatta.

⁹ Hikka garaayi kahegeroo Ermaasayi, Yihuu-
daan muraa goggolleeto,

Gosa kaʔisiraʔeel taheerregero «Bir sonddom ata-
teen.

¹⁰ Goottanna iin goggoʔajajeerokki malee errekkoo
huu kamet't'arokkotti banʔeen mureen» amame
kasegaamera gudate.

Yesuusa P'ilaat'oosa horee

(Mar. 15:2-5; Luk'. 23:3-5; Yan. 18:33-38)

¹¹ Hassu goorata Yesuusa karoomi mooti
P'ilaat'oosa horee aallee, karoomi mootinna «Ati
kaʔayihuudi Wonotta?» ame hoosate, Yesuusana
«Ati goggoʔamattooya» ame abbaabe.

¹² Katuuk'aamol woyichchaalna jaarsolee go-
mootenna usu ade koonna abbaab lakkosise.

¹³ Hassu goorata P'ilaat'oosa «Miyyaa ato keenen
atoteeran lakkomaalattoya?» ame.

¹⁴ Yesuusa goʔameen karoomi mootinna aaloo
taa mamiron kamootamero mooton haafura
koonna suure lakkoʔabbaabe.

Yesuusa kagoyi firdda firddaamano

(Mar. 15:6-15; Luk'. 23:13-25; Yan. 18:39; 19:16)

¹⁵ Karoomi mootinna gosa kafaasikkaa tabaala
arrii goggofuramiroon kadootataro odo koo
shaanokko kakkofuraro woga abanaaye.

¹⁶ Hassu goorata baasi felanooyi kaʔaddeesamere
Barbaane kaʔamamara kashaamere koo gire.

¹⁷ Gosa kukku kakkoʔamare goorata P'ilaat'oosa,
«Barbaanekkona, Kiristoosa kaʔamamaro
Yesuusakko, ayyo ani goggofurroon dootaattan?»
ame.

18 P'ilaat'oosana hikka kakkoon?amera iso k'anaateen rooriseen kasiseraan mankkoo?addeesare maraanya.

19 P'ilaat'oosa kafirdda arjaata gutii hamas's'ee giraan ooritteessa, «Aalantti teessaa hemeenkka hisillooyi rakkoo tameellan ani mankkodeero maraan hassu k'ulluukki ibaaddoti gutii konna ayees goggoyelonkko ka?amaro handdaa usuun fartte.»

20 Ayesuun go?ameen katuuk'aamol woyichchaalna ta?ulee jaarsoleel Barbaane goggofuramiroo Yesuusa adi goggogooron gosa P'ilaat'oosa goggohoosaroon kekkeesaa gireen.

21 Karoomi mootinna, «Iso lamakko ayyo ani goggofurroo dootaattan?» ame kallami hoosate.

Isona, «Barbaane» ameen abbaabeen.

22 P'ilaat'oosana, «Hayya Kiristoosa ka?amamaro Yesuusa misii yella?» ame.

Iso dubbana «Hasuwaamo» ameen.

23 P'ilaat'oosana, «Muun? Me tameellan felera?» ame hoosate.

Isona adeen aaloo okkaa, «Hasuwaamo» ameen.

24 P'ilaat'oosana okko adamano kuwaarre konna ayees kagarggaaroon laano deegure «Ani hikka ibaaddotikkokki iigikko balchchaya,» isin isi?oottisin oorayeen, «Goorttanu odonnati kakkisiniya» amegure beke keensisegure gosa horee genenno?ootteessa aale.

25 Gosa dubbana, «Iigikkeessa noyenna yiiskkaani gutii halleewo» ame abbaabe.

26 Hassu goorata Barbaane fure gafarere, Yesu-
usa ade boc'iisere goggosuwaamiro roorise sise.

Karroomi wotaadaral Yesuusa gutii k'ac'c'ifatano

(Mar. 15:16-20; Yan. 19:2-3)

²⁷ Esekko karoomi mootiikokki wotaadara Yesuusa kamootiti awud tos geesen, wotaadaral dubba Yesuusa maraamuri goggozaalliroon kukkuyise.

²⁸ Sarssikkeessana k'aarengureen heelatti kaabbaa sarssiseen,

²⁹ Ezeen mammaren kallachcha feleengureen metekkeessayi gutii kayeen, taleemma dama gene tamerggeeyi absiseen horee gilbbisengureen «Ay-ihuudikokki Wono! Nogodda kuun halleeto» amaa k'ac'c'ifataren.

³⁰ Hanc'c'ufe usuu gutii tufaa talleemma dama genekko aatenguren talleemma damaayi metekkeessa abbaabeen abbaabeen baseen,

³¹ K'ac'c'ifateen abbaabateenguren heelatti kaabbaa k'aarengureen kahoree sarssikkeessa aateen sarssiseen, suyiinna abeen seeteen.

Suwaamano kayesuusa

(Mar. 15:21-32; Luk'. 23:26-43; Yan. 19:17-27)

³² Abeen seetaa giraan Simoona kaɁamamare kak'ereena ulkokki ibaaddoti heleengureen, masik'alii goggosidiroo hunnoomen.

³³ Fureenna, [Buk'k'e tamete] talleetetto Golggottaa tazamantetto banze kakkogiyaaren goorata,

³⁴ KaɁokokootaro kookone wota kaledamero kawoyinii t'amo usu goggot'amiro siseen, usu goɁameen hizii abe deere t'amin lakkodoote.

³⁵ Yesuusa suyeen abbaabateenguren it'aa beesaten sarssilkkeessana hedeedameen,

³⁶ Eseeenna hamas's'een ooraa gireen.

³⁷ «HIKKI KA?AYIHUUDI WONO YESUUSAYA» tazamatto tamooto s'uufii metekkeessakko guntte kayeen.

³⁸ Shittoolee lama koo mina tamerggenne, koo mina tabetene usune wota suyeen.

³⁹ Raanne karoorara ibaaddo aaloo usu habaaraa k'ac'c'ifataa,

⁴⁰ «K'ulluukki min kazebi basigudde arri seed or-roo kamadaarinna, alla isi?oottaa haasa? Ere kawaa gollatee alla masik'alii guukko daga» amaa gireen.

⁴¹ Usumaleenna tuuk'aamolkokki woyichchaal, seera o?agaalssisaranna jaarsoleenne wota leenguren k'ac'c'ifataa haa amaa gireen,

⁴² «Kakkalee fayyisara» isi?oottaa ade fayyisayin lakkodaanddaaro, usu kaziisirazeel wono gollee gidda mask'aliikko hadage, noonna ammaninanna.

⁴³ Usu Waayi ammanatara ani ere kawaayya amaa mankogire maraan, alla Waa usu kageelaataro gollee gidda hahaaso.

⁴⁴ Usune wota osuwaameereen shittooleenna usumaleewwa habaar kamooggan habaararen.

Goyi kayesuusa

(Mar. 15:33-41; Luk'. 23:44-49; Yan. 19:28-30)

⁴⁵ Saatii lekko haggazabere taa saatii saagaal geeroo ul dubbaa gutii mugud lee.

⁴⁶ Saatii saagalli Yesuusa yaayetteessa t'ok'k'isere «Elohe Elohe laammasebek'etaani?»

amaa okkee. Fureenna «Hedokkee! Hedokkee! In muun iisse?» amanoyya.

⁴⁷ Esee aalleen ogiraankko kookkoo maalen-gureen «Eelaasa uumara» ameen.

⁴⁸ Goorsewa iso orrokko koo tiyaa emeetegure isfoonji aategure kazokokootaro t'amo kawoyinii orroddeese nakkaregure isfoonji leemma birt'ee kayegure Yesuusa goggot'amiro sise.

⁴⁹ Okkaleenna adeen «Isaaga alla Eelaasa emeeyigure usu gohaasinnaro dinnanna» ameen.

⁵⁰ Yesuusa ade kallami yaaye t'ok'k'ise okkeegure neefo beete.

⁵¹ Hassu goorata k'ulluukki min kawaakkotti goggolo elekko taa hegel geeroo banze lama bee filame, ulnna shalagaame, ezemoolnna bebelzee,

⁵² Hiyeelnna baname, goye kagire kamooggan k'ullooleenna keen,

⁵³ Hiyeelkko beeguren goyikko kiyaano kayesuusakko abbaabatere k'ulluutti katamaa Iyyerusaalemi tos tabeenguren kamooggan ibaaddon muteen.

⁵⁴ Kabooloo woyichchaalnna usune wota Yesuusa oora kagire wotaadaral ul shalagaamanona kalleero ayees dubba kakkodiyaaren goorata aaloo abssateenguren, «Hikki ogiraan ere kawaayye» ameen.

⁵⁵ Galiilakko ozemeeteraanna Yesuusaan kadoo-tisaro ayees handdayin debbe kasessetare heleel kamooggan ayees tallinnaro diyaa fakkimeen usu gobobii gireen.

56 Iso orrokko kamegidella ulkotti Mayiraamene tayayik'oobanna tayoosefa Aaye Mayiraamenee gireen. Usumaleenna oori tazabddoosanneyeen.

K'amalamano kayesuusa

(Mar. 15:42-47; Luk'. 23:50-56; Yan. 19:38-42)

57 Ul hemeen kakkolaare goorata Yoosefa kaʔamamara dureessati Armaatiyasi taʔamanaa katamaakko emeete, usuna ade Yesuusakko kaʔagaalsatareye,

58 Usuna P'ilaat'oosa tos seetegure rees kayesuusa ebaate, P'ilaat'oosana usuun goggosisirawun ajajee.

59 Yoosefana rees aategure gashe taʔusubii mare iidise.

60 Eʔemokko k'orame kaʔoshamere gumbbi orroo k'amale, esekkona eʔemo kanjiinkki otottoolise-gure kak'amal gumbbikkotti hizi duudise seete.

61 Hassu goorata kamegidella ulkotti Mayiraamena takkalee Mayiraame k'amali horee hamas's'een gireen.

K'amal kayesuusakokki ooramano

62 Tallami arri tayaasuma mankkolleete maraan katuuk'aamol woyichchaalna Farasaawilne raattoo P'ilaat'oosa tos seetengureen haa ameen,

63 «Gootaa! Hassu kasossoyisara t'aye neefone giraan ʔTaseedi arri goyikko kiinnara» kaʔamara noon k'alli amera.

⁶⁴ Haannuun Yesuusakko oʔagaalssatareen rees heti aatiguren gosane, goyikko keera ami goggoʔayeelonko k'amalkkeessa taa arri seed geeroo goggoʔooramiro ajajii, goorttun kahaaree sossowaano kahoreekko karoore leera.»

⁶⁵ P'ilaat'oosana, «Kaʔoorro isin abttaanwa seeyenguddeen kakkassaan raadii oorissisayeen» ame.

⁶⁶ Isona seetengureen k'amal gutii maatama kayeengureen kaʔoorro aalliseen.

28

Goyikko kiyaano kayesuusa

(Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-10; Luk'. 24:1-12; Yan. 20:1-10)

¹ Ayihuudin tafoolssi arrikko abbaabatere tawoggaa arri bari bullane kamegidella ulkotti Mayiraamena takkalee Mayiraame k'amal din seeten.*

² Derʔa kaʔatii ulkokki aaʔaano lee, kagootta erggichchatina daruurkko dagegure k'amal tos seete eʔemo otottoolisegure gutii hamas's'ee.

³ Taʔerggichcha bebbeedtteessana hank'k'a aani tahank'aatto, sarssikkeessana beleetti aani gu-maarakkiye.

⁴ Oʔooraneenna erggichchati absatanakko kak-keeyi harʔeen kagoyero ibaaddo aani leen.

⁵ Erggichchatina heleeljane haa ame, «Isin arooʔabsatteen isin kasuwamere Yesuusa kadootattaan ani kasowa,

* **28:1** Ayihuudin tafoolssi arri kaʔamara: tak'eera arri amanoya. Mas'aafa orroo «Senbbeti» amara. Fureenna tafoolssi arri amanoya

⁶ Haannuun hittanii lakkogiro, goggo²ayeeseroi keera, koyeen usu takkok'amalamere ban²e diyaa.

⁷ Gidda saama seeyenguddeen usukko o²agaalssatareewun Yesuusa goyikko keera, isinkko t'ayi Galiila tos seeyinnara goorttanun ani segeera.»

⁸ Heleeljana abssiinna geggelooyi am-magameengureen Yesuusakko o²agaalssatarawun segin aaloo tiyaa tak'amal ban²ekko iiseen seeteen.

⁹ Goorsewa Yesuusa iso helegure, «Nogoddaa git-taane» ame. Isona Yesuusa tos gabbalameen-gureen lukitteessa abateen sagadeen.

¹⁰ Yesuusana «Aroo²absatteen seeyenguddeen Galiila tos goggoseerawun abbilaaltteewun segaa, esee in dinnataan» ame.

O²ooranankokki atotaano

¹¹ Heleeljana raadii seeto gutii giraan o²ooraneenkko kookkoo katamaa tos beengureen kalleero dubba katuuk'aamol woyichchaalun segeen.

¹² Katuuk'aamol woyichchaalnna jaarsoleenne wota kukku²ameen makkarenguren wotaadaran maragade kamooggan isoo sisaa haa ameen;

¹³ «Noo huddurnne giraan «Usukko o²agaalssatareen hemeen emetengureen nookko heteen ama ameen.»

¹⁴ Hitti odu mootii dollee gomaalssanttena su-ure noo gachoo addeesinssa, konna kameellan ayees isin goggogeennonkko yelnnowa» ameen.

¹⁵ Wotaadaralna maragade atateengureen gog-go²ajajaameran malee yeleen, hitti jirtti hitaari gin Ayihuudi dollee gambbantte dar²aantte.

Yesuusa usukko oʻagaalssataraawun mutano
(*Mar. 16:14-18; Luk'. 24:36-49; Yan. 20:19-23;*
Ofa. Fe. 1:6-8; 1 K'or. 15:3-8)

¹⁶ Esekkona tomonkko koo Yesuusakko oʻagaalssatareen Galiilaayi taggitto Yesuusa isoon tatusero wodami tos seeteen.

¹⁷ Usu kakkodiyaaren goorata sagadeen, kookkoo adeen hedateen.

Kanjiinkki ajaja

¹⁸ Yesuusana usukko oʻagaalssatareen mankkogireen tos emeetegure, «Odonnati dubba darurnna ulii iin sisamera,

¹⁹ Haannuun seeyeenddeen gosa dubba Odooyi, Ereyinna Ayyaana K'ulluukkocchi megeeyi t'ammak'aa inkko oʻagaalssataran yela.

²⁰ Ani isinuun kasisero ajaja dubba goggoʻooranawun agaalssisa, aninna alamikkotti gachcho taageeroo arggetto isinne wota gira» ame.

Ammato Oꝛusub
The New Testament in the Baiso language of Ethiopia,
Latin script

copyright © The Word for the World International

Language: Bayso (Baiso)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source files dated 30 Apr 2025

6e4c0290-17d8-5d1c-ba1a-8827fe99140e